

Universitätsbibliothek Wuppertal

Iulianu Autokratoros Ta Sōzomena, Kai Tu En Agiois Kyrillu Archiepiskopu Alexandreias Pros Ta Tu En Atheois Iulianu Logoi Dekα

Julian <Römisches Reich, Kaiser>

Lipsiae, Anno MDCXCVI.

Oratio II.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1694](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1694)

nis essent convicti. Amicitias vero illorum suspectas, ac devitandas ideo, facere non oportere persuasum habebas: cum populorum benevolentia ad tantam dignitatis ac rerum gestarum amplitudinem esses eventus. Quinetiam filium ipsum scelerati ac facinorosi hominis infantem adhuc de paterna poena ac supplicio sentire aliquid passus non es. Ita totum illud a te susceptum negotium, cum in clementiam ac mansuetudinem desierit, absolutæ ac perfectæ virtutis indicium præbet.

Α λευχθένης δίκαιον ἦν, ὡς εἰκός, σώζεσθαι· ὑπόπλις δὲ τὰς Φιλίας, καὶ διὰ τὸ Φευκίης ἐδαμῶς ὡς δεῖν κατασκευάζειν, ὑπὸ τῆς ἑὺπηνόων εὐνοίας ἐς τὸ μέγιστον ἀρθεῖς καὶ πράξεων. ἀλλὰ καὶ τὸν παῖδα ἔτετολμηκότ' ἠπῖον κομιδῇ τῆς πατρῴας ἐδένεισας μελασχεῖν ζημίας. ἔτω σοὶ πρὸς ἐπιείκειαν ἡ πράξις ῥέπυσσα, τελείας ἀρετῆς ὑπάρχει γνώρισμα.

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΠΡΑΞΕΩΝ.

JULIANI IMP.

DE CONSTANTII IMPERATORIS

REBUS GESTIS

ἡ. Η ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

ACHILLEM illum Homeri versibus proditum est, cum regi esset iratus, & ab eo disideret, hastam & clypeum e manibus abjecisse; ac psalterio & cithara temperata, Heroum res gestas ac facinora cecinisse; illudque suum otium & quietem ejusmodi exercitatione tolerasse. Sapienter id ille quidem. Nam adversus regem inimice se gerere, ac laceffere, contumax nimium videbatur & petulans. Sed fortasse minime ab illa reprehensione Thetidis filium immunem esse Poeta voluit: quod agendi tempore ad canendum & pulsandam citharam abuteretur; cum & arma tractare tum liceret, nec adeo otiose languescere: & regem celebrare postea, atque egregia facinora decantare. Tametsi ne Agamemnonem quidem ipsum

ΤΟΝ Ἀχιλλέα Φησὶν ἡ ποίησις, ὅποτε ἐμήμισε, καὶ διηρέχθη πρὸς τὸ βασιλέα, μεθεῖναι μὲν ταῖν χειρῶν τὴν αἰχμὴν καὶ τὴν ἀσπίδα· ψαλτήριον δὲ ἀρμολύμενον καὶ κιθάραν, ἄδειν καὶ ὑμνεῖν τῆς ἡμιθέων τὰς πράξεις· καὶ ταύτην τὴν διαγωγὴν τῆς ἡσυχίας ἦν δεῖσθαι ποιεῖσθαι, ἔν μάλα ἐμφρόνως τὸ διανοηθέντα· τὸ μὲν γὰρ ἀπεχθάνεσθαι, καὶ παροξύνειν τὸ βασιλέα, λίαν αὐθάδεις καὶ ἀγριοι. Τυχὸν δὲ ἐδὲ ἐκείνης ἀπολύειν τὸν ἀέμφεως ὁ τὸ Θετιδ' ὅτι τῶ καιρῷ τῶ ἔργων εἰς ὧδας καλαχρηταί, καὶ κρέμαλα· ἐξὸν τότε μὲν ἔχεισθαι τὸ ὄπλων, καὶ μὴ μεθεῖναι· αὐθις δὲ ἐφ' ἡσυχίας ὑμνεῖν τὸ βασιλέα, καὶ ἄδειν τὰ καλορθώματα· ἔμην ἐδὲ τὸ Ἀγαμέμνονα

Iliad. I. V. 186.

in al. MSS.

ἡ. εὐφρόνως

ἡ. τὸν τ

νά Φησιν ὁ πατήρ ἐκείνων τ' λόγων, με-
τειώς καὶ πολιτικῶς προσενεχθῆναι τῶν
σερατηγῶν. ἀλλ' ἀπειλῆτε χρῆσθαι, καὶ
ἔργοις ὑβρίζειν ἔγερως ἀφαιρέμενον
σινάγων δὲ αὐτὰς εἰς ταυτὸν ἀλλή-
λοις ἐπὶ τ' ἐκκλησίας μελαμελεμέ-
νης, τ' μὲν τ' Θέτιδ' ἐκβοῶντα.

Iliad. T.
v. 56.

Ἄτρεϊδῆ· ἢ ἄρ' τι τὸδ' ἀμφότεροι-
σιν ἄρειον

Ἐπλετό σοι καὶ ἐμοί.

εἶτα ἐπαρώμενον τῇ προφάσει τῆς ἀ-
πεχθείας· καὶ ἀπαριθμῶμενον τὰς ἐκ
τ' μῆνιδ' συμφορὰς· τ' βασιλέα δὲ
αἰτιώμενον Δία, καὶ Μοίρας, καὶ Ἑρηνῦν·
δοκεῖ μοι διδάσκειν, ὡς περ ἐν δράματι·
τοῖς προκειμένοις ἀνδράσιν οἷον εἰκόσι
χρῶμεν· ὅτι χρῆ τὰς μὲν βασιλέ-
ας μηδὲν ὑβρῆ πράττειν· μηδὲ τῇ δυνά-
μει χρῆσθαι πρὸς ἅπαν· μηδὲ ἐφίε-
ναι τῶ θυμῷ, καθάπερ ἵππῳ θροσεῖ

ῥε. πρὸς
ἅπαν
χρῆσθαι
ῥε. ἀφίε-
ναι
ῥε. ἀν-
τοῖς

χρήτῃ χαλινῷ, καὶ ἠνιόχῃ φερομένῳ.
παρανεῖν δὲ αὐτοῖς σερατηγῶν, ὑπερο-
ψίαν βασιλικὴν μὴ δυσχεραίνειν· φέ-
ρειν δὲ ἐγκρατῶς, καὶ πράως τὰς ἐπιλι-
μήσεις· ἵνα μὴ μεταμελείας αὐτοῖς ὁ
βίβ' μετὸς ἦ. Ταῦτα κατ' ἐμαυτὸν ἐν-
νοῶν, ὡς φίλε βασιλεῦ, καὶ σὲ μὲν ὄρων
ἐπὶ τ' ἔργων τὴν Ὀμηρικὴν παιδείαν ἐπι-
δεικνύμενον, καὶ ἐθέλοντα πάντως κοινῇ
τε ἅπαντας ἀγαθὸν τι δεῖν, ἡμῶν δὲ ἰδίᾳ
τιμὰς, καὶ γέρα ἄλλα ἐπ' ἄλλοις παρα-
σκευάζοντα· τοσούτω δὲ, οἶμαι, κρείττο-
να ἔστων Ἑλλήνων βασιλέως εἶναι ἐθέ-
λοντα· ὥστε ὁ μὲν ἠτίμαζε τὰς ἀρίστους·
σύ δὲ, οἶμαι, καὶ τ' Φαύλων πολλοῖς τὴν
συγνώμην νέμεις· τ' Πιπτακὸν ἐπαινῶν
ἔλογες, ὅς τὴν συγνώμην τ' τιμωρίας
προὔτιθ'· αἰσχυνοίμην δὲ, εἰ μὴ ἔστω Πη-
λέως φαινοίμην ἐυγνωμονέσεσθαι, καὶ
ἐπαινοῖν εἰς δύνάμιν τὰ προσόντα σοι.
ἔτι Φημὶ χρῆσθαι, καὶ ἀλκρυγῆ χλαῖναν,
ἔδὲ μὰ Δία πέπλους παμποικίλους,
γυναικῶν ἔργα Σιδωνίων, ἔδὲ τ' ἵππων

ῥε. Νισ-
σαίων

ἢ Νισαίων κάλλη, καὶ χρυσοκολλήτων

A illorum versuum scriptor moderate cum
duce ac civiliter se gessisse memorat; verum
& comminatione usum esse, & spoliatum
præmio suo factis ipsis contumeliose tra-
ctasse. Quos cum ambos in unum facti
pœnitentia ductos in concione producit,
ac Thetidis quidem filium sic exclaman-
tem:

*Atride, certe hoc melius, potiusque fuisset
Ambobus, mihi que, atque tibi:*

tum occasione contentionis hujus impre-
cantem, atque iracundiæ calamitates enu-
merantem, Jovem vero regem, & Parcas, &
Erinnyn accusantem. Cum hæc, inquam,
omnia commemorat; perinde ut in dra-
mate aliquo, mihi docere videtur, propo-
sitis hominibus quasi imaginibus utens: ni-
hil bonos principes facere per contumeli-
am oportere; nec ubique summa uti po-
testate; nec habenas iræ permittere debe-
re; quasi contumaci cuidam equo, qui si-
ne freno atque auriga præcipiti cum impe-
tu feratur. Caterum ducibus quoque ipsis
præcipere videtur, ne adversus regiam ar-
rogantiam nimium excandescent; sed illius
inreparationes modeste atque æquo animo
sustineant; ut ne totam illorum vitam pœ-
nitentia deinceps occupet. Hæc cum a-
pud me cogito, Imperator mihi longe cha-
rissime, ac te Homericum illud præceptum
re ipsa comprobare video; ideoque cum
publice bene mereri velle de omnibus, tum
privatim honores nobis alios ex aliis ac præ-
mia præparare; tantoque Græcorum rege
præstantiorem esse cupere, ut cum ille de-
decere afficeret optimos, tu contra pleris-
que obscuris ac vilibus hominibus indul-
geas; & Pittaci sententiam collaudes, qui
ultioni veniam præferendam ajebat: pude-
ret me si non Pelei filio gratior viderer, ac
quæ in te ornamenta sunt, pro virili parte
prædicarem: non aurum quidem, aut pur-
puream lænam, nec variegatas vestes, Si-
doniarum mulierum opera, nec equorum
Nisæorum pulchritudinem, neque vel auro
con-

contextorum curruum micantem, vel Indicorum lapillorum venustum ac jucundissimum splendorem. Quanquam etsi aliquis observare ista cupiens, unumquodque illorum oratione prosequi vellet, integra, opinor, Homeri poesi derivata & insumta, nequaquam adhuc verborum satis habeat; nec quæ in Heroas simul omnes præconia conferuntur, in te unum collata sufficiant. Verum ab ipso primum, si lubet, scepro atque imperio dicendi capiamus initium. Quid enim a Poeta dictum est, cum Pelopidarum generis antiquitatem laudare vellet, atque imperii amplitudinem ostendere?

--- Hos inter Atrides

Vulcani fabricata manu stans scepra tenebat.

quæ hic Jovi dederat: Jupiter vero suo ac Majæ filio: Mercurius Pelopi: Pelops

--regi transmiserat Atreo.

At moriens Atreus diti dat habenda Thyeste.

Hinc eadem Atrides Agamemnon scepra Thyeste

Munus habet, late ut pelago dominetur, Et Argis.

Hæc est Pelopidarum gentis ac familiæ descriptio, quæ vix ad tertiam usque progeniem pervenire potuit. Nostri vero generis initium a Claudio deductum est; a quo deinceps, brevi aliquo tempore interrupto principatu, avi tui imperium obtinuerunt. Quorum maternus Romam atque Italiam, & Libyam, nec non Sardiniam, ac Siciliam, nihilo Argivis & Mycænis deteriore ditionem, obtinebat; paternus vero Gallorum bellicosissimas nationes, & occidentales Iberos, & insulas omnes in Oceano sitas: quæ tanto majores illis sunt, quas in mari nostro videmus, quanto interiori ac nostro mari majus illud est quod ultra columnas Herculis extenditur. Has vero provincias omnes ab hostium vi & incurfione liberarunt: contra quos vel ambo simul si quan-

A ἀρμάτων ἀσπίδων αἴγλην, εἰδὲ τὴν Ἰνδῶν λίθων εὐανθήν καὶ χαρίεσσαν. καὶ λίθων καίτοι γε εἴ τις ἐθέλοι τῶν τῶν νῦν προσέχων, ἕκαστον ἀξίον λόγου· μικρῶν, καὶ ἀξίων πᾶσαν, οἶμαι, τὴν Ὀμήρου ποιήσιν ἀποχρῆσθαι, ἔτι δεῦρ' ἐλθὼν λόγων· καὶ ἐκ ἀποχρῆσθαι σοι μόνω τὰ σύμπασιν ποιηθέντα τοῖς ἡμιθέοις ἐγκώμια. Ἀρξώμεθα δ' ἀπὸ τῆς σκῆπτρου πρότερον, εἰ βέλῃ, καὶ τῆς βασιλείας αὐτῆς. Τί γ' ἔδη φησιν ὁ ποιητής, ἐπαινῆν ἐθέλων τὸν Πελο-

B πιδῶν οἰκίας τὴν ἀρχαιότητα, καὶ τὸ μέγεθος ἡγεμονίας ἐνδείξασθαι;

"Αν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων

"Ἔση σκῆπτρον ἔχων, τὸ μὲν Ἡφαι-

ς κάμε τεύχων,

καὶ ἔδωκε Δίῃ· ὁ δὲ τῷ τῆς Μαίας, καὶ εἰς αὐτὸν παιδί· Ἑρμείας δὲ ἀναξ δῶκεν

Πέλοπι· Πέλοψ δὲ

δῶκε Ἀτρείῃ ποιμένι λαῶν.

Ἀτρεὺς δὲ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι

Θυέση.

C Αὐτὰρ ὄγ' αὐτὲς Θυές' Ἀγαμέμνωνι δῶκε Φορῆνας,

Πολλῆσιν νήσοισι, καὶ Ἀργεὶ πάντι ἀνάσσειν.

Αὐτῆσιν τὸν Πελοπιδῶν οἰκίας ἡγενολογία, εἰς τρεῖς εἰδὲ ὅλας μείνασα γενεάς· τὰ γε μὴν τῆς ἡμετέρας συγγενείας ἤρξατο μὲν ἀπὸ Κλαυδίου· μικρῶν δὲ ἐν μέσῳ διαλιπέσθαι τῆς ἡγεμονίας, πᾶσι πωτῶσιν διαδέχεσθαι. καὶ ὁ μὲν τῆς τρεῶν πατρὸς τὴν Ῥώμην διώκει, καὶ τὴν Ἰταλίαν, καὶ τὴν Λιβύην τε ἐπ' αὐτῆς, καὶ Σαρδῶν, καὶ Σικελίαν, ἔτι Φαυλοτέρας τῆς Ἀργείας καὶ Μυκηναίας δυναστείας. ὁ γε μὴν πατρὸς γεννητῆς, Γαλατίας ἔθνη τὰ μαχίμωτα, καὶ τὰς Ἑσπερίδας Ἰβήρας, καὶ τὰς ἐν τῷ Ὠκεανῷ νήσους· αἱ τοσάτω μείζους τῆς ἐν τῇ θαλάτῃ τῆς κατ' ἡμᾶς ὀρωμένων εἰσὶν, ὅσων καὶ τῆς εἰς τὴν θαλάττης ἢ τῆς Ἡρακλείων σήλων ὑπερχεομένη. Ταύτας ὅλας τὰς χώρας καθάραις ἀπέφηναν πολεμίων· κοινῇ μὲν ἐπιστρατεύ-

G ij

οντες,

καὶ τὰς ἀρχαιοτάτας Iliad. B. v. 101.

Sunt reliquiae veterum Romanorum in Iliad. v. 102. 104. ὅδ' ἐπεὶ jam dudum exhereditatus est. Ibid. v. 105.

καὶ ἐν τῷ παπ

καὶ τὴν γενήτωρ

καὶ ὑπερχεομένη καὶ κοινή

οἷες, εἶποτε τὰς δεήσεις ἐπιφοιτῶντες
 ὅτι κατ' ἰδίαν ἕκαστος, ὁμο-
 ρων βαρβάρων ὕβριν τε καὶ ἀδικίαν ἐξέ-
 κοπλον. ἐκεῖνοι μὲν δὴ τούτοις ἐκοσμήν-
 το. ὁ πατήρ ὅτι τὴν μὲν προσήκασαν αὐ-
 τῷ μοῖραν μάλα εὐσεβῶς καὶ ὀσίως ἐ-
 κλήσατο, περιμείνας τὴν εἰμαρμένην τε-
 λευτήν ἔγεγεννηκότος. τὰ λοιπὰ δὲ
 ἀπὸ βασιλείας εἰς τυραννίδας ὑπενε-
 χθέντα δαλείας ἔπαυσε χαλεπήσ, καὶ
 ἤρξε συμπαύλων, τρεῖς ὑμᾶς τὰς αὐτῶν
 παῖδας προσελάμενος συνάρχοντας.
 Ἄρ' οὐκ ἄξιον μέγεθος δυνάμεως πα-
 ραβάλλειν, καὶ τὴν ἐν τῇ δυναστείᾳ χρόνον,
 καὶ πλῆθος βασιλευσάντων; ἢ τὸ
 μὲν ἐστὶν ἀληθῶς ἀρχαῖον; μελιτέον
 δὲ ἐπὶ πλῆθος, καὶ θαυμαστέον σὺ τὴν
 χλαμύδα σὺν τῇ πόρπῃ. ἀδὴ καὶ Ὀμή-
 ρῳ διατριβὴν παρέσχον ἠδεῖαν; λόγῳ
 τοῦ ἀξιώτεον πολλῶν τῶν Τρωῶν ἵππων,
 αἱ τρισχίλια ἕσασιν
 ἔλθῃ βυκολέοντο.
 καὶ τὰ Φόρια τὰ ἐν εὐθέσιν; ἢ τὰς Θρα-
 κείας ἵππων εὐλαβησόμεθα λευκοτέ-
 ρους μὲν τῆς χιόνος, θεῖν ὅτι ἀκυτέρους τῶν
 χειμερίων πνευμάτων, καὶ τὰ ἐν αὐ-
 τοῖς ἄρμασι; καὶ ἔχομέν σε ἐν τούτοις
 ἐπαινεῖν, οἰκίαν τε, οἶμα, τὴν Ἀλκίνοος,
 καὶ τὰς Μενέλεως δώματα καλαπλη-
 ξάμενα καὶ τὸ πολύφρον Ὀδυσσεῶς
 παῖδα, καὶ τοιαῦτα ληρῶν ἀναπέ-
 σαλλα, τοῖς σοῖς παραβαλεῖν ἀξιώσο-
 μεν; μήποτε ἄρα ἔλαστον ἔχειν ἐν τού-
 τοις δοκῆς, καὶ ἐν ἀπωσόμεθα τὴν Φλυ-
 αρίαν. Ἄλλ' ὅρα μή τις ἡμᾶς μικρο-
 λογίας, καὶ ἀμαθίας τῶν ἀληθῶς κα-
 λῶν γραψάμενος ἔλη. Οὐκ ἔν ἀφέν-
 τας χρὴ τοῖς Ὀμηρίδαις τὰ τοιαῦτα
 πολυπραγμονεῖν, ἐπὶ τὰ τέτων ἐγλυ-
 τέρῳ πρὸς ἀρετὴν, καὶ ὧν μείζονα ποιεῖ
 προμήθειαν, σώματι ῥώμῃ, καὶ τὴν
 τοῖς ὀπλοῖς ἐμπειρίας, θαρρῶντως ἰέναι.
 τίνοι δὴ ποτε οὐκ ἔσονται τῶν ὑπὸ τῷ Ὀμηρικῷ
 ὑμνημένων σειρῶν εἰζόμεν; ἐστὶ μὲν

γρ. ἄφ. τῶν

γρ. γενη. ἐκκότος

Horat. p. 42

γρ. πλῆθος βασιλ.

γρ. τοῦ ἀξιώτεον

Il. 7. 227

Il. 7. 221. γρ. Φόρια

γρ. ἔχ. ὁ μὲν

γρ. ὅρα γρ. ὑμᾶς

A do necessarium videretur, exercitum ducen-
 tes, vel privatim occurrentes singuli, vici-
 norum Barbarorum petulantiam & injuri-
 am propulsarunt. Hæc igitur ornamenta
 erant illorum & insignia. Tuus vero pa-
 rens partem illam imperii, quæ ad se perti-
 nebat, fatali expectato genitoris exitu, pie
 sancteque est adeptus: cætera, quæ legiti-
 mo ex imperio in tyrannicos dominatus
 inciderant, molestissimæ jugo servitutis ex-
 solvit; omniaque ad imperium suum ac-
 potestatem transtulit: cujus sibi vos tres li-
 beros consortes & socios ascivit. Utrum-
 nam igitur vel utriusque potestatis ampli-
 tudinem; vel diuturnitatem imperii; vel re-
 gum multitudinem inter se conferendam
 putamus? an hoc jure ineptum videatur ac
 stolidum, eoque prætermisso, commen-
 dandæ potius erunt divitiæ, ac paludamen-
 tum tuum cum fibula prædicandum: in
 quibus describendis Homerus non sine de-
 lectatione commemoratur? Num etiam equæ
 illæ Trois commemorandæ sunt, quæ ter
 mille numero in prato pascebantur, aut il-
 linc abacta furta: aut Thracios illos equos
 formidabimus, cum nive candidiores, tum
 hibernis flatibus celeriores: aut impositos
 illis currus, quibus in omnibus laudandi
 tui materiam habeamus: aut certe Alcinoi
 domum, ædesve Menelai, quæ vel pruden-
 tis Ulyssis filio stuporem incusserint, atque
 in nescio quas nugas induxerint, cum tuis
 conferre non dubitabimus; ne forte supe-
 rari illorum splendore ac magnificentia vi-
 deare; neque ineptias illas ac deliria vita-
 bimus? Sed nimirum cavendum est, ne
 quis nimii nos in rebus exiguis studii, ac re-
 ipsa pulchrarum rerum imperitiæ conde-
 mnet & reos peragat. Quamobrem isti-
 usmodi studiosis Homeri ac curiosis inda-
 ganda relinquamus; nosque ad ea confe-
 ramus, quæ propius ad virtutem accedunt;
 quæque apud illum majori in pretio sunt;
 cujusmodi robur est corporis & armorum
 peritia. Quid est igitur ex iis omnibus, quæ
 ab Homericæ Sirene decantata sunt, cui ce-
 dere nos, in eoque superari, oporteat? Nam
 sagit-

sagittarius ab illo Pandarus inducitur, homo perfidus, & pecuniarum cupidus; sed & manu imbecillus, ac miles ignavus. Præter hunc Teucer, ac Meriones: quorum ille arcu ad columbam petendam utebatur; hic etsi in prælio fortissime se gereret, munimento ac propugnaculo opus habebat; ideoque clypeo se non proprio, sed fraterno tuebatur, ac per otium in hostes collineat, miles sane quam ridiculus; qui majus aliquod præsidium requirebat, nec in armis salutis suæ spem positam habebat. Ergo vero te, Imperator, conspexi, cum urfos, & pardos, ac leones innumeros emissis telis prosterneres; & arcum nonnisi ad venationem & exercitationem adhiberes. Verum in acie clypeo, & lorica, necnon galea, pro armis uteris. Neque nos Achillem metueremus Vulcaniis armis insignitum, atque horum sui que periculum facientem,

Num sibi conveniant, apteque hac arma residant.

Nam tuam in omnibus experientiam egregia facta prædicant. Quod ad equitandi vero scientiam, ac currendi celeritatem pertinet, num ex veteribus eos quispiam tecum conferat, qui illustre sibi ex ea re nomen famamque pepererunt? An illud quidem potius nondum repertum fuerat? Curribus enim, non equis singularibus utebantur: pedum vero celeritate quisquis illorum præstitit, hic anceps de victoria iudicium facit. Nam aciei instruendæ, ac recte ordinandi exercitus Menestheus præ cæteris hominibus peritus videtur: neque ei propter ætatem Pylius senex in illius rei scientia concedit. At illorum ordines hostes sæpenumero disturbarunt: neque pro muris dispositi resistere potuerunt. Tibi infinitis in præliis, ac cum innumeris hostibus confligenti, partim barbaris, partim haud inferioribus numero domesticis hostibus, qui cum eo conspiraverant, qui sibi imperium arrogarat; acies integra mansit, nec ullis ordini-

A ὦ τοξότης παρ' αὐτῷ Πάνδαρος, ἀ-
 νήρ ἄπιστος, καὶ χρημάτων ἡτῶν ἀλ-
 λά καὶ ἀδυνήτης τὴν χεῖρα, καὶ ὀπλίτης
 Φαῦλος. Τεῦκρός τε ἐπ' αὐτῷ, καὶ Μη-
 ριόνης, ὁ μὲν ἐπὶ τῇ πελειάδῃ τῷ τόξῳ
 χρώμενος. ὁ δ' ἠρίστου μὲν ἐν τῇ μά-
 χῃ, ἔδειτο δ' ὡς περ ἐρύμαλος καὶ τειχίης.
 ταῦτά τοι καὶ προβάλλεται τὴν ἀσπίδα,
 ἔτι τὴν οἰκείαν, τὴν ἀδελφῆς δ' καὶ σο-
 χάζεται καθ' ἡσυχίαν τῶν πολεμίων,
 γελοῖος ἀναφανείς στρατιώτης, ὅς γε ἐ-
 δειτο μείζον Φύλακος, καὶ ἐκ ἐν τοῖς
 ὀπλοῖς ἐποιεῖτο τὴν σωτηρίας τὰς ἐλπί-
 δας. Σὲ δὴ τα εἶδεσσά μιν, ὦ Φίλε βα-
 σιλεῦ, ἄρκετες, καὶ παρδάλεις, καὶ λέοντες
 συχνῆς καταβαλόντα τοῖς ἀφιεμένοις
 βέλεσι χρώμενον ἢ πρὸς θήραν, καὶ παι-
 δεῖαν τόξῳ, ἐπὶ δ' ἢ παρατάξιν ἀ-
 σπὶς ἐστὶ σοὶ, καὶ θώραξ, καὶ κράνος, καὶ
 ἐκ' αὐτῶν ἀλαδίσσασθαι τὸν Ἀχιλλεῆα τοῖς
 Ἡφαιστείοις λαμπρυνόμενον, καὶ ἀπο-
 πειρώμενον αὐτῶν, καὶ τῶν ὀπλῶν,

C Εἰ οἱ ἐφαρμόσῃς, καὶ ἐντρέχοι
 ἀγλαὰ γῆρα.
 Ἀνακρῦτ' ἴδ' εἰς ἅπαντα τὴν σὴν ἐμ-
 πειρίαν τὰ καλορθώματα. τὴν γε μὴν
 ἵππικὴν, καὶ τὴν ἐν τοῖς δρόμοις κερφότη-
 τα, ἀεὶ σοὶ παραβαλεῖν ἄξιον τῆς προ-
 θεντῆς ἀραμένους ὄνομα καὶ δόξαν μεί-
 ζονα; ἢ τὸ μὲν, ἐδὲ ἠὲ ἤδη πω. ἄρμασι
 γ' ἐχρῶντο, καὶ ἐπὶ πᾶσι ἀξυξί. τὰ
 καὶ ὅσιν δὴνεγενε, τῆσ' ἰσχυροῦς προσγένονεν
 ἀμφήριος κρίσις, τὰ δὲ κοσμησάσθαι,
 καὶ Φάλαγγα διατάξαι καλῶς δοκεῖ
 Μενεσθεὺς κράτις, καὶ τῆσ' ἰσχυροῦς δια τὴν
 ἡλικίαν ὁ Πύλιος ἐχρῶντο τὴν ἐμπε-
 ρίαν. ἀλλὰ τὸ μὲν οἱ πολέμοι πολλὰ κίς
 τὰς τάξεις συνελάρασαν, καὶ ἐδὲ ἐπὶ τῆ
 τείχεσ' ἰσχυρον ἀνέχεον παραλατόμε-
 νοι. Σοὶ δ' ἰσχυροῖς μάχαις συμμίξαν-
 τὴν πολεμίοις πολλοῖς μὲν βαρβάρους,
 ἐκ' ἐλάττοσι δὲ τῆσ' ἰσχυροῦς τοῖς οἰκοθεν ἀ-
 φεσῶσι, καὶ συνεπιθεμένοις τῶν τὴν ἀρ-
 χὴν σφετερίσασθαι προελομένῳ ἀρ-
 ραγῆς ἐμενεῖν ἢ Φάλαγγ, καὶ ἀδιάλυ-

τῶν δ' ἐπίσμικρὸν ἐνδύσα. καὶ ὅτι μὴ
 λῆρ' ταῦτα, μηδὲ προσηύχοντες λό-
 γων, τ' ἐπὶ τ' ἔργων ἀληθείας κρείττων,
 ἐθέλω τοῖς παρῶσι διεξελθεῖν. Γε-
 λοῖον γ' οἶμαι, πρὸς σε περὶ τ' ὅσων ἔρ-
 γων διηγείσθαι. καὶ ταυτὸν ἀν' παθοῖμι
 Φαύλω καὶ ἀκόμψω θεατῆ τ' Φειδίας δη-
 μιργημάτων, πρὸς αὐτὸν Φειδίαν ἐπι-
 χειρῶντι διεξιέναι περὶ τῆς ἐν ἀκροπό-
 λει Παρθένου, καὶ τ' παρὰ τοῖς Πισαίοις
 Διός. εἰ δ' ἐστὶς ἄλλος ἐκφέρωμι τὰ σε-
 μνότατα τῶν ἔργων, ἴσως ἀν' ἀποφύγοι-
 μι τὴν ἀμαρτάδα, καὶ ἐκ' ἔσομαι ταῖς
 διαβολαῖς ἐνοχῶ. ὡς ἤδη θάρσεντα
 χερὶ λέγειν· καὶ μοι μή τις δυσχεραίνῃ
 πειρωμένω προξίζων ἀπλεῖσθαι μειζο-
 νων, εἰ καὶ τὸ τ' λόγος σικκεδέμῃ καὶ
 καὶ ταῦτα θέλοντι ἐπισχεῖν, καὶ βια-
 ζομένους, ὅπως μὴ τῶ μεγέθει τῶν ἔργων
 ἢ τῶν λόγων ἀδένεια περιχρησμένη
 διαλυμήνηται. καθάπερ δὴ καὶ τ' χρυ-
 σὸν Φασί τ' Θεσπιάσιν Ἐρωί τοῖς
 πλεοῖς ἐπιβλήντα τὴν ἀκρίβειαν ἀ-
 Φελεῖν τῆς τέχνης. Δείται γ' ἀληθῶς
 τῆς Ὀμηρικῆς σάλπιγγος τὰ κατορ-
 θώματα, καὶ πολὺ πλεῖον, ἢ τὰ τ' Μα-
 κεδόνων ἔργα. Δῆλον δ' ἔσθαι χρωμέ-
 νοις ἡμῖν τῶ τρόπῳ τῶν λόγων, ὅπερ
 ἐξ ἀρχῆς προύθεμεθα. ἐφαίνετο δ' ἔτι
 βασιλέως ἔργων πρὸς τὰ τ' Ἡρώων
 πολλὴ συγγένεια· καὶ αὐτὸν ἔφαμεν
 ἀπάντων προφέρειν, ἐν ᾧ μάλα τ' ἄλ-
 λων ἐκείνῳ δῆνευκε. καὶ ὅπως ἐστὶ τ' ἔ-
 μὲν δὴ βασιλέως αὐτῶ βασιλικώτερος
 εἶπε μεμνήμεθα τ' ἐν προομιῶν ῥηθέντων,
 ἐπεδείκνυμεν. ἔσθαι δ' καὶ μάλα αὐθις
 καταφανές. Νῦν δ' εἰ βέλεσθε, τὰ περὶ
 τὰς μάχας, καὶ τὰς πολέμους ἀθρή-
 σωμεν.

γρ. συν-
 εκθεοι
 γρ. ἐπέ-
 χεν

γρ. τῶν

γρ. μά-
 λιστα

Τίνας δ' Ὀμηρος διαφερόντως ὑμνη-
 σεν Ἑλλήνων ὁμῶ καὶ Βαρβάρων; αὐτὰ ὑ-
 μῖν ἀναγνώσομαι τῶν ἐπῶν τὰ καιριώ-
 τατα.

nibus turbata, vel minima etiam ex parte
 distracta. Quæ quidem ne confictas quis-
 piam nugas, aut sermonis esse fabulas pu-
 tet, ac multo, quam re ipsa sunt, ampliores;
 libet apud eos, qui hic adsunt, gestarum re-
 rum narrationem instituire. Tibi enim quæ
 a te facta sunt exponere ridiculum esset om-
 nino; ac perinde ut Phidiæ operum stul-
 tus aliquis & ineptus spectator agerem, qui
 de Minervæ, quæ in Arce est, aut Jovis a-
 pud Pisæos simulacro, coram Phidia ipso
 disputare vellet. Sed si præstantissima quæ-
 que gestorum tuorum apud alios comme-
 morem, forsitan crimen istud effugiam, ne-
 que me calumniæ huic obnoxium præbebo.
 Quamobrem audacter hæc mihi ingredien-
 da est oratio. Sed illud in primis peto, ne
 mihi forte quispiam succenseat, si cum re-
 rum narrandarum magnitudine longitudo
 orationis adæquetur: tamen si cohibere il-
 lam ac retinere cupiam, ne gestorum am-
 plitudine circumfusa orationis imbecilli-
 tas impediatur. Quemadmodum aurum
 illud ferunt, quod simulacri cujusdam A-
 moris, quod apud Thespientes visitur, pen-
 nis illitum est, totum operis artificium ob-
 scurasse. Etenim Homericam revera buc-
 cinam tua præclara facinora multo magis,
 quam Macedonis illius facta, desiderant. Id
 quod nobis manifestissime constabit, si ean-
 dem orationis viam, quam initio nobis pro-
 posuimus, insistere velimus. Nam Impe-
 ratoris nostri facta cum Heroum rebus ge-
 stis mirifice consentire videbantur: eumque
 ipsum præstare cæteris ea re maxime de-
 monstrabamus, qua ille reliquis omnibus
 antecelluit. Eundem vero regem ipsum
 regia virtute superare, si modo quæ initio
 dicta sunt recordamini, evidenter ostendi-
 mus: quod a nobis deinceps planius intel-
 ligetur. Nunc, si lubet, prælia ipsa bella-
 que consideremus.

Quosnam igitur e Græcis pariter ac Bar-
 baris Homerus præ cæteris omnibus col-
 laudavit? Ego præcipua vobis carmina re-
 citabo:

Quis

Quis melior longe cunctis, mibi Musa A
profare,

Illorum, aut equitum, Atridas qui ad bel-
la secuti:

Præstitit ergo viris cunctis Telamonius
Ajax,

Æacides donec fureret: quippe optimus
ille.

Ac deinde de Telamonis filio dicit:

Ajax ἔσ' ἑὸς ἑὸς factis præstantior
unus

Qui fuit in Danaïis, magnum si demis A-B
chillem.

Hos igitur Græcorum præstantissimos ve-
nisse dicit; Trojanorum vero Hectorem
& Sarpedonem. Vultis igitur insignia qua-
que illorum facinora deligamus, & in sin-
gulorum magnitudinem acrius inquiramus?
Etenim quædam ex iis cum Imperatoris re-
bus gestis consentiunt: cuiusmodi est A-
chillis ad fluvium certamen; & Græcorum
ad moenia conflictus; necnon Ajax pro na-
vibus pugnans, ac tabulata conscendens, &
in foris stans: ex quibus tuas ad res par-
aliqua imago & similitudo transferri potest.
Ego igitur pugnam illam vobis exponam,
quam ad fluvium nuper Imperator obiit.
Porro nemo vestrum istud ignorat, unde-
nam bellum illud emerferit, atque & iuste
nec ulla augendi imperii esse cupiditate su-
sceptum. Quod quemadmodum accide-
rit, paucis perstringere absurdum non fuerit.

Etenim homo perfidus atque audax im-
perium minime sibi debitum usurpare cu-
piens, Imperatoris fratrem atque imperii D
socium interficit. Ex quo maximam in
spem venit fore, ut Neptunum illum imita-
retur, & quod de eodem ab Homero di-
ctum est, non jam fabulam, sed certissimum
ac verissimum sermonem esse monstraret;
qui de Deo his verbis loquitur:

Ter gressu conatus iit, quarto attigit
Ægas.

Atque illic armis indutus, ac subjunctis e-
quis per mare delatus est;

Τίς τ' ἄρ' ἔσ' ὅχ' ἄριστος ἔην, σύ μοι Iliad. B.
ἔννεπε, μῦσα, v. 761.

"Αὐτῶν, ἢ δ' ἵππων· οἱ ἄμ' Ἀτρεΐδῃ- 28. Av-
σιν ἔποντο. δειῶν

Ἀνδρῶν" μὲν μέγ' ἄριστος ἔην Τε- 28. δ' αυ
λαμώνι· ἄϊας· Ibid. v.
768.

Ὀφρ' Ἀχιλεὺς μῆνιεν. ὁ γὰρ πολὺ
Φέρτατος ἦεν.

Καὶ αὐτίς ὑπὲρ ἔ Τελαμωνίης Φησὶν,
"Αἴας, ὃς περὶ μὲν εἶδ' ἔσ', περὶ δ' Iliad. P.
ἔργ' ἐτέτυκτο, v. 279.

Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα
Πηλείωνα.

Ἑλλήνων μὲν δὴ τέτρες ἀρίστους ἀφί-
χθαι Φησι. τῶν δ' ἀμφοτέρων Τρώας
Ἔκτορα καὶ Σαρπηδόνα. βέλεσθε ἐν
αὐτῶν τὰ λαμπρότατα ἐπιλεξάμενοι
περιαθρῶμεν τὸ μέγεθος· καὶ γὰρ πῶς
ἐς ταυτόν τις τῶν ἑ βασιλέως ξυμ-
φέρεται, ἢ τε ἐπὶ τῷ ποταμῷ ἑ Πηλέ-
ως μάχῃ· καὶ ὁ περὶ τὸ τεῖχος τῶν
Ἀχαιῶν πόλεμος· Αἴας τε ὑπερα-
γωνιζόμενος τῶν νεῶν, καὶ ὑπερβεβη- 28. ἐπι-
κῶς τῶν ἰκρίων, ἴσως ἂν τυγχάνοι τι- ἐσθηνικῶς
νὸς ἀξίας εἰκόντος· Ἐθέλω δὲ ὑμῶν διη-
γεῖσθαι τὴν ἐπὶ τῷ ποταμῷ μάχην, ἣν
ἠγωνίσαστο βασιλεὺς ἑναγχος· Ἴσε
δὲ ὅθεν ὁ πόλεμος ἐξεργάγη, καὶ ὅτι
σὺν δίκῃ, καὶ ἔ τῷ πλείονος ἐπιθυ- 28. πλέ-
μία διεπολεμήθη. κωλύει δὲ εἶδεν ὑ- οντος
πομνησθῆναι δι' ὀλίγων.

Ἀνὴρ ἄπιστος καὶ φροσύς, τῆς οὐ Μαγνητίας ἑ
πρωσηκῆσης ὄρεχθεῖς ἠγεμονίας, ἑστάντες ποσειδι
κτείνῃ τε ἀδελφὸν βασιλέως, καὶ τῆς ἑ
ἀρχῆς κοινῶν· καὶ ἤρετο λαμπραῖς 126C
ταῖς ἐλπίσιν, ὡς τὸν Ποσειδῶνα μι-
μησάμενος, καὶ ἀποφαίνων ἑ μῦθον
τὸν Ὀμήρου λόγον, παντὸς δὲ ἀληθῆ
μᾶλλον, ὃς ἔφη περὶ τῶ θεῶ.

Τεῖς μὲν ὀρέξασθ' ἰῶν, τὸ δὲ τέτρα- Iliad. N.
τον ἱκέτο τέκμων v. 20.

Αἰγῆς·
καὶ ὡς ἐνλεῦθεν τὴν πανοπλίαν ἀνα-
λαβῶν, καὶ ὑποζεύξας τὰς ἵππους, δια-
ἑ πελάγους ἐφέρετο.

Γηθο-

Quis

Ibid. v. 29.

Γηθοσύνη ἢ θάλασσα διείατο τοὶ Ἄ
δ' ἐπέτοιο

Ῥίμφα μάλ'. εἰδ' ὑπένερθε διαίνε-
το χάλκεο ἄξων.

ἄτε ἐδένος ἐμποδῶν ὄντι πάντων δὲ
ἐξισταμένων, καὶ ὑποχωρῶντων ἐν χαρ-
μουῆ. Οὐκ ἔνδ' αὐτῷ πολέμιον, εἰδὲ
ἀντίπαλον ἔπειτα καὶ ἀλιπέσθαι, εἰδὲ αὐ-
τὸν καλεῖργειν, εἰδὲ ἐν τῇ ἐπι τῇ Τίγρη-
τι ἔσθηναι ταῖς ἐμβολαῖς. εἶπετο ὃ αὐ-
τῷ πολὺς μὲν ὀπλίτης πεζός, ἰππεὺς δ'
εἴχ' ἤτις· ἀλλ' οἵπερ ἄλιμοι, Κελτοί, Β
καὶ Ἰβηρες, Γερμανῶν τε οἱ πρόσσοικοι
τῷ Ῥήνω, καὶ τῇ θαλάτῃ τῇ πρὸς ἐσπέ-
ραν. ἢν εἴτε Ὀκεανὸν χερὶ καλεῖν, εἴτε
Ἀτλαντικὴν θάλατταν, εἴτε ἄλλῃ τινὶ
χερῶσθαι προσωμίαι προσωήκον, ἐκ ἰ-
σχυρίζομαι· πλὴν ὅτι δὴ αὐτῇ προσοι-
κεῖ δύσμαχα, καὶ ῥώμῃ διαφέροντα τ'
ἄλλων ἐθνῶν γένη Βαρβάρων, ἐκ ἀνοή-
μονῆ, ἢ περὶ τῆς γῆς πρὸς ἐκαστὴν
ἀλλ' αὐτῇ πείρα τῆς ἐκμαθῶν οἰ-
κιστῶν δὴ τ' ἐθνῶν ἐξαναθήσασθαι ἐκ
λαττον πλὴν τῆς οἰκοθεν αὐτῷ ξυνε-
θετομένης στρατίας. μάλ' ἄλλο δὲ τὸ μὲν,
ὡς οἰκεῖον, εἶπελο πολὺν καὶ αὐτῷ ξύμ-
φουλόν. τὸ δ' ἡμέτερον· εἴτω τ' καλεῖν
ἀξίον. ὅπως Ῥωμαίων βία, καὶ ἐγνώ-
μη ξυνηκολάθησεν, εἰκοδὸς ἐπικέρους καὶ
μισοφόροις, ἐν Καρὸς εἶπελο τάξιν καὶ
σχῆματι· δύσνον μὲν, ὡς εἰκοδὸς, Βαρ-
βάρων καὶ ξένων, μέθη καὶ κρομπάλη τὴν
δυναστείαν περιφρονήσαντι καὶ ἀνελο-
μένω· ἀρχοντι δὲ, ὡς περ' ἦν ἀξίον τ' ἐκ
τοῖστων προσωμίαι, καὶ προνομίαι ἀρ-
ξάμενον. Ἠγεῖτο δ' αὐτὸς ἐτικετ' ἢ Τυ-
φῶνα, ὄν' ἢ ποιητικὴ τερατολογία φησὶ τῷ
Διὶ χαλεπαίνεσαν τὴν γῆν ὠδύνα· εἰδὲ
ὡς γιγάντων ὀκράτις· ἀλλ' οἴαν ὁ σο-
φὸς ἐν μύθοις Προδικῶ τὴν κακίαν δη-
μιουργεῖ πρὸς ἀρετὴν διαμιλλωμένην, καὶ
ἐθέλεσαν τ' ἢ Διὸς ἀναπείθειν παῖδα,
ὅτι ἀρετῆ μάλισα πάντων τιμητέα
εἴη. Προάγων δὲ ἐπὶ τὴν μάχην πρού-

Latitia mare diductum est; volitantque
quadriga

Pracipites, nullaque aspergine tingitur
axis.

utpote prohibente nullo, sed loco cedenti-
bus ac cum latitia faceffentibus omnibus.
Sic ille nihil jam hostile vel adversum sibi
relictum putabat; nihil quod obstare pos-
set, quo minus ad Tigridis ostia confide-
ret. Habebat autem ille secum legionarios
pedites multos; tum non pauciozem equi-
tum numerum; quidquid roboris ex Gallis,
& Hispanis, ac Germanis, qui Rhenum acco-
lunt, & mare ad Occidentem situm; quod
sive Oceanum, sive Atlanticum mare, sive a-
lio quopiam nomine appellare conveniāt,
nihil admodum pugnabo. Verum bellico-
sissimas ac longe fortissimas Barbarorum
nationes ad illum habitare non auditu mo-
do, cuius non adeo certa fides est; sed ex-
perientia, quod dici solet, ipsa comperi.
Harum igitur gentium non minorem mul-
titudinem, quam quæ ex domesticis copiis
sequebatur, secum educens; vel, ut verius
dicam, illi quidem, utpote generis ejus-
dem ac cognati, quamplurimi comitaban-
tur: nostri vero (sic enim Romanos appel-
lare libet) vi ac necessitate compulsi trahe-
bantur; perinde atque auxiliarii, & stipen-
diarii milites, Caris in numero ac specie ha-
biti, ac male in eum affecti, utpote barba-
rum & peregrinum hominem; qui per e-
brietatem & crapulam ad imperium perve-
nerat; quique, ut talibus principiis atque
exordiis dignum erat, imperium gerebat.
Ducebat autem ille copias suas, non Ty-
phonis instar, quem ab irata Jovi tellure
productum Poetarum commenta prædi-
cant: neque ut Gigantum princeps ali-
quis: sed ejusmodi, quale Prodicus viti-
um cum virtute pugnans inducit, ac Jovis
filio Herculi persuadens, ut se reliquis re-
bus omnibus anteponat. Porro ad cer-
tamen procedens, Capanei insolentes il-
los

καρμὴ ἡαετ ἀπὸ
Constantii laudat
αὐτ' ἡμῶν εἰπε
ἀλλοιούνο στρα-
τίας αὐτ' ἡμῶν
εἰπε μὲν ἡμῶν
τε ἡμῶν, ἡμῶν
εἰπε ἀπὸ 361 ad
finem περιούτου
ἀπὸ τῆς ἐπιπέ-
τα εἰσι.

29. ἐπε-
λαῖς

29. deest
in al.
MSS.

29. ἐν

29. δὴ

... spiritus pax le
... de getens; no
... corporis robore
... in prædam d
... videlicet
... cernationi, ac m
... que oppositis effe
... mentis omnibus
... liberum relinqueb
... consilium Imperat
... cum ex imp
... pos exultantem, an
... pulit: qui quod fi
... milite atque ex co
... de accidit, ut retribu
... is, capereat. N
... aciem & Pannon
... bique pugnam con
... Imperator equites
... per genera disposi
... erabant, lorica du
... proceci, necnon
... tur: erant & ge
... imum ipsum man
... simulacra quorund
... nil opus habere v
... eques dypeari leg
... cum ei equo ligat
... legionum modis in
... quibus circumdat
... tes, ac ligaturu
... mas, qui sine chy
... hanc in modum
... hanc finalium con
... tatus omnis per
... in deseruit. Inst
... tempa defilentebe
... hie, qui utpote
... equitum mu
... barbaribus intum
... hie fortissime sustine
... deprehendo, qui p

Ios spiritus præ se ferebat, barbære ac stoli-
 de se gerens; non, ut ille, animi virtute, aut
 corporis robore confusus, sed comitantium
 Barbarorum multitudine: quibus omnia
 se in prædam daturum comminabatur: tri-
 bunum videlicet tribuno, centurionem
 centurioni, ac militem militi, quibus quis-
 que oppositus esset, daturum, cum impedi-
 mentis omnibus ac pecuniis: nec ullum
 liberum relinquebat. Quod quidem ejus
 consilium Imperator callide promovit; qui
 eum ex impeditis & salebrosis locis in cam-
 pos exultantem, atque imprudentem com-
 pulit: qui quod fiebat, vere fieri, non si-
 mulate atque ex composito, putabat. Un-
 de accidit, ut retibus, avium & piscium mo-
 re, caperetur. Nam posteaquam in pla-
 niciem & Pannoniorum campos pervenit,
 ibique pugnam committere placuit; tunc
 Imperator equites opportune separatim ac
 per genera disposuit: quorum alii hastas
 ferebant, lorice ductilibus & galeis ferreis
 protecti, necnon ocreis, quæ ad talos apta-
 bantur: erant & genuum tegumenta, & ad
 femur ipsum munimenta ferrea: ut, quasi
 simulacra quadam equis imposita, clypeo
 nihil opus habere viderentur. Hos reliqui
 equites clypeati sequebantur, ac nonnulli
 etiam ex equo sagittarii. Jam ex peditibus
 legionarii media in acie erant; utrinque e-
 quitibus circumdati. In subsidiis fundi-
 tores, ac sagittarii erant, ac ferentarii om-
 nes, qui sine clypeo ac lorica pugnant.
 Hunc in modum acie disposita, cum pau-
 lulum sinistrum cornu procederet, hostilis
 exercitus omnis perturbatus est atque ordi-
 nem deseruit. Instantibus equitibus, nec
 persequi desistentibus, turpiter in fugam
 se dedit, qui turpius imperium arripuerat,
 relicto equitum magistro, ac tribunis, &
 manipularibus innumeris, qui quidem præ-
 lium fortissime sustinebant; atque eo insu-
 per derelicto, qui prodigiosi illius & exe-

A Φέρετο τὰ τῶν Καπανέως, βαρβαρίζων
 καὶ ἀνοηταίων. ἔτοι μὲν κατ' ἐκείνον 25. ἔτε
 τῆ ῥώμῃ τ' ψυχῆς πίσω, ἔδὲ ἀληθῆ
 τῶ σῶμα. τῶ πλῆθ' ὃ τ' ζυγεπο-
 μένων βαρβάρων, οἷς δὴ καὶ "λείαν ἀ-
 παντα προθήσειν ἠπέειλε, ταξίαρχον
 ταξίαρχω, καὶ λοχαγὸν λοχαγῶ, καὶ στρα-
 τιώτην στρατιώτῃ τ' ἐξ ἐναντίας, αὐταῖς
 ἀποσκευαῖς καὶ κήμασι, ἔδὲ τὸ σῶμα
 ἀφείκε ἐλεύθερον. Αὐτῶ δ' αὐτῶ τὴν διά-
 νοιαν ἢ τῶ βασιλέως δεινότητι ἐκ τ'
 B δυσχωρίων εἰς τὰ πεδία κατέβη γαννύ-
 μενον, καὶ ἔξυνιέντα, δρασμὸν δὲ ἀτε-
 χνώσκει καὶ ἔσραληγίαν τὸ πρᾶγμα κρι-
 νοῦσα. Ταῦτά τοι καὶ ἀλίσκεται, καθάπερ
 ὄρνιθες, καὶ ἰχθύες διπύοις. ἐπειδὴ γὰρ ἐς
 τὴν εὐρυχωρίαν καὶ τὰ πεδία τὰ Παιό-
 νων ἦλθε, καὶ ἐδόκη' ἄλῶν ἐνταῦθα δια-
 γωνίζεσθαι, τότε δὴ βασιλεὺς τῶν τε
 ἵππεὶς ἐπιπαύσας τὰ τῆ χωρὶς ἐκατέ-
 ρους. τῶν δὲ οἱ μὲν εἰσὶν αἰχμοφό-
 ροι, θώραξιν ἐλατοῖς καὶ κράνεσιν ἐκ
 C σιδήρεσ πεποιημένοις σκεπόμενοι. κνη-
 μίδες τε τοῖς σφυροῖς εὖ μάλα περιηρ-
 μοσμένα, καὶ περιγωναλίδες, καὶ περὶ τοῖς
 μηροῖς ἕτερα τοιαῦτα ἐκ σιδήρεσ κα-
 λύμμαθα. αὐτοὶ δ' ἀτεχνῶσ ὡσπερ ἀν-
 δριάνας ἐπὶ τ' ἵππων φερόμενοι, ἔδὲν
 ἀσπίδα δέομενοι. τῶ τοῖς εἶπελο τ' ἄλ-
 λων ἵππεων πλῆθ' ἀσπίδας φερόν-
 των. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν ἵππων τοξεύοντες.
 περὶ τῶ δ' οἱ μὲν ὀπίτης ἦν ἐν τῶ μέσῳ
 συνάπτων ἐφ' ἐκάτερα τοῖς ἵππευσιν.
 D ἐξόπιθεν δ' οἱ σφενδονῖται, καὶ τοξό-
 ται, καὶ ὁπόσον ἐκ χειρὸς βάλλει γυμνὸν
 ἀσπίδος καὶ θώρακος. Οὕτως κοσμηθεί-
 σης τ' Φάλαγγι, μικρὰ τῶ λαίε κέ-
 ρως προελθόντι, ἅπαν τὸ πολέμιον
 στυτέλαρα κλο, καὶ ἐκ ἐφύλαττε τάξιν.
 ἐγκειμένων δ' ἵππεων, καὶ ἐκ ἀνιέντων,
 φεύγει μὲν αἰσχυρῶσ ὁ τὴν βασιλείαν
 αἰσχυρὸν ἀρπάσας. λείπει δ' αὐτῶ τ' ἵπ-
 παρχον, καὶ χιλίαρχος, καὶ ταξίαρχος
 πάνυ πολλῶσ, καὶ ἐρρωμένως ἀγωνίζο-
 μένους. ἐπὶ πᾶσι δ' τ' ποιητὴν ἔτεροῖσ
 H δας,

Mursa additio
 1364
 25. λων
 ἐπὶ κέρας
 p. 230.

25. ελα-
χιστου
25. εββ.
λετο

δρα, και" εξαγίς δραμαλ. ος πρώ-
 7. επινεν" εδ' αλλο μελαποισαι την
 βασιλειαν, και αφελεσα ε γερως η-
 μας. και τεως εχαιρετ' πρωτης πειρας
 εν αποσφαλεις, εδ' εμαρτησας. το-
 τε ε' εφεως αν συν δικη ποινας απαι-
 τει τ' εργων, και απισον τιμωριαν εισ-
 ποριζεται. Παντων γ' οπόσοι ε πο-
 λεμα τδ τυραννω συνεφησαντο, εμ-
 φανης μεν ο θανατ, δηλη δ' η φυ-
 γη, και αλλων μεταμελεια. Ιητευον
 γ' πολλοι, και ετυχον απαντες συ-
 γνωμης, βασιλεως τ' της Θετιδ' υ-
 περβαλλομενης μεγαλοφροσυνη. ο μεν
 γ' επειδη Πατροκλ' επεσεν, εδ' πι-
 πρασκεν αλοντας ετι της πολεμιους
 ηξίς, αλλ' ιητευοντας περι τοις γονα-
 σιν εκτεινεν. ο δε εκηρυττεν αδειαν τοις
 εξαρνεμενοις την συνωμοσιαν ε θανα-
 τ' μονον, η φυγης, η τω' αλλης τιμω-
 ριας και τον φοβον αφαιρων. ωπερ δε
 εν τω' ταλαιπωριας, και αλλης δυσ-
 τυχης της συν τδ τυραννω βιοτης κα-
 τάγειν σφας επ' ανεραίοις τοις προ-
 σθεν ηξίς. τ'το μεν δη και αυθις τευ-
 ξεται λογος. Εκεινο δε ηδη ρητεον, ως
 εδ' εν τοις κειμενοις ην, εδ' εν τοις φευ-
 γασιν ο παιδοτριβης τδ τυραννω. Το
 γ' μηδε ελπίσαι συγνωμην" ευλο-
 γον, ετω μεν αδικα διανοηθεντα, ασε-
 βη δε εργασαμενον, φονατε αδικω αν-
 δρων, και γυναικων, πολλων μεν ιδιω-
 των, παντων δε σχεδον, οπόσοι τδ βα-
 σιλεις γενεσ μετειχον, αφάμενον, ε-
 τι ξυν δειματι, εδ' α' τις εμφύλιον
 φονον διανοηθη δραη, παλαμναιους
 τινας και μιάσρας δεδιως, και υφορω-
 μεν' εν τδ μιάσματ'. αλλα ωπερ
 τισι καθαρσις καινωις, και ατόποις
 της προσθεν απονιπόμεν', ανδρα
 επ' ανδρι, και γυναικας επι τοις φιλ-
 τάτοις αποκλινωις, εικότως απέγνω την
 ιηκτηριαν. Ταυτα εικος μεν αυτον δια-
 νοηθηναι, εικος δε και αλλως εχειν. Ου

2. λη5 Florke p. 36

25. αλο-
γου

25. αμει-
ψαμνον
25. δραν
διανοηθει forte δι-
δραων Florke
p. 33

A crandi dramatis auctor atque artifex erat,
 quique de imperio transferendo, eoque ho-
 nore nobis abrogando, consilium ceperat:
 atque quod prior sibi conatus ex animo suc-
 cessisset, haecenus latus & gestiens, tunc
 meritas scelerum suorum poenas expendit,
 atque incredibili supplicio est affectus.
 Nam quotquot belli hujus ministros ty-
 rannus habuit, horum omnium mors ipsa
 manifesta, neque obscurum exilium, aut
 nonnullorum etiam poenitentia fuit. Ple-
 rique enim ad Imperatorem supplices ve-
 nerunt, ab eoque omnes veniam conse-
 cuti sunt; qui hac in parte Thetidis filium
 magnanimitate superavit. Hic enim Pa-
 troclo extincto, ne vendere quidem, quos
 in praelio ceperat, amplius volebat; sed sup-
 plices atque ad genua provolutos neca-
 bat; Nolter vero impunitatem propone-
 bat omnibus, qui conjurationem ejurare
 vellent: ac non modo extremi supplicii, vel
 exilii, vel poenae cujusvis alterius metum
 auferebat; sed insuper quasi ex maximis æ-
 rumnis, atque infelici cum tyranno vita,
 pristinum in statum atque in integrum re-
 stituebat. Verum de hoc deinceps age-
 mus. Nunc illud nobis explicandum,
 quemadmodum neque inter mortuos, ne-
 que inter exules, tyranni ille paedagogus ver-
 satus sit. Quod enim nulla honesta ratio-
 ne veniam sperare posset, qui tam iniqua
 consilia susceperat, tamque impia ac scele-
 rata perpetraverat, quique in virorum ac
 mulierum caedes ruerat, cum ex privatis
 plurimorum, tum omnium fere quotquot
 imperatorii sanguinis erant; quos ille non
 metu horum ullo necaverat: nec, ut in ci-
 vili discordia ac caede fieri solet, quasi ul-
 trices suorum scelerum furias ac diras hor-
 resceret: sed perinde atque novis quibus-
 dam expiationibus priorum facinorum la-
 bem eluens, alios super aliis viros ac mu-
 lieres cum charissimis quibusque sustule-
 rat; merito de consequenda venia despe-
 rabat. Haec illum animo cogitasse credi-
 bile est. Quanquam & aliter se habere res
 potuit. Neque enim compertum nobis
 est,

quod ille par-
 spectu sit ablatu-
 quis demon abro-
 di filibus Ho-
 rax fines per-
 eo consiliorum
 plicium pabulum
 ferit, nemini h
 ferim ad pug-
 bellum ordines m
 se ferebat, atque
 tur. Peracto ven-
 Deo, an demon
 meliorem quidem
 servatum non esse
 que enim, si quan-
 tate ac libidine su-
 sultare & bacchan-
 omnino tam infeli-
 poenas expendisset.
 acto ac machina-
 ratione diutius
 nihil orationi
 tale digressus fue-
 re exitus fuerit, et
 illa ducum igna-
 derunt; sed perur-
 pa sua, sed imperi-
 am coacti praelium
 capis omni expect-
 lam est; cum alio
 cedent; alii victo-
 equi studebant.
 nica trepidatio
 tarum strepitu col-
 latis; aut chypen
 congressi, & a
 tibus uruere; de
 m animos interm-
 s afficeret; ne
 ne sinceram
 riam relinquere
 ali aduere" waq

est, quid ille patiens agensve repente e conspectu sit ablatu. Sed utrum vindex aliquis daemnon abreptum illum, ut de Tyndari filiabus Homerus scribit, in ultimos terrae fines perduxerit, ut ibi perditorum ab eo consiliorum poenas repeteret; utrum ad piscium pabulum exceptum fluvius absorpserit, nemini hactenus exploratum fuit. Etenim ad pugnam usque, quamdiu ad bellum ordines instruebantur, audaciam praese ferebat, atque in medio agmine versabatur. Peracto vero praelio statim evanuit; a Deo, an daemnonibus occultatus, nescio: meliorem quidem illum ad fortunam reservatum non esse, perspicue constat. Neque enim, si quando prodiret, pro voluntate ac libidine sua, uti sperabat, libere insultare & bacchari posset; sed profligatus omnino tam infelices sibi, quam utiles aliis, poenas expendisset. Ac de rei totius architecto ac machinatore hactenus: qua in narratione diutius immorati, cursum ipsum nonnihil orationis abruptimus. Nunc eo unde digressus fueram revertar, & quis pugnae exitus fuerit, exponam. Neque enim ex illa ducum ignavia militum animi ceciderunt; sed perturbatis ordinibus non culpa sua, sed imperitia ductorum, centuriam coacti praelium commiserunt. In quo majus omni expectatione spectaculum oblatum est; cum alii victoribus omnino non cederent; alii victoriam ad extremum persequi studerent. Igitur confusa ac promiscua trepidatio cum clamore atque armorum strepitu coorta; gladiis ad galeas fractis; aut clypeis hasta trajectis; tum vir viro congressi, & abjectis clypeis districtis ensibus irruere; de se nihil curare; in hoc unum animos intendere, ut malo aliquo hostes afficeret; nec mortem detrectare, modo ne sinceram illis atque incruentam victoriam relinqueret. Quod non modo

μηδὲ ἀδακρυὸν παρασχέειν τὴν νίκην, καὶ τὸ ἀποθνήσκειν ἀνταλλαττόμενοι. Καὶ

A ἄρ' ἴσμεν ἄτι πόλε παθῶν ἢ δράσας ὄχλο ἄϊτος, ἀφανῆ. Ἀλλ' εἴτε αὐτὸν δαίμων τιμωρὸς ἐξαρπάσας; καθάρπευσε. Ἐν- ἀρπά- περ' Ὀμηρὸς φησι τὰς τῶν Τιωδάρων θυγατέρας, ἐπὶ γῆς ἀγρῶν πέρεσσι, ποινὰς ἀπαιτήσων τῶν διανοημάτων. εἴτε αὐτὸν ὁ ποταμὸς ὑποδεξάμενός ἐστιν κελεύς τῶν ἰχθύων, ἔτι πρὸς δῆλον. ἰχθύς ἄχρι μὲν τῆς μάχης αὐτῆς, ἢ ὀπηθῆναι οἱ λόχοι σωελάττοιο πρὸς Φάλαγλα, θρασυὶς ἦν ἐν μέσοις ἀνασρεφόμενος. B ἐπεὶ ἴεπράχθη τὸ τῆς μάχης, ὡς περὶ ἦν ἄξιον, ἀφανῆς ὄχλος, ἐκ οἴδα ὑπὸ θεῶν ἢ δαιμόνων κρυφθεὶς. πλὴν ὅτι γε ἐκ ἐπ' ἀμείνοσι ταῖς τύχαις, εὐδῆλον. Οὐ γὰρ δὴ αὐτῶν ἐμελλε φανεῖς ἐπ' ἐξουσίας ὑβρίζων ἀδεῶς εὐδαιμονήσκειν, ὡς ᾤετο, ἀλλὰ εἰς τὸ παντελὲς ἀφανισθεὶς τιμωρίαν ὑφέξειν, αὐτῶν μὲν δυσυχῆ, πολλοῖς δ' ἀφέλιμον. Τα μὲν δὴ περὶ τῆς μηχανοποιουμένης ὅλης ὑποθέσεως πλείονος. C ἀξιοθέητα λόγος, μέση τῆς πράξεως παρελόμενα τὸ ξυμπεπληρωμένον, καὶ διηγήσεως, ἐνταῦθα πρὸς πάλιν ἀφέλεια. Ἐπανιλέον δ' ὅθεν περὶ ἐξήλθον, καὶ ἀποδοτέον τὸ τέλος τῆς μάχης. Οὐ γὰρ δὴ ξυμπεπληρωμένων δειλία, καὶ τὰ τῶν στρατιωτῶν πίπτει φρονήματα. ἀλλὰ ἐπειδὴ τὰ τῆς τάξεως αὐτοῖς διεφθάρη, ἐκ κακίας σφῶν, ἀπειρία δὲ καὶ ἀμαθία τῶν τάττοιο, καὶ λόχος σωιστάμενοι διηγωνίζοντο. καὶ ἦν τὸ ἔργον ἀπάσης ἐλπίδος μείζον, τῆ μὲν ἐχούσι μὲν ἐς τὸ παντελὲς τοῖς κρατῶσι, τῆ δ' ἐπεξελεθῆναι τελέως τῆ νίκη φιλοδιμυμένων. Συμμιγῆς τε ἤρθε τάραχος, καὶ βοή, καὶ κλύπ τῶν ὀπλων, ξιφῶν τε ἀγνυμένων ἀμφὶ τοῖς κράνεσι, καὶ τῶν ἀσπίδων περὶ τοῖς δόρασι. ἀνὴρ δ' ἀνδρὶ ξυνίστατο, καὶ ἀπορριπνύοντες τὰς ἀσπίδας αὐτοῖς τοῖς ξίφεσι ᾤθοντο, μικρὰ τῶν παθεῖν φροντίζοντες, πάντα δ' εἰς τὸ δράσαι τι δεινὸν τῶν πολεμίων τῶν θυμὸν τρέποντες, τῶ μὴ καθαράν αὐτοῖς, deest τῶ in al. MSS. γε. ἀπαντα γε. παταῦτα εἶχεν

ταῦτα ἔδρων ἔπειθ' ἰππείων ἄλλοι μόνον πρὸς τὰς
 γρ. θραυ- διώκοντες· ἀλλὰ καὶ ὅσοις ὑπὸ τῶν τραυ-
 σιμάτων μάτων ἀχρεῖα παντελῶς ἐγεγόνη τὰ
 Ρετ. in τῶν ἰππέων δόξα σφῶν. ἔξοι δὲ εἰσι
 γρ. ἰπ- εὐμήκει, ἔς' συγκαταγνύλλες, καὶ ἀπο-
 πων πηδῶντες, εἰς τὰς ὀπλίτας μελεσκευά-
 γρ. συ- ζοντο. Καὶ χρόνον μὲν τινα χαλεπῶς καὶ
 καταμι- μόλις ἀντείχον. ἐπεὶ δὲ οἱ τε ἰππεῖς ἔ-
 γνύντες γρ. ἐπε- αὐτὸς ἐχρῶντο ταῖς ἑπέλασεσιν, ἄτε
 λεύσειν ἐν πεδίῳ καθαροῦ καὶ λείῳ, νύξτε ἐπέλα-
 βεν, ἐνλαῦθα οἱ μὲν ἀπέφευγον ἀσμε-
 νοι, οἱ δ' ἐδίωκον καρτερῶς ἀχρεῖ ἔχαρα-
 κῶ καὶ αὐτὸν ἀναιεῖσιν αὐταῖς ἀπο-
 σκευαῖς, καὶ ἀνδραπόδοις, καὶ κλήνεσιν. Ἀρ-
 ξαμένης δὲ, ὅπερ ἔφη, ἀρτι τῆς τροπῆς
 τῶν πολεμίων, καὶ τῶν διωκόντων ἐκ ἀνιέν-
 των, ἐπὶ τὸ λαῖον ὠθῆναι. ἵνα περὶ ὀπο-
 137A Δραυισταμὸς ἦν τοῖς κρατῆσιν ἐν δεξιᾷ. ἐνταῦ-
 θα δ' ὁ πολὺς ἐγένετο φόνοσ, καὶ ἐπλή-
 θη νεκρῶν ἀνδρῶν τε καὶ ἰππων ἀναμίξ.
 Οὐ γὰρ δὴ ὁ Δραῖος ἐώκη Σκαμάνδρῳ, ἀδὲ
 ἦν εὐμενὴς τοῖς Φεύγασιν, ὡς τὰς μὲν νε-
 κρὰς αὐτοῖς ὀπλοῖς ἐξῶθειν, καὶ ἀπορ-
 ρίπτειν τῶν ρευμάτων, τὰς ζῶντας δὲ συγ-
 καλύπτειν, καὶ ἀποκρύπτειν ἀσφαλῶς
 ταῖς ὄναις. τῆτο γὰρ ὁ πόλαμὸς ὁ Γραῖς
 γρ. τυχὸν τυχῶν μὲν ὑπὸ εὐνοίας ἔδρα τυχὸν δὲ
 ἔτως ἔχων μεγέθους, ὡς ῥαδίον παρέ-
 χεῖν βαδίζειν τε ἐθέλοντι, καὶ νηχομένῳ τῶν
 πόρον. ἐπεὶ καὶ γεφύρεται μιᾶς ἐμβλη-
 θείσης εἰς αὐτὸν Πηλέας. ἀπασ τε ἀνα-
 μορμύρων ἀφρῶ καὶ αἵματι πέλαζεν ὡ-
 γρ. τῆτο μοις Ἀχιλλῆος· εἰ χρεὶ καὶ τῆτω πιζεῦ-
 σαμβιαιότερον δ' ἔδεν εἰργάζετο. καὶ ἐπι-
 λαβόντι ὀλίγα καύματα ἀπαγο-
 ρεύει τὸν πόλεμον, καὶ ἐξόμνυται τὴν ἐπιχε-
 ρίαν. Ὁμήρῳ δ' ἔοικεν εἶναι καὶ τῆτο παί-
 γνιον, καινὸν καὶ ἀτοπον μονομαχίας ἱρό-
 πον ἐπινοήσαντος. ἐπεὶ καὶ τὰλλα δηλὸς
 ἐστὶν Ἀχιλλεῖ χαριζόμενος· καὶ ὡς περ
 θεαλαῖς ἀγωντὸ σράτευμα, μόνον ἀμα-
 χον καὶ ἀνυπόστατον ἐπάγει τοῖς πολε-

A pedites contra insequentes se faciebant;
 sed & equites, quotquot vulneribus con-
 fecti equestribus hastis uti amplius non po-
 terant. Sunt hæc conti quidam vegrandes:
 quibus confractis ex equo desilientes, se-
 se in legionarios milites mutabant. Hunc
 in modum etsi ægre, tamen aliquo tem-
 pore, restiterunt. Sed cum & equites emi-
 nus adequitantes sagittas emitterent, &
 cataphracti crebras in eos irruptiones face-
 rent, (erat enim planus atque æquabilis
 campus) superveniente insuper nocte; tum
 B vero hi libenter fugam arripere; illi con-
 tento cursu prosequi ad vallum usque:
 quo cum impedimentis omnibus, & man-
 cipiis, ac pecoribus potiti sunt. Verum
 cum, ut dixi, hostes vertere terga cœpiss-
 sent, & victor acrius instaret; cursu lavam
 in partem concitantur, qua fluvius victo-
 ribus ad dexteram erat. Ibi vero cædes
 ingens perfecta est: ut fluvium ipsum pro-
 miscua hominum atque equorum cadave-
 ra complerent. Non enim Dravus Sca-
 mandri similis erat, nec fugientibus fave-
 bat, ut vel mortuos cum armis expueret,
 C atque ejiceret ex alveo, vel vivos adhuc ce-
 laret, ac tuto vorticibus suis absconderet.
 Hoc quippe Trojanus ille fluvius sive qua-
 dam ex benevolentia faciebat, sive quod
 tam exiguus esset, ut alveum suum vado
 transeunti aut natanti penetrabilem red-
 deret: quandoquidem ulmo sola in eum
 immissa, velut ponte quodam, injunctus
 est; & cum totus spuma ac sanguine ex-
 undans infremeret, Achillis humeris pro-
 pinquabat solum; si modo fide dignum
 D est; nec aliud quicquam violentius age-
 bat. Sed ubi exiguo ardore correptus est,
 statim a prælio desciscit, atque omnem au-
 xiliandi animum deponit. Verum & hic
 Homeri ludus mihi videtur; qui inusitatam
 hanc & absurdam singularis certaminis ra-
 tionem excogitaverit. Hoc enim ubique
 manifeste studet, ut Achilli gratificetur:
 cum quo, velut spectatores quosdam, mi-
 litum copias producens, solum illum invi-
 ctum, atque ejusmodi ut sustineri a nemine
 possit,

posse, in hostes
 quosque interfici
 pidi, gestu, & ali
 qui vix dum acie
 ipam illico in
 ter spem se ad
 de multis veris
 nam pugnas com
 fabulis conveni
 rumpit, nec iust
 pronunciare per
 rum lepore. ac
 cino decipi
 matibus & colom
 cedo Arcopagita
 quam illius judic
 egregium sane mil
 ale poetis illa per
 i homines interfic
 Hinc biflex juve
 legit,
 Atque metu at
 lit a
 Tatracli inferia
 amb
 Sed ejusmodi tam
 victoria momentu
 que graviolem ul
 curret; nec ad su
 tem penitus add
 ri nam tandem ab
 telum adhibebim
 commemorare fac
 no scripsit, cum
 cum ferens ad nav
 ma cum post indu
 verat, mentionem
 regius ita dixisset:
 Iovem totos dard
 perfid
 e alia multa, cum
 Ipsi dardecimo, p
 lam con

possit, in hostes immittit; quorum obvios quosque interficiat, universos porro voce ipsa, gestu, & aspectu conjiciat in fugam: qui vix dum acie instructa, ad Scamandri ripam illico in fugam effusi; læti, ac præter spem se ad muros usque recipiunt. Hæc ille multis versibus persequens, ac Deorum pugnas comminiscens, & opus suum fabulis convenustans, judices ipsos corrumptit, nec justum ac sincerum judicium pronunciare permittit. Sed si quis verborum lepore, atque adscititio fucō & lenocinio decipi minime vult; tanquam de aromatibus & coloribus quibusdam judicet; cedo Areopagitam aliquem judicem, nunquam illius judicium detrectabimus. Nam egregium sane militem esse Pelei filium facile poësis ista persuadet; qui quidem viginti homines interficit.

Hinc bissex juvenes medio de flumine legit,

Atque metu attonitos spumantibus extulit undis;

Patrocli inferias caris quos mitteret umbris.

Sed ejusmodi tamen ad Græcorum res ea victoria momentum allatum est; ut neque graviozem ullum metum hostibus incuteret; nec ad suarum rerum desperationem penitus adduceret. Cujus quidem rei num tandem alterum quam Homerum testem adhibebimus? aut non eos versus commemorare satis est, quos ille de Priamo scripsit, cum is pro filii sui corpore pretium ferens ad naves profectus est? Etenim cum post induciarum, quarum causa venerat, mentionem, a Thetidis filio interrogatus ita dixisset:

Novem totos dies divino Hæctori justa persolvemus;
cum alia multa, tum istud adjecit:

Post duodecimo, si ita necesse fuerit, prælium conferemus.

Α μίοις, κλείνοῖλα μὲν τῆς ἐντυγχάνουσας, τρεπόμενον ὃ ἀπαξ ἀπλῶς πάντας, Φωνῆ, καὶ σχήματι, καὶ ὁμμάτων ταῖς προσβολαῖς. ἀρχομένης τε, οἶμα, τῆς παραλάξεως, καὶ ἐπὶ Σκαμάνδρου ταῖς ἠϊόσιν ἕως εἰς τὸ τεῖχος ἄσμενοι ξυνελέγησαν οἱ διαφυγόντες. Ταῦτα ἐκείνῳ πολλοῖς ἔπεσι διηγέμεν, καὶ θεῶν ἀναπλάτων μάχας, καὶ ἐπικοσμῶν μύθοις τὴν ποιήσιν, "δεκάτῃ τῆς κριῆς, καὶ ἐν ἐπιτρέπῃ δικαίαν φέρειν καὶ ἀψευδῆ ψῆφον." Οἷσις ὃ ἐθέλει μηδὲν ὑπὸ τῆς κἀλλεος ἐξαπαλαῖσθαι τῶν ῥημάτων, καὶ τῆς ἐξωθεν ἐπιφερομένων πλάσμάτων, "ὡς περ ἐν ἀρχῇ περὶ ἀρωμάτων τινῶν καὶ χρωμάτων, Ἀρεοπαγίτης ἔσω κριτῆς, καὶ ἐν εὐλαβησόμεθα τὴν κρίσιν. εἶναι μὲν γὰρ ἀγαθὸν στρατιώτην ὁμολογέμεν τῷ Πηλέως, ἐν τῷ ποιήσεως ἀναπειθόμενοι κλείνῃ μὲν ἄνδρας εἰκοσι

Ζωῆς ἐν πλοαμοῖο δωδέκα λέξαιλο κέρως,

Τῆς ἐξῆγε θύραζε τεθηπότας ἠῦτε νεβρῆς.

Ποιῆν Πατρόκλοιο Μενοιδιάδοιο φανόντ.

Τοσαύτην μὲν ἠνεγκεν εἰς τὰ πρᾶγμαλα τῶν Ἀχαιῶν ἡ νίκη τὴν ῥοπήν, ὡς ἐδὲ μείζονα φόβον τοῖς πολεμίοις ἐνέβαλεν, ἐδὲ ἀπογνώσασθαι εἰς τὸ πᾶν ἄλλες ὑπὲρ σφῶν ἐποίησεν. Καὶ ὑπὲρ τῶν ἄρ' ἐτέρων τινὸς μάρτυρος δεησόμεθα τὸν

Ὅμηρον παραλιπόντες; καὶ ἐν ἀπόχρη τῷ ἐπῶν μνησθῆναι, ἃ πεποίηκεν ἐκείνος, ὁπηνίκα ἐπὶ τὰς ναῦς ἦλθεν ὁ Πρίαμος φέρων ὑπὲρ τῆς παιδὸς τὰ λύτρα; ἐρομένους γὰρ τὰς διαλύσεις, τὰς ὑπὲρ ὧν ἀφίκετο, τῆς θετῆς ἔτι, ὅπως,

Ἐνῆμαρ μὲν ἔλασ κτερείζομεν ἔκτορα δῖον.

τὰ τε ἄλλα διέξεισι, καὶ περὶ τῆς πολέμου φησί.

Τῇ δ' δωδεκάτῃ πολεμίζομεν, εἰ περ ἀνάγκη.

Η ἱῖ Οὕτως

γε. δικαί- 31

Vide Not. 5. Observ.

Iliad. φ. v. 27.

Deest hodie hic versus I. Iliad. v. 657. 667. Iliad. v. 667.

Προσημαρ μέμονας Herlein 1. 10.

νε. επαι-
γελειν

νε. προ-
τεινεται

νε. εφε-
λοι

νε. δε ει

*Nisibis ad Mygdoni-
am sita est. 127B*

νε. επε-
φνει

νε. συ-

*νε. καλα-
πιμ-
πρωτες*

Οὕτως εἰδὲ ἀπαγγέλλειν οὐκ ἐμὴ τὴν
 ἐνεχειρίαν τὴν πόλεμον. Ο ἰ ἀγεννῆς καὶ
 δειλὸς τύραννος ὄρη τε ὑψηλὰ πρου-
 βάλλει οὐδ' αὐτὸς Φυγῆς, καὶ ἐξ οἰκοδομη-
 σας ἐπ' αὐτοῖς Φρούρια, εἰδὲ τῆ τὸ πῶν
 ὀχυρῶν πεισὺς, ἀλλὰ ἐκείνους συγγνώ-
 μης τυχεῖν, καὶ ἐτυχεν, εἰπερ ἦν ἀξίος,
 καὶ μὴ ἐφωρόθη πολλὰ κίς ἀπίστος, καὶ θρα-
 σὺς, ἀλλὰ ἐπ' ἄλλοις προσθεὶς ἀδικήμα-
 τα. Τα μὲν δὴ καὶ τὴν μάχην, εἰ μὴ δόξη τις
 τὴ διηγούμενων προσέχειν ἔδειξεν, μηδὲ
 ἔπεισιν εὐπεποιημένοις, εἰς αὐτὰ ἴδραν
 τὰ ἔργα, κενέτω. ἔξῃς εἰ βέλεσθε, τὴν
 Αἰαντὶ ὑπὲρ τῶ νεῶν, καὶ τὴν ἐπὶ τῶ τεί-
 χους τῶ Ἀχαιῶν ἀντιθεῖναι μάχην τοῖς
 ἐπὶ τὴ πόλεως ἐκείνης ἔργοις, ἣ δὲ Μυ-
 γδόνιος πόλεως καλλις τὴν αὐτὴ
 προσέθισι Φήμην, ὅση γε καὶ Ἀντιόχου
 βασιλέως ἐπωνύμω. γέγονε δὲ αὐτῇ καὶ
 ἕτερον ὄνομα βάρβαρον, σύνθηδες τοῖς
 πολλοῖς ὑπὸ τὸ πρὸς τὰς τῆδε βαρβά-
 ρους ἐπιμιξίας. Ταύτην ἴτην πόλιν στρα-
 τὸς ἀμύχανος πλῆθος Παρθυαίων ξὺν
 Ἰνδοῖς περὶσσεύοντες, ὄπηνια ἐπὶ τὴ τυ-
 ραννον βαδίζον προῦκειτο. καὶ ὅπερ Ἡ-
 ρακλεὶ Φασιν ἐπὶ τὸ Λερναῖον ἰόντι
 θηρίον στυγερόχθημα, τὸ θαλάττιον καρ-
 κῖνον, τῶτο ἦν ὁ Παρθυαίων βασιλεὺς ἐκ
 τῆ ἠπειρὸς Τίγγρηθα διαβάς, καὶ ἐπιλαί-
 ζων τὴν πόλιν χάμασιν. εἶτα εἰς ταῦ-
 τα δεχόμενος τὸν Μυγδόνιον, λίμνην ἀ-
 πεφαίνετο τὸ περὶ τῶ ἀσφῶ χερσίου, καὶ
 ὡσπερ νῆσον ἐν αὐτῇ ξυνεῖχε τὴν πό-
 λιν, μικρὸν ὑπερεχούσων, καὶ ὑπερφαι-
 νομένων τὴ ἐπ' ἀλξέων. ἐπολιόρκει ἴναυς
 τε ἐπάγων, καὶ ἐπὶ νεῶν μηχανάς. καὶ ἦν
 ἔχῃ ἡμέρας ἔργον μνηῶν ἴ, οἶμα, σχε-
 δὸν τι τετάρων. οἱ ἴ ἐν τῶ τείχεϊ συνε-
 χῶς ἀπεκρόνοντο τὰς βαρβάρους, κατα-
 πιπράντες τὰς μηχανὰς τοῖς πυρφό-
 ροις ναῦς ἴ ἀνείλιον, πολλὰς μὲν ἐκ τῶ
 τείχους ἀλλὰ ἴ κατεάγοντο ὑπὸ ῥάμης
 τῶ ἀφιεμένων ὀργάνων, καὶ βάρους τῶ βε-
 λῶν. ἐφέροντο γὰρ εἰς αὐτὰς λίθοι ταλάν-

Usque adeo ne bellum quidem denuncia-
 re post inducias veritus est. At ignavus il-
 le & *meticulosus* tyrannus cum sublimita-
 te montium fugam suam muniisset, & in
 iis sex castella struxisset, tamen ne loci qui-
 dem munitione confisus est, sed supplicis
 & abjectus veniam petit: quam si dignus
 esset, impetraret, si non & ejus perfidia ac
 temeritas deprehensa sæpius foret, & alia
 aliis sceleribus adjecisset. Cæterum de iis,
 quæ in prælio contigerunt, nisi quis scripto-
 rum fama, & versuum venustate ducatur, sed
 ipsa per se facta considerare velit, judicandum
 relinquo. Jam vero præter hæc, quæ dixi, vul-
 tis Ajacis illa pro navibus, aut ad Græcorum
 vallum, certamina cum iis, quæ ad urbem il-
 lam gesta sunt, conferre? Cui quidem urbi
 Mygdonius, longe fluviorum pulcherrimus,
 nomen suum communicat. Quæ cum ab
 Antiocho rege cognomen accepit; tum
 barbarum aliud nomen adepta est: cujus-
 modi ex Barbarorum consuetudine a ple-
 risque solet usurpari. Hanc igitur urbem
 ingens exercitus ex Parthis & Indis con-
 flatus eo tempore circumfedit, quo con-
 tra tyrannum expeditio illa suscipiebatur.
 C Atque ut adversus Herculem contra Ler-
 næum monstrum properantem marinus
 cancer pugnavit; ita Parthorum ille rex e
 continenti Tigrin transmittens, atque ur-
 bem aggeribus obvallans, tuis conatibus
 intervenit. Quæ in opera cum Mygdo-
 nium fluvium admisisset, ex proximis urbi
 locis lacum effecerat: quo quidem, emi-
 nentibus atque extantibus paululum propu-
 gnaculis, urbem ipsam, velut insulam quan-
 dam, circumdederat. Obsidebat porro na-
 vibus admotis, ac supra naves machinis
 dispositis: nec unius duntaxat diei, sed
 quatuor, ut opinor, fere mensium opus il-
 lud fuerat. Jam qui pro mœnibus stabant,
 assidue Barbaros propulsare; machinas in-
 jectis ignibus succendere; naves attrahe-
 re; alias machinarum vi, ac telorum pon-
 dere perfringere. Etenim in eas septem
 Atticorum talentum pondere lapides im-
 mitte-

mittebant. Quæ cum multos jam dies hoc modo gererentur, repente aggeris pars inundantium aquarum impetu concidit; quam murorum partis non minus centenorum pedum ruina subsecuta est. Tum vero hostis Persarum more copias instruit. Hi enim Persarum instituta imitantur, ac servant: quod, ut opinor, Parthi videri nolunt, sed Persas se esse simulant. Propterea & Medorum habitu gaudent, & ad pugnam iisdem armis insigniti, iisdem vestibus, aureis videlicet ac purpureis, procedunt. Quod quidem ideo callide usurpant, ne a Macedonibus defecisse, sed velut postliminio imperium suum recuperasse videantur. Itaque rex illorum ad Xerxis imitationem in manu facto quodam tumulo sedebat; exercitus vero cum belluis accedebat; quæ ex Indiis adductæ, turres sagittariis plenas ferebant. Præibant cataphracti equites, & sagittarii; aliud equitum genus numero propemodum infinitum. Nam pedites, uti ferunt, ad bellum iis supervacui sunt; neque ullo in honore, aut usu eos habent; utpote qui planum & nudum agrum obtinent. Ejusmodi enim pro bellorum usu honorem aut contemptum mereri videntur. Quare, quod hæc natura minime essent utilia, nullum sunt honorem legibus consecuta. Nec absimile aliquid, quod ad bellum attinet, in Creta, & Caria, & infinitis aliis gentibus accidit. Unde & Theffalia, quæ plana ac campestris est, equitum certaminibus atque exercitationibus visa est opportunior. Quod enim ad nostram urbem attinet, quoniam cum omni genere hostium congregi solet, consilio ac fortuna superior, merito se ad omne armorum genus, ac reliqui apparatus composuit. Sed hæc forsitan nihil ad institutum nostrum pertinere dixerint ii, qui laudandi artificio, quasi legibus quibusdam, præfident. Ego vero utrumnam id

των ὀλιγῆς Ἀττικῶν ἐπλά. καὶ ἐπειδὴν συ-
 χναῖς ἡμέραις ταῦτ' ἐδράτο, ῥήγνυται
 μέρῳ τῷ χωματῷ, καὶ ἡ τῷ ὕδατων ἐκρεῖ
 πλημύρα, καὶ ἐπ' αὐτῆς τείχεος μέρος,
 ἐκ ἑλαστον πῆχεων ἐκαλὸν συγκαλῆνε-
 χθη. ἐνλαῦθα κοσμεῖ τὴν ἐραλίαν, τὸ Περ-
 σικὸν τρόπον. διασώζεισι γὰρ καὶ ἀπομι-
 μῆλαι τὰ Περσικὰ, ἐκ ἀξιῶνες, ἐμοί-
 δοκεῖ; Παρθυαῖοι νομίζουσι, Περσῶν δὲ εἶ-
 ναὶ πρόποισμενοι. ταῦτά τοι καὶ σολῆ
 Μηδικῆ χαιρέσει καὶ ἐς μάχας ἔρχονται
 ὁμοίως ἐκείνοις, ὅπλοισ τε ἀγαλλόμενοι
 τοῖς τοῖς, καὶ ἐσθήμασι ἐπιχρῦσοις, καὶ
 ἀλαργέσι. σοφίζονται δὲ ἐνλευθεν, τὸ μὴ
 δοκεῖν ἀφεςαῖνα Μακεδόνων, ἀναλα-
 βεῖν δὲ ἐξ ἀρχῆς τὴν βασιλείαν προσή-
 κισάν. ἐκὼν καὶ ὁ βασιλεὺς Ξέρξην μι-
 μέμεν ἐπί τῳ χειροποιήτῳ καθῆ-
 σογηλόφῳ. προσῆγε δὲ ἡ ἐραλία σὺν θη-
 ερίοις. ταῦτα δὲ ἐξ Ἰνδῶν εἶπελο, καὶ ἔφε-
 ρεν ἐκ σιδήρεος πύργου τοξοῶν πλήρεις.
 ἠγγῆλο δὲ αὐτῶν ἵππεῖς οἱ θωρακοφό-
 ροι, καὶ οἱ τοξόται, ἕτερον ἵππέων πλῆθος
 ἀμήχανον. τὸ πεζὸν γὰρ, φασιν, ἀ-
 χρεῖον εἰς τὰ πολεμικὰ κατέστηκεν, ἔ-
 τε ἐνλίμῳ μελέχον τάξεως, ἔτε ὄν σφιν
 ἐν χρεῖα, πεδιάδῳ ἔσης καὶ ψιλῆς τῆς
 χώρας ὀπόσην νέμοιται. εἶοικε γὰρ δὴ τὰ
 τοιαῦτα πρὸς τὰς τῆς πολέμου χρεῖας
 λιμῆς καὶ ἀτιμίας ἀξιῶσαι. ὡς δὲ ἀχρεῖ-
 ον τῆ φύσῃ ὄν, καὶ ἐκ τῶ νόμων πολυωρί-
 ας ἀξιῶται. συνέβη δὲ τῷτο καὶ περὶ τὴν
 Κρήτην, καὶ Καρίαν, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ μυ-
 ρίοις ἐβνεσι τὰ περὶ τὸ πόλεμον κατα-
 σκευασθῆναι. ἐκὼν καὶ ἡ Θέτταλῶν ἔστα
 πεδιάς, ἵππεῦσιν ἐναγωνίζεσθαι, καὶ ἐμ-
 μελετᾶν ἐπιτήδειον εἶφαι. τὰ γὰρ δὴ
 τῆ ἡμετέρας πόλεως, ἄτε ἐς ἀντιπάλης
 πανδοπαρῆς κατὰς ἀντα, εὐβελία καὶ τύ-
 χη περιγεγόμενα, εἰκότως ἐς ἅπαν εἰ-
 δῶ ὅπλων τε καὶ παρασκευῆς ἄλλης
 ἠρμόσθη. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἴσως ἔδεν
 πρὸς τὸ λόγον ὡς ἀνείποιεν οἱ ταῖς τῶν ἐ-
 παίνων τέχναις, κατὰ περνόμοις, ἐπιτε-
 ταγμένοι. Εγὼ δὲ εἰ μὲν τί σοι προσήκει
 καὶ

γε. ἀρ-
 χαις

γε. γάρ
 σφιν

γε. ἴσως
 μόσθαι

καὶ τῶν, ἐν καιρῷ σέψομαι. τάγε μὴν ὀνειδῆ τ' ἀνθρώπων ἔχαλεπῶς ἀπολύομαι. Φημὶ γὰρ ἔστε ἐγὼ τ' τεχνῶν μελαποιῶμα, ἔστε ὅστις μήτισιν ὁμολόγησεν ἐμμένειν, ἀδικεῖ μὴ " Φυλάτων. τυχὸν δὲ καὶ ἄλλων ἐκ ἀπορήσομεν εὐπρεπῶν παραιτήσεων. ἀλλ' ἔγ' ἄξιον μακρότερον εἰς ἑδὲν θεὸν ἀπαρτῶν τ' λόγον, καὶ ἀποπλανᾶσθαι τῆς ὑποθέσεως. ἐπανάβωμεν δὴν αὐθις εἰς ἴχν' αὐτοῦ, καὶ ὅθεν ἐξέβημεν. Ἐπειδὴ γοῖ Παρθυαῖοι κοσμηθέντες ὄπλοις, αὐτοὶ τε, καὶ ἵπποι, ζύντοῖς Ἰνδικοῖς θηρίοις, προσήγον τῶν τείχεσσι, λαμπροὶ ταῖς ἐλπίσιν, ὡς αὐτίκα μάλα διαρπασόμενοι· καὶ ἐδέδοτό σφιν ἔως ἄρα χωρεῖν τὸ σημεῖον, ὡς οὐδ' αὖτ' ἔξυμπαντες, ἀλλ' ὅστις ἐθέλων πρῶτον ἔσαλέσθαι τὸ τεῖχος, καὶ οἴχεσθαι φέρων τὸ ἐπ' αὐτῷ κλέος. εἶναι γ' ἑδὲν ἐτόπαζον δέσθαι. ἑδὲ γ' ὑπομένειν σφῶν τὴν ὀρμὴν τὰς ἐνδον ἠξίου. Παρθυαῖοις μὲν τοσῶτον περιῆν ἐλπίδ' αὐτοῖς. οἱ δὲ πυκνήν τε εἶχον τὴν φάλαγγα καὶ τὸ διερρηγμένον τῶν τείχεσσι, καὶ ὑπὲρ τῶν σωεσῶν, ὅποσον ἦν ἀχρεῖον πληθύνον ἐν τῇ πόλει κατέστησαν, ἀναμίξαντες τῶν στρατιωτῶν ἐκ ἐλάττω μοιραν· ἐπειδὴ οἱ πολέμιοι προσήλαυνον, καὶ ἑδὲν ἐν τῶν τείχεσσι ἐπ' αὐτὰς ἀφίετο βέλ' αὐτοῦ, βεβαιότεραν εἶχον τὴν ἐλπίδα τῶν καλῶν αἰρήσεων τὴν πόλιν καὶ τὰς ἵππους ἔπαιον μάλιστα, καὶ ἡμασσαν τὰς πλευρὰς τοῖς κέντροις, ἕως ἐποίησαν τοσῶτον ἡμῶν καὶ τὰ χῶματα. πεποίητο γ' ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων πρότερον, πρὸς τὸ ἐπέχειν τῶν Μυγδονίαν τὰς ἐκροὰς· ἵλυσ τε ἦν περὶ τὸ χῶμα εὐμάλα βαθεῖα, οὐδ' αὖτ' οὐ γὰρ ἐλλ' ἑδὲν ἀπὸ παντελῶς ὄν' ὑπὸ τ' ὕλης, ἀλλ' ἐπὶ τῆς κορυφῆς, διὰ τὸ πείρειν εἶναι τὴν γῆν, καὶ εἶναι δύνασθαι φύσιν τὰς λιβάδας. ἦν δ' ἐνταῦθα καὶ παλαιὸν ἔρουμα τῇ πόλει τὰ φρεσὶ εὐρεῖα, καὶ ἐν αὐτῇ βαθυτέρον σωεῖα, καὶ αὐτὸς ἀπλομένων τ' ἤδη τ' ὡς ἐπιπέσειν.

γρ. Φυλάτων ταῦτα.

γρ. ἐξέβημεν

γρ. ἐναλέσθαι

γρ. τῶν

γρ. ἐπ' αὐτὰς ἐκ τ. τείχ.

γρ. ἐπὶ

οὐδ' αὖτ' οὐ γὰρ ἐλλ' ἑδὲν ἀπὸ παντελῶς ὄν' ὑπὸ τ' ὕλης, ἀλλ' ἐπὶ τῆς κορυφῆς, διὰ τὸ πείρειν εἶναι τὴν γῆν, καὶ εἶναι δύνασθαι φύσιν τὰς λιβάδας. ἦν δ' ἐνταῦθα καὶ παλαιὸν ἔρουμα τῇ πόλει τὰ φρεσὶ εὐρεῖα, καὶ ἐν αὐτῇ βαθυτέρον σωεῖα, καὶ αὐτὸς ἀπλομένων τ' ἤδη τ' ὡς ἐπιπέσειν.

A ad te aliqua ratione pertineat, alias videro. Quae vero ab illis exprobrantur, nullo negotio dissolvo. Nego enim aut ejusmodi me artes vendicare mihi, aut eum injuriam facere, qui ea minime fervet, quibus se nunquam obstrinxerit. Quanquam nec alia fortasse desunt ad excusationem nostram idonea & honesta. Verum nihil necesse est orationem longius abducere, atque a proposito revocare. Quamobrem eo nos, unde digressi sumus, atque ad eadem vestigia referamus. Igitur Parthi omnes armis induti, cum equis, atque Indicis belluis, ad moenia succedunt, magna spe freti, urbem primo a se impetu diripi posse. Atque ubi primum invadendi signum datum est, una omnes irrumpunt; cum pro se quisque primus in muros infilire vellet, ac privatim sibi ejus rei gloriam referre. Neque vero periculi quicquam inesse putabant, neque eos, qui intra urbem erant, vim suam atque impetum posse sustinere. Parthi ergo cum ea spe atque fiducia ferebantur. C Oppidani vero qua murus patefactus atque interruptus erat, denso agmine constiterant; ad ea vero, quae integra permanerant, propugnanda, imbellem omnem paganorum multitudinem, non paucis ex militari numero adjunctis, collocaverant. Porro hostibus ingruentibus, cum nullum in eos telum ex moenibus jaceretur, hoc ipsum majorem in spem illos omnino adducebat, fore, ut urbem penitus obtinerent. Quocirca equos cum verberibus instigabant, tum latera calcaribus cruentabant, donec aggeres post se relinquerent. Hos enim eo consilio fecerant, ut Mygdonii fluvii inundationes arcerent. Illic porro caenum erat profundissimum: quod & natura sua locus ille nemorosus, & solum pingue sit, atque humorem retineat. Sed & ibidem lata erat fossa, vetus urbis munimentum, in qua altior uligo ac caenum haeserat. Quam cum transmittere insuper hostes aggredirentur,

...cives in illo
...moenibus, sa
...illorum caed
...ad muros fo
...ac nuni in fo
...ad muros fo
...ac vecto
...armorum grav
...primebant. Ex
...edita est, quant
...obfisione no
...equium
...est, deinceps
...prelium aggre
...ratione majora
...cturos putabant.
...capti, ut
...equo gravio
...solum duo
...innumeronum p
...lagittarios, jac
...Quae quidem
...ac palud
...mento erant; u
...manifestum fu
...potest, non pug
...causa, u
...ad urbem ordi
...intervallo dist
...phalanx sum
...que belluz tu
...medium aciem
...nstruati, non m
...venum e m
...spectaculo
...velut insign
...sunt, e
...ad muros m
...cabant. At
...propensi,
...quo animo fer
...omnem apparat
...convenire; inst
...muros subeunt;

rentur, cives in illos partim ex urbe, partim e mœnibus, saxa jaciebant. Quare fit ingens illorum cædes. Equos porro ipsos oppidani omnes sola propemodum voluntate ac nutu in fugam conjiciunt. Nam cum ad muros se converterent, cadebant protinus, ac vectores suos sternebant; qui pro armorum gravitate in lutum se altius deprimebant. Ex quo tanta illorum strages edita est, quanta hæctenus in tam diuturna obsidione non fuerat. Postquam vero equitum certamen hoc modo peractum est, deinceps admotis elephantis novum prælium aggrediuntur; qua inusitata belli ratione majorem se hostibus terrorem injecturos putabant. Neque enim ita erant oculis capti, ut non illud discernere, quanto equo gravior hæc bellua foret: nec equorum solum duorum, aut plurium; sed vel innumerorum plaustrorum onera gestare, sagittarios, jaculatores, ac turrim ferream. Quæ quidem pro natura loci, qui uliginosus ac palustris fuerat redditus, impedimento erant; ut re ipsa atque experientia manifestum fuit. Ex quo illud conjici potest, non pugnandi gratia, sed injicendi terroris causa, istud esse comparatum. Ergo ad urbem ordine succedebant, æquali a se intervallo disfiti, planeque muro Parthorum phalanx similis esse videbatur; cum utrimque belluæ turres gererent, armati vero mediam aciem tenerent. Quo ordine instructi, non multum Barbarum juvabant; verum e muris intuentibus plenum voluptatis spectaculum præbebant. Qui postquam velut insigni aliqua & spectabili pompa satiati sunt, e machinis saxa mittentes, ad murorum obsidionem Barbaros provocabant. At illi natura sua ad iracundiam propensi; neque se ludibrio haberi æquo animo ferentes; aut vero inutilem omnem apparatus atque irritum retro convertere; instigante præsertim rege; ad muros subeunt; indeque lapidibus ac

A λειμίων ἢ ταύτης, ἢ διαβαίνειν πειρωμένων, ἐπέξῆσαν πολλοὶ μὲν ἐνδοθεν, πολλοὶ δ' ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐβάλλον τοῖς λίθοις· ἢ αὐτῶν μὲν πολὺς ἐγένετο φόνος· φυγῇ δὲ ἔτρεπον τὰς ἵππους ξύμπαντες, τῷ μόνον ἐθέλειν, ἢ δηλῶν τὴν γνώμην διὰ τῶν σχήματι. ἐπισρεφόντων γὰρ ἐπιπλον εὐθέως, ἢ κατέφερον τὰς ἵππεας. βαρεῖς δὲ ὄντες τοῖς ὅπλοις, μᾶλλον ἐνείχοντο τῷ τέλματι. καὶ αὐτῶν ἐνταῦθα γίνετο φόνοσ, ὅσῳ ἔπω πρὸθεν ἐν πολιορκίᾳ τοσαύτη γέγονεν. Ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν ἵππέων ὡδὲ ἐξέπραγῃ, τῶν ἐλεφάντων πειρῶνται, κατὰ πλῆξιν αὐτῶν μᾶλλον οἰόμενοι τῷ ξένῳ τῆς μάχης. Οὐ γὰρ τοσούτον ἀλλοῖς τὰ τῶν ὀμμάτων διέφθαλλο, ὡς μὴ καθορᾶν, βαρύτερον μὲν ὄν ἵππου τὸ θηρίον, φέρον δὲ ἄχθος ἐξ ἵππων δυοῖν ἢ πλείονων· ἀμαξῶν δὲ οἶμα συχνῶν τοξότας, καὶ ἀκοντιστάς, καὶ σιδηρῶν πύργων. ταῦτα δὲ ἦν ἅπαντα, πρὸς τὸ χωρίον χειροποίητον γεγονὸς τέλμα, καλύματα, καὶ ἐν αὐτοῖς ἔργα φανερά. ὅθεν ἐκ εἰκὸς ἐς μάχην ἰέναι, ἀλλὰ ἐς κατάπληξιν τῶν ἐνδον παρασκευάζεσθαι. προσήγον δὲ ἐν τάξει, μέτρον διεσῶτες ἀλλήλων ἴσον· καὶ ἐώκη τείχη τῶν Παρθυαίων ἢ Φάλαγγ· τὰ μὲν θηρία τὰς πύργους φέροντα· τῶν ὀπλιτῶν δὲ ἀναπληρουμένων τὰ ἐν μέσῳ. ταχθέντες δὲ ἔτω ἔμμεσα ὄφελ' ἦσαν τῷ βαρβάρῳ· παρῆχον γὰρ ἠδονὴν, ἢ τέρψιν τοῖς ἐν τῷ τείχεσ θωμένοις. ὡς δὲ ἐγένοντο διακορεῖς οἰνεὶ λαμπρᾷ καὶ πολυτελεῖς πομπῆς πεμπομένης, λίθους ἐκ μηχανῶν ἀφιέντες, εἰς τὴν τοῦ μάχίαν προεκαλῶντ τὰς βαρβάρους. Φύσιν δὲ ὄντες εἰς ὄργην ὀξύρροποι, καὶ δεινὸν ποιῶμενοι τὸ γέλωτα ὀφλήσαι, ἢ ἀπαγαγεῖν ὀπίσω τὴν παρασκευῆν ἅπρην, ἐγκελευομένους σφίσι τῷ βασιλέως, προσήγον τῷ τείχεσ, καὶ ἐβάλλοντ πύκνως τοῖς λίθοις καὶ τοῖς τοξεύ-

as videro. nullo ne- ejusmodi am injuri- quibus se am nec a- n nostram il necesse , atque a- in eo nos, dem vesti- nes armis belluis, ad et, urbem Atque ubi n est, wa quisque p- privatim- eque vo- nt, nequ- m suam a- Parthi ce- ferebantur. actus atque e constite- permanse- omnem pa- ucis ex mi- verant. Por- nullum in , hoc ipsum adducebat, ent. Quo- nstigabant, nt, donec Hos enim fluvii inun- cenum erat a sua locus e sit, atque dem lata e- um, in qua Quant s aggrede- rentur,

γε. ἐξε- πείχθη
γε. ὄνω
γε. ἔτω
γε. ἔτω
MSS. καὶ
τόξα ἐ- βάλλοντο
deest
eis in al.
MSS.
γρ. προσ- ἔχον
I
τοξεύ-

τοξεύμασι, καὶ ἐτρώθη τὸ θηρίων τινα, καὶ
 ἀπέθανεν εἰσενεχθέντα ὑπὸ τῶν ἰλίου.
 δέισαντες δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀπήγον
 ὀπίσω πάλιν εἰς τὸ στρατόπεδον. Ως δὲ
 καὶ ταύτης ὁ Παρθυαῖος ἡμαρτε τὴν πεί-
 ρας, τὰς τοξότας διελαὼν εἰς μοίρας, δια-
 δέχεσθαι τε ἀλλήλους κελεύει, καὶ συνε-
 χῶς βάλλειν πρὸς τὸ διερρηγμένον ἑτέ-
 ρης, ὡς μὴ δυνηθεῖεν ἀποικοδομησάμεν
 ἔχειν ἀσφαλῶς τὴν πόλιν. ἔτω γὰρ αἰ-
 ρήσιν λαθῶν, ἢ βιασόμενος τὴν πλῆ-
 θὴ τὰς ἐνδον ἠλπίζει. Μάταιον γὰρ ἀπέ-
 φηγεν ἢ βασιλέως παρασκευὴ τὴν βαρ-
 βάρων τὸ διανόημα. καὶ νῦν γὰρ τὸ ὄπλι-
 τῶν ἕτερον τεῖχος εἰργάζετο. ὁ δὲ ἄλλο
 τοῖς ἀρχαίοις ἔχνεσθαι ἐς τὰ θεμέλια
 χρωμένους μέλλειν ἔτι. ἡμέρα δὲ ὄλη,
 καὶ νυκτὶ συνεχῶς ἐργασαμένων, ἔσε-
 ῖτο ἐπὶ τέτταρας πῆχους ὑψὸς ἡγεῖσθαι.
 καὶ ἔωθεν ὠφθη λαμπρὸν καὶ νεκρῶδες,
 ἐκείνων δὲ ἀκαρῆ χρόνον ἐνδιδόντων,
 διαδεχομένων δὲ ἀλλήλους, καὶ ἀκοντι-
 ζόντων ἐς τὰς ἐφεσώτας τῶν κειμένων τε-
 χῶν. Τὸ ἐξέπληξε δεινῶς τὸν βάρβα-
 ρον. ἔμην ἀπήγεν εὐθύς τὴν στρατιάν.
 ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς ἀλλοῖς χρηταὶ παλαί-
 σμασι. δράσας δὲ, οἶμαι, καὶ παθῶν
 παραπλήσια, ἀπήγε τὴν στρατιάν ὀπί-
 σω, πολλὰς μὲν ὑπὸ τῶν ἐνδείας δῆμους ἀ-
 πολέσας, πολλὰ δὲ ἀναλώσας περὶ
 τοῖς χώμασι, καὶ τῆς πολιορκίας σώματα
 σατραπῆος δὲ ἀνελὼν συχνῶς, ἄλλον
 ἄλλο ἐπαλιώμενος. τὸ μὲν ὅτι μὴ καρ-
 τερῶς ἐπεποίητο τὰ χώματα εἶξε δὲ καὶ
 ἐπεκλύσθη παρὰ τὴν ποταμίων ρευμά-
 των. τὸ δὲ, ὡς Φαύλας ἀγωνισάμενον ὑ-
 πὸ τοῖς τεῖχεσι, καὶ ἄλλας ἄλλαις, ἐ-
 πάγων αἰτίαις ἐκλεπεν. Ἐστὶ γὰρ ἔμματα
 τοῖς καὶ τὴν Ἀσίαν βαρβάροις σύνηθες, ἐς
 τὰς ὑπηκόας τὰς αἰτίας τῆς δυσπρα-
 γίας ἀποσνευάζεσθαι. ὁ δὲ καὶ τότε
 δράσας ἀπιὼν ὤχλητο. καὶ ἀγὼ πρὸς ἡ-
 μάς εἰρήνην ἐν τέρτι, καὶ ἔτε ὄρκων, ἔτε
 σωθηκῶν ἐδέησεν. ἀγαπᾷ δὲ οἴκοι μέ-

γε. μέ-
 λειν

γε. ὑψος

f. ὑπὸ
 γων

A sagittis petuntur. Itaque belluarum pars
 fauciata & in caeno provoluta periit. Quo
 ex casu veriti ne idem reliquis accideret, in
 castra copias reducunt. Quamobrem Par-
 thorum rex hoc conatu prohibitus, distri-
 butis in partes sagittariis, succedere per vi-
 ces sibi mutuo jubet, ac contra eam muri
 partem, quæ interrupta erat, assidue tela
 conjicere, ne reficere muros vacaret, aut op-
 pidi securitati possent consulere. Ita enim
 vel clam, vel vi ac multitudine, sperabat se
 esse potiturum. Verum omnem Barbari
 conatum Principis providentia frustrata est.
 Nam a tergo militum murus alter excita-
 tur, cum ille cunctari eos adhuc putaret,
 quod in antiquis vestigiis fundamenta jace-
 re velle crederet. Caterum cum nocte ac
 die tota in opere perstitissent, ad quatuor
 usque cubitos fastigii summa perducta est:
 ita ut diluculo recens opus atque illustre
 conspiceretur; tametsi ne momento qui-
 dem illi ab obsidendi contentione remitte-
 rent; sed sibi invicem succederent, atque
 in propugnatores subrutorum mœnium ja-
 cula contorquerentur. Ea res Barbari a-
 nimum mirum in modum consternavit.
 Neque tamen idcirco subinde copias redu-
 cit; sed iisdem rursus artibus aggreditur.
 Verum cum superioribus illis similia qua-
 dam egisset, ac passus esset; se cum exerci-
 tu recepit, magna parte præ inopia rerum
 amissa, nec non pluribus circa aggerum
 munitionem, atque obsidionem consum-
 ptis. Quibus de causis plerosque Satrapas
 interfecit: hunc, quod parum firmos ag-
 geres extruxisset, adeo ut fluminis vi atque
 impetu convulsi disjectique essent: illum
 vero, quod ad muros ignavius se gessisset:
 alium denique alia occasione ac crimini-
 bus objectis e medio sustulit. Nam Asia-
 ticis illis barbaris familiare admodum & u-
 sitatum est, ut calamitatum suarum causas
 in sibi subditos derivent. Quod tum fa-
 ciens ille discescit. Atque ex illo tempore
 sine ullis jurejurandis aut pactis pacem no-
 biscum conservat, ac domi sese continet;
 optime secum actum existimans, si non
 contra

contra se Imperator expeditionem suscipiat, atque illius audaciae & temeritatis a se poenas exigat. Estne igitur, ut hanc pugnam cum illis conferendam putemus, quas pro Graecorum navibus ac vallo administratas legimus? Sed vos utriusque similitudinem considerate hunc in modum, ac discrimen cognoscite. E Graecis duo Ajaces, & Lapithae, ac Mnestheus muro cesserunt, & portas ab Hectore perfringi, ac Sarpedonem in propugnaculum insilire passi sunt. Illi contra, cum sponte pars muri cecidisset, nequaquam cesserunt; sed viriliter certantes, ingruentes cum Indis Parthorum copias propullarunt. Deinde qui naves conscenderat, tanquam pedestris miles e foris praelium conferuit. At illi primum e moenibus navali praelio congressi sunt. Ad haec Graeci suis munitionibus & navibus cesserunt; nostri navibus pedibusque subeuntes hostes vicerunt. Sed percommode omnino accidit, ut ad Hectoris & Sarpedonis commemorationem nescio quo modo nostra se oratio conferret; atque ipsum, ut ajunt, rei caput ac summam, hoc est, murorum everisionem; quos refert Pylii concionatoris ac regis hortatu, velut inexpugnabile navium perinde ac sui munimentum, Graecos esse fabricatos. Quod quidem mihi omnium Hectoris facinorum primum ac praecipuum videtur. Neque vero ad hoc discernendum, Glauci artificio, vel callidioris aliquo commentu opus est; cum id manifeste ab Homero declaratum sit, simul atque Achilles apparuit

medium latuisse per agmen.

Agamemnone vero Trojanis instante, atque ad muros insequente, Hectora subducit Jupiter, ut servari per otium posset. Caeterum ludens ac timiditatem deridens Poeta Iridem, ait, ab Jove missam, eum sub fango atque ad portas ipsas jam confidentem, hunc in modum allocutam fuisse:

Donec pastorem populorum Agamemnona cernis

Α νων, εἰ μὴ στρατεύοιτο βασιλεὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ δίκην ἀπαλοῖη τῆς φράσεως καὶ τῆς ἀπονοίας. Ἀρὰ γε ἄξιον ταύτην παραβάλλειν τὴν μάχην, ταῖς ὑπὲρ τῶν νεῶν τῶν Ἑλληνικῶν, καὶ τῶν τεύχεσσι; ἀθροῖτε δὲ ὧδε τὴν ὁμοιότητα, καὶ τὸ διάφορον λογίζεσθε. Ἑλλήνων μὲν Αἴαντες, καὶ Λαπίθαι, καὶ Μενεσθεὺς τῶν τεύχεσσι εἴξαν, καὶ περιεῖδον τὰς πύλας σωτρεσόμενάς πρὸς Ἑκτορῶν, καὶ τῶν ἐπάλλεων ἐπιβεβηκότα τὸν Σαρπηδόνα· οἱ δὲ ἔδδ' ἐπιπέττον ἑαυτοὺς τῶν τεύχεσσι.

Β διαρραγέντων αὐτομάτως τῶν τεύχεσσι ἐνέδοσαν, ἀλλὰ ἐνίκων μαχόμενοι, καὶ ἀπεκρύνοντο Παρθυαίεσσιν ἔξ Ἰνδοῖσσι ἐπιτρατεύσαντας. εἶτα ὁ μὲν ἐπιβὰς τῶν νεῶν, ἀπὸ τῶν ἰκρίων, ὡς περὶ ἐρύμαλτον, περὶ τοῦ διαγωνίζεσθαι. οἱ δὲ πρότερον ἀπὸ τῶν τεύχεσσι ἐναυμάχων. τέλος δὲ, οἱ μὲν τῶν ἐπάλλεων εἴξαν καὶ τῶν νεῶν· οἱ ὅ ἐνίκων, ναυσί τε ἐπιόντας, καὶ περὶ τῶν πολεμίων. Ἀλλὰ ἢ εὖ ποιοῦν ὁ λόγος ἐπὶ τῶν Ἑκτορῶν, καὶ τῶν Σαρπηδόνα ἔκ οἴδα ὅπως ὑπηνέχθη, καὶ ἐπ' αὐτὸ γέ φασιν

Γ τῶν ἔργων τὸ κεφάλαιον, τὴν καθάρσειν τῶν τεύχεσσι. μὴ πρότερον ἡμέρα τῶν Α-χαιῶν φησὶ, τῶν Πυλίων δὲ μαγαγῶν καὶ βασιλέως ἑξυμπείθοντες, ἀρρηκίον νηῶν τε καὶ ἀπῶν εἰλαρκαλασνεύασσασθαι. σχεδὸν γὰρ μοι τὸ φαίνειν τὸ γενναϊότατον τῶν ἔργων Ἑκτορῶν, καὶ ἐχθρῶν Γλαυκίτην σιωπῆσαι, ἔδδ' σοφώτερος ἐπινοίας δέεται, Ὅμηρος σαφῶς διδάσκοντες, ὡς Ἀχιλλέως μὲν Φανέλιος ἐδύσατο ἔλαμὸν ἀνδρῶν.

Δ Ἀγαμέμνονος δὲ τοῖς Τρωσὶν ἐπικειμένους, καὶ ἐς τὸ τεῖχος καταδιώξαντες, Ἑκτορα ὑπαγε Ζεὺς, ἵνα ἀποσώζοιτο κατ' ἡσυχίαν. προσπαίζων ὁ αὐτὸν ὁ ποιητὴς καὶ καταγελάων τῆς δειλίας, ὑπὸ τῆς φηγῶν καὶ ταῖς πύλαις ἤδη καθημένω, τὴν Ἰεὺν ἤκειν ἔφη παρὰ τῶν Διὸς φράξασαν

"Ὅφρ' ἂν μὲν κεν ὄρας Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν

supplet Hom. Il. 17.

f. 65. μὴ

Il. 3. v. 56.

2. συνε-

Il. 7. v. 379.

Il. 1. v. 202. &c.

Θύνοντ' ἐν τρομάχοισιν, ἐναίρουλα A
σίχας ἀνδρῶν,

Bacchantem ante alios, cadentemque a-
gmina ferro,

Te pugna subduc.

Τόφρ' ὑπόειπε μάχης.

Πῶς ᾧ εἰκὸς ἔτως ἀγεννή καὶ "δειλά
παραινέειν τ' Δία, ἄλλως τε ἐδὲ μαχο-
μένω, ξὺν πολλῇ δὲ ἐσῶτι ῥασιώνῃ; καὶ
ὀπηνίκα δὲ ὁ τῷ Τυδέως, τῆς Ἀθηναῖς
πολλὴν ἐκ τῆς κρᾶντος ἀναπίστους Φλό-
γα, πολλὰς μὲν ἐκλεψε, Φεύγειν δὲ ἠ-
νάγκαζε τὰς ὑπομένοντας· πῶρρωθεν
ἀφεισθήκη τῷ πολέμῳ· καὶ πολλὰ ὑπο-
μένων ὀνειδή, ἀπέγνω μὲν κρατῶσι τοῖς
Ἀχαιοῖς ἀντισηῖναι· εὐπρεπῆ δὲ ποιεί-
ται τὴν ἐς τὸ ἄστυ πορείαν, ὡς τῇ μητρὶ
παραινέσων ἐξίλεσθαι τὴν Ἀθηναῖαν
μὲν τῷ Τρωάδων. Καίτοι εἰ μὲν ἀδύος ἰ-
κέτευε πρὸς τῷ νεῶ ξὺν τῇ γεργασία, πο-
λὺν εἶχε λόγον. προσήκει ᾧ, οἶμαι,
τῷ στρατηγῶν, ἢ βασιλέα, καθάπερ ἱερέα,
καὶ προφήτην, θεραπεύειν αἰεὶ ξὺν κό-
σμῳ τῷ θεῶν, καὶ μηδὲν ὀλιγορῶν, μηδὲ
ἐτέρῳ μᾶλλον προσήκειν ἠγεῖσθαι, μη-
δὲ ἐπιτρέπειν, ἀνάξιον αὐτῷ νομίζοντα
τὸ διακόνημα.

Qui enim consentaneum est, tam ignavum
atque imbellem consilium ab Jove iuggeri;
praesertim ei, qui non amplius pugnaret,
sed ingenti in otio ac quiete consisteret?
Praeterea cum Tydei filius, Minerva ex ejus
gaiea ingentem excitante flammam, pluri-
mos occideret; eos vero, qui sustinere au-
derent, in fugam conjiceret; Hector inte-
rim procul a praelio aberat, & multis licet
in eum probris conjectis, tamen victoribus
se Graecis objicere nequaquam ausus est;
sed redeundi ad urbem honestam quan-
dam speciem praetexit, ut matrem scilicet
hortaretur, uti cum Troadibus Minervam
sibi propitiaret. Quanquam si ipsemet ille
cum Senatu ad templi vestibulum vota fa-
ceret, ratione id minime careret. Oportet
enim imperatorem, aut regem, perinde ac
sacerdotem, & vatem, Deum assidue rite
atque ordine venerari; neque quicquam
per negligentiam omittere; aut aliis conve-
nire potius arbitrari, ac differre velle; quasi
ab sua dignitate videatur haec aliena functio.

Μενεξεν. 1247. ε. αρ. 20. Οἶμαι γὰρ τὴν Πλάτωνος μινερά
caput in eum habet. ὅτι μινερά
εἰς αὐτὸν ἀνήρηται πάντα
τὰ τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν
αὐτὸν φερόντα ἢ ἐκ τῶν
του, καὶ μὴ ἐν ἄλλοις ἀν-
θρώποις αἰωρεῖται, ἢ ἐν
τῷ θεῷ ἢ κακῶς πρὸς
αὐτὸν πλανᾶσθαι ἢ
καθῆται καὶ τὰ ἐκείνου
τοῦ τυχεροῦ παρὰ
κῶσταις ἔχῃ

Ac si Platonis verba non nihil ad senten-
tiam detorqueam, nequaquam mihi aber-
raturus videor, cum ita dixerō: Cujuscun-
que hominis, multoque magis principis,
omnia sunt, quae ad felicitatem pertinent,
ex Deo consilia suspensa; nec ex aliis ho-
minibus ea pendent; qui ut beati, aut in-
felices fuerint, ita & ipsum & res ejus flu-
ctuare sit necesse; qui ita se habeat, egre-
gie ad vitam esse comparatum. Sin muta-
re aliquid ac deflectere mihi quispiam non
permittat; sed quasi vetus quoddam tem-
plum immotum atque incolume permane-
re jubeat, nihilominus tamen nihil aliud
sapientem in animo habuisse dixerimus.
Quod tuum est enim, neque corpus esse di-
citur, neque divitiarum, neque nobilitas, aut
generis splendor. Haec enim cujuscunque
sint, non ipsemet illae sunt, sed ab eo possi-
dentur. At mente, inquit, & prudentia, &
omnino domestico illo, qui in nobis est,
Deo.

28. κε. 4
λεῦσαι

Plato Menexen. 20. ε. αὐτὸν
mutat Herlein 11.

28. ἐπει
νοῦν, φροῖνησιν, τὸν θεῶν
μετροῦν Herlein 11.

Deo: quam idem alio in loco maxime propriam animæ speciem appellat: qui & illud asserit, suum cuique a Deo esse genium attributum; quem nos summa in corporis nostri superficie duntaxat manere dicimus; & nos interim ab humo erectos ad caelestem illam necessitudinem ac cognationem attollere. Quamobrem illuc nos attrahere & allicere conatur, ut uniuscujusque hominis rationes aptæ inde sint; non ex aliis hominibus suspensæ; qui cæteris in rebus, cum nocere atque impedire vellent, sæpe numero potuerunt: plerique vero etiam inviti aliquid nostris ex rebus abstulerunt. Unum vero illud neque impediri, neque pati quippiam potest. Neque enim quod præstantius est damni aliquid ab eo quod deterius est accipit. Inde nostra hæc omnis oratio profecta est. Sed videor equidem Platonis sententiis sæpe ac moleste nimis uti: cujus ex verbis paululum, tanquam salem, aut auri ramenta quædam, aspergimus: quorum ille ad ciborum condimentum utilis est; hæc jucundius spectaculum efficiunt. Utrumque porro Platonis in verbis cernitur: nam & sensu atque auditu jucundiora sunt cæteris, & ad alendos etiam cum voluptate animos & repurgandos efficacissima sunt. Quare minime pigrandum est, aut vero metuenda nimium est ea vituperatio, si quis minus hac re moderate uti nos existimet: tum quod nihil non arripere videamur; quemadmodum in conviviis ex omnibus cibis cupediosi faciunt, qui ex iis, quæ apponuntur, non aliquid decerpere non possunt. Quod ipsum evenire nobis aliquo modo videtur, qui laudes simul ac dogmata decantemus: & priusquam institutum sermonem aliquatenus persequamur, medium illum interrumpentes, Philosophorum sententias explicemus. Adversus reprehensores ejusmodi dictum a nobis est antea, & postea fortasse dicetur.

Nunc postquam orationi nostræ quod consentaneum est subjecerimus, ad id quod initio exorti fuimus revertamur: perinde atque ii, qui in cursu longius provecti sunt. Hoc igitur paulo ante diximus: ipsummet ho-

Α τὸς ἐτέρωθι κρειώτατον ἐν ἡμῶν ψυχῆς εἶδος ἔφη· καὶ ὡς ἄρα δούλον δαίμονα γε αἰσῶς θεὸς ἐκάστω δέδωκε, τῆτο δὲ δὴ φάμεν οἰκεῖν μὲν ἡμῶν ἐπ' ἀκρῶ τῶν σώματι, πρὸς δὲ τὴν ἐν ἔρανῳ ζυγένοιαν ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἶξεν. ἐς τῆτο γὰρ ἔλκων γε εἴκειν ἐπιτάτῃ ἀνηρήθηται χρῆσαι ἐκάστω ἀνδρῶν, καὶ ἐν εἰς ἄλλας ἀνθρώπους· οἱ τὰ μὲν ἄλλα βλάπτειν καὶ κωλύειν ἐθέλοντες, πολλὰ μὲν ἠδυνήθησαν· ἤδη δέ τινες, καὶ μὴ βεβλόμενοι τῶν ἡμετέρων τινὰ παρέρριλλοντο· τῆτο δὲ ἀκώλυτον μόνον, καὶ ἀπαθές ἐστιν. ἐπεὶ μὴδὲ θεμιτὸν ὑπὸ τῆ χειρὸν τὸ κρεῖττον βλάπτειν. ἐσι δὲ καὶ ἔτι ἐκείθεν ὁ λόγος. ἀλλ' εἴποινα γὰρ καλαφορίζων ἡγεῖται μᾶς τοῖς Πλάτωνος λόγοις, μικρὰ ἐπιτάτων τῶν ῥημάτων, ὡς περ ἀλῶν, ἢ χρυσῆ ψήγματι. τῆτων δὲ οἱ μὲν ὡς ἠδῶν τὴν τροφήν· ὁ δὲ εὐπρεπῆ παρέρχῃ τὴν θείαν. ἀμφοτέρω δὲ ἐν τοῖς Πλάτωνος λόγοις. καὶ γὰρ αἰσῶς διατῆς ἀκοῆς ἠδῶς τῶν ἄλλων, καὶ θρέψαι ψυχὴν ζυγῆθον, καὶ καθάραι δυνάτοί. ὡς ἐκ ἀπονηθῶν, ἔδδ' εὐλαβηθῶν τὸν φόγον, εἴ τις ἄρα καλὰ μέμφοιλο τὴν ἀπλησίαν· καὶ ὅτι παντοῖος ἐπιδρατῶμεθα, ὡς περ ἐν τοῖς συμποσίοις οἱ λίχνοι τῶν ἐδωδῶν ἀπάντων, ἔχ ὑπομένοντες τὸ μῆτων προκειμένων ἀψαδα. τῆτο γὰρ δὴ τρέπον τινὰ καὶ ἡμῶν εἴκειν συμβαίνειν, ἐπαίνους ἅμα καὶ δόγματα ἀδεν, καὶ πρὸς ἡμετέρως ἐφικέσθαι τῆ προτέρω λόγου, μέσον ὑπολενομένοισι, φιλοσόφων ἐξηγεῖσθαι ῥήσεις. πρὸς δὲ τῆς τὰ τοιαῦτα καλαμεμοφομένους, εἴρηται μὲν ἤδη καὶ πρότερον, καὶ αὐθις δὲ ἴσως λελέξεται.

Nūn ὅ τὸ σιωχὲς ἀποδόντες τῶ παρόντι λόγῳ, ἐπὶ τῆ ἀρχῆς ἐπανάγωμεν, ὡς περ οἱ προειρηθέντες ἐν τοῖς δρόμοις. ἐλέγετο δ' οὕτω ἐν τοῖς ἐμπροσθεν, ὡς αὐτὸν μὲν τινὰ φησι Πλάτων τὸν νῦν

me a.
gnavum
iuggeri;
gnaret,
illiteret?
ex ejus
pluri-
nere au-
tor inte-
ltis licet
ictoribus
ufus est;
m quan-
m scilicet
Minervam
semet ille
m vota-
Oportet
perinde ac
slidue nre
quicquam
lis conve-
elle; quali
na functio.
l senten-
mihi aber-
Cujuscun-
principis,
pertinent,
ex aliis ho-
ati, aut in-
es ejus flu-
beat, egre-
Sin muta-
spiam non
ddam tem-
e permane-
nihil aliud
dixerimus.
pus esse di-
olitas, aut
ujuscunq;
b eo posse
udentia, &
a nobis est,
Deo

Handwritten notes:
ἀποφ. Socr. p. 364 E.
ἢ ὡς περ ἀλῶν, ἢ χρυσῆ ψήγματι.
ἢ ἐπιτάτων τῶν ῥημάτων.
tari jubet.

Handwritten note:
Πλάτωνος

Handwritten note:
γε. θαν-
μασὶ
γε. ἀπο-
κρίσειον

Handwritten note:
γε. πρό-
θεν

καὶ τὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἔδὲ τὸ σῶμα καὶ τὴν κλῆσιν. ταῦτα δὲ ἐν τοῖς θαυμασίοις διώκεισιν νόμοις. Ὡσπερ οὖν εἴ τις ἐξ ἀρχῆς ἀναλαβὼν λέγοι· ὅτω ἀνδρὶ εἰς νῦν καὶ φρόνησιν ἀνήρηται πάντα εἰς εὐδαιμονίαν φέροντα, καὶ μὴ ἐν τοῖς ἐκλήροις, ἐξ ὧν εὐὴ κακῶς πραξάντων, ἢ καὶ πασυχόντων, πλανᾶσθαι ἀναγκάζεται· τὴν δὲ αἴτια παρεσκευάσθαι πρὸς τὸ ζῆν, ἢ παραλίπετ τὴν λέξιν, ἔδὲ παραιοποιεῖ· ἐξηγεῖται δὲ ὁρθῶς, καὶ ἐρμηνεύει. ἔτω δὲ καὶ ὅσις ἀντὶ τῆς, ἀλλ' ἔδὲ ξεως, τὸν θεὸν παραλαμβάνει, ἢ ἀδικεῖ. εἰ γὰρ ἔν ἡμῖν δαίμονα ὄντα μὲν ἀπαθῆ τῇ φύσει, καὶ θεῶ συγγενῆ, πολλὰ δὲ ἀναλλάττα, καὶ ὑπομείναντα διὰ τὴν πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν, καὶ τῶ πάσχειν τε καὶ φθείρεσθαι φαντασίαν πολλοῖς παρασχόντα, τῶ παντὸς ἐκείνου προΐσταται βίη, τῶ γε εὐδαιμονήσῃν μέλλοντι· τί χρῆ προσδοκᾷν αὐτὸν ὑπὲρ τῶ καθαροῦ, καὶ ἀμιγροῦ γήινου σώματι· νῶ διανοηθῆναι, ὅν δὴ καὶ θεὸν εἶναι φαμεν, καὶ αὐτῶ τὰς ἡνίας ἐπιτρέπειν τῶ βίη χρῆναι παραινῶμεν πάντα τε ιδιώτην καὶ βασιλέα, τόν γε ὡς ἀληθῶς ἀξίον τῆς ἐπικλήσεως, καὶ ἐνόθου, ἔδὲ ψευδάνυμον· συγιέντα μὲν αὐτῶ, καὶ αἰδανόμενον διὰ συγγένειαν· ὑφίεμενον δὲ αὐτῶ τῆς ἀρχῆς, καὶ ὑποχωροῦντα τῆς ἐπιμελείας, ὡς ἐμφρονα; ἀνόητον γῶ, καὶ μάλα αὐθαδέα, τὸ μὴ καθάπαξ εἰς δύναμιν πείθεσθαι τῶ θεῶ, ἀρετῆς ἐπιμελεσμένους. τῶ γῶ μάλιστα χαίρειν ὑποληπτόν ἔ θεόν. ἔ μὴν ἔδὲ τῆς ἐννόμου θεραπείας ἀποστατέον, ἔδὲ τὴν τοιαύτην τιμὴν ὑπεροπτόν τῶ κρείττον· θελέον δὲ ἐν ἀρετῆς μοίρα τὴν εὐσέβειαν τὴν κρατίστην. ἐστὶ γῶ ὁσιότης τίς δικαιοσύνης ἐκγον· αὐτῆ ἢ ὅτι ἔ θεοτέρη ψυχῆς εἶδος ἐστίν, ἔδὲ να λέληθε ἔ ὅσοι τὰ τοιαῦτα μεταχειρίζονται. Ταῦτά τοι καὶ ἐφανῶμεν ἔ Ἐκλογα, ἀπένδειν μὲν ἢ ἐθέλον-

28. Φά-
σκεν

28. Δία-
νοηθῆναι
νῶ

28. ἐπι-
μελομ.

28. αὐτῆ

A minem a Platone mentem atque animum constitui; corpus vero, & quæ extrinsecus possidentur, ipsius: quæ sunt ab eo in admirabili illo de Legibus opere pronunciata. Jam vero si quis ab initio repetens ita statuat: cuicumque homini felicitatis ratio omnis ad mentem & prudentiam refertur, neque externis in rebus posita est; quarum ex secundo aut contrario successu ipsemet vagus atque inconstans esse cogatur; hunc ad vitam degendam egregie esse comparatum; verba ipsa non corrumpit, aut mutat; sed recte interpretatur, atque explicat. Sic qui pro illius voce Dei nomen usurpet, nullam prorsus injuriam fecerit. Etenim si genium illum, qui natura pati nihil potest, ac Dei cognatus est, & multa tamen propter suam cum corpore communionem perfert atque sustinet; ut a plerisque pati atque interite judicetur: si hunc, inquam, nihilominus vitæ totius ducem ac moderatorem ei adhibet, qui vitam cum felicitate velit transigere; quid tandem de sincera & a corporis contagione secreta mente illum arbitrari putabimus; quem nos & Deum esse dicimus, & ei vitæ omnis habenas cum a privato permittendas ducimus, tum vero ab eo principe, cui vere nomen istud conveniat, non qui adulterinus sit ac falso id sibi nomen assumat: qui quidem Deum illum intelligat, ac propter cognationem sentiat; sed ei potestate atque imperio cedat, & administrationem omnem tanquam prudens ac consultus deferat? Etenim stultum est, & inprimis contumax, non ita penitus pro viribus obtemperare Deo, ut in studium virtutis incumbamus. Hac enim re delectari potissimum Deum existimare debemus. Sed neque ab legitimo ejus cultu desciscere oportet, neque hic Dei contemnendus honor; sed cum virtutis studio optimus ei pietatis cultus impendendus est. Est enim religio quidam justitiæ fructus. Quam quidem ad diviniorem animi formam ac speciem pertinere, nemo eorum ignorat, qui in ejusmodi rerum tractatione versantur. Propterea nos Hæctorem ea re laudabamus, quod libare Diis infectis cruore mani-

manibus nollet; sed in eodem hoc deside-
rabamus interim, ut ne ad urbem accede-
ret omnino, neque pugnam ideo relinque-
ret, ut non ducis, aut regis cuiuspiam, sed
ministri, & viatoris, Idæi puta alicujus, aut
Talthybbii, sibi partes imponeret. Sed hoc
honestæ, ut ante dictum est, fugæ species,
ac simulatio videtur. Nam & quando cum
Ajace Telamonio in certamen descendit,
responso vatis inductus, libenter in grati-
am cum hoste rediit: & quod mortem e-
vitasset, bene secum agi putans, etiam do-
nis illum est profecutus. Atque, ut uno
verbo dicam, fugientes audacter insequi-
tur: victoriæ autem fugandorumque ho-
stium causa nusquam extitit, nisi quando
cum Sarpedone

primus muros irrupit Achivum.

Num igitur, quasi nullum ejusmodi Impe-
ratoris facinus habentes, contentionem il-
lam ac certamen verebimur, ne nos parva
magnis, ac majoribus & præstantioribus
contemta quædam ac vilia conferre videamur?
an potius cum ingenti etiam illo fa-
cto contendere minime dubitabimus? Igi-
tur murus ille propter litus, unius diei ne in-
tegro quidem antemeridiano tempore fue-
rat excitatus, cujusmodi vallum construc-
re ex more consuevimus. At munimen-
tum illud, quod super Alpes positum erat,
vetus castellum fuit, quod sibi post fugam
tyrannus elegerat, eamque tanquam no-
vam arcem reddiderat, in qua fortium vi-
rorum firmum præsidium collocarat. Nec
ille vero longe inde progrediebatur; sed
in vicina urbe permanebat, quod Italiæ em-
porium est opulentum inprimis ac copio-
sum ad mare positum: unde Mæsi, &
Pannonii, & Itali, qui mediterranea te-
nent, merces avehunt. Heneti prius, ut
opinor, appellabantur: nunc, postquam
in Romanorum potestatem venerunt, ve-
tus nomen hæctenus cum unius literæ ad-
jectione retinent; cujus nota una est ac
simplex figura, quam V vocant; eaque

A τα, διὰ τὸ ἐπὶ τῶν χειρῶν λύθη ἡξίε-
μεν δὲ, μηδὲ εἰς ἄστυ ἰέναι, μηδὲ ἀπολεί-
πειν τὴν μάχην, μέλλουσα (δὲ) & στρα-
τηγῶν καὶ βασιλέως ἐπιτελεῖν ἔργον,
διακόνος δὲ, καὶ ὑπηρέτης Ἰδαίης τινός, ἢ
Ταλθύβειος τάξιν ἀναληψόμενον. ἀλλ'
ἔοικέ γε, ὅπερ ἔφημεν ἐξ ἀρχῆς, πρό-
φασις εὐπρεπὲς εἶναι Φυγῆς τῆτο.
Καὶ γὰρ ὅτε τῷ Τελαμωνίῳ ξυγίσατο, ἡ. 6, 208.
πειθεῖς τῇ Φήμῃ τῆ μάντιως, ἀπα-
σίως διελύθη, καὶ ἔδωκε δῶρα, τὸ θάνα-
τον ἐκφυγῶν, ἀσμένως. Καθόλου δ' εἶ-
πῆν, Φεύγεσιν ἔπειτα θρασέως, αἰ-
τιοῦ δὲ εἰς ἑδάμῃ νίκης καὶ τροπῆς,
πλὴν ὅτε

πρῶτον ἔσήλατο τεῖχος
Ἀχαιῶν,

Hiad. M.
V. 438.
ἡ. 6, 208.

Ξὺν τῷ Σαρπηδόνι. πότερον οὖν ὡς οὐκ
ἔχοντες τηλικῆτον ἔργον βασιλέως,
εὐλαθησόμεθα τὸ ἀγῶνα, μή ποτε ἄρα
μικρὰ μεγάλοις, καὶ Φαῦλα σαρδῆς
ἀξίοις μείζονος παραλίθηναι δόξωμεν;
ἢ τολμήσομεν καὶ πρὸς τηλικῆτον ἔρ-
γον ἀμιλλᾶσθαι; ἐκὼν ἐκείνο μὲν ἦν τὸ
τεῖχος ὑπὲρ τῆ ἰόν, ἐν δὲ ὅλῳ τῷ
πρὸ μεσημβρίας χρόνῳ συντελεσθέν,
ὅποῖος ἡμῶν τῆς χάρακας ἔννομον κα-
τασκευάζεσθαι. Τὸ δ' ὑπὲρ τῶν Ἀλπεῶν
τεῖχος παλαιὸν τε ἦν Φρέειον, καὶ αὐ-
τῷ χρῆται μὲν τὴν Φυγῆν ὀ τύραννον,
ὡς περ ἔρυμά τι νεκρῆς ἀποφήνας, καὶ
ἀξιόλογον Φρέειον ἀπολιπῶν ἐρρωμέ-
νων ἀνδρῶν. ἐδὲ αὐτὸς ὡς πορρωτάτω
πορεύεται, ἔμενε δ' ἐν τῇ πλησίον πόλῃ.

D "Ἔσι δ' Ἰταλῶν ἐμπόρειον πρὸς θαλάτ-
τη μάλα εὐδαίμων, καὶ πλεῖστα βρύον.
Φέρουσι γὰρ ἐντεῦθεν Φορβία Μυσοί, καὶ
Παίονες, καὶ Ἰταλῶν ὅποσοι τὴν μεσό-
γαιαν κατοικῶσιν. Ἐνεῖσι δ' οἶμα, τὸ
πρόθεν ὠνομάζοντο· νῦν δ' ἤδη Ῥωμαί-
ων τὰς πόλεις ἐχόντων, τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς
ὄνομα σώζουσι, βραχέια προσηγήθη
γρομμάλ' ἐν ἀρχῇ τῆ ἐπωνυμίας· ἐσι
δ' αὐτῶν σύμβολον χαρσικλήρ' εἰς ὄνομά-
ζουσι

ἡ. 6, 208.

ζισσι δ' αὐτὸν, Οὐ κ' χρωῖται ἀντὶ τῆς Βῆ-
 τα πολλάκις, προσπνεύσεως οἰμαίτινος
 ἔνεκα, καὶ ἰδιότητι γλώττης. τὸ μὲν δὲ
 ζύμπαν ἔθνη ὠδε ἐπονομάζεσθαι. τῆ
 πόλι δ' αἰὲς, ὡς Φασιν, οἰκιστομένη δε-
 ξιὸς ἐκ Διὸς ἰπλάμεν τὴν αὐτὴν Φήμην
 χραίζεσθαι. οἰκεῖται δ' ὑπὸ τοῖς ποσὶ τ'
 "Αλπεων. ὅρη δέ ἐστι ταῦτα παρμιγῆ, κ' ἰ-
 ἀπορρωγες" γῆς ἐν ἀλλοῖς πέτραι, μό-
 λισ ἀμάξη μιᾶ, καὶ ὀρειῶν ζεύγη τὴν ὑ-
 πέρβασιν βιαζομένοις ξυγχωρεῖν. ἀρ-
 χόμενα δ' ἀπὸ θαλάττης, ἣν δὲ τ' Ἴώνιον
 εἰνάει Φαμεν, ἀπολειχίζουσα δ' τὴν νῦν
 Ἰταλίαν ἀπὸ τε Ἰλλυριῶν, κ' Γαλαῶν,
 κ' ἐς τὸ Τυρρηνὸν πέλαγος ἀναπαυό-
 μενα. Ῥωμαῖοι δ' ἐπειδὴ τὴν χώραν ἀ-
 πάσης ἐκράτην. ἔστι δ' ἐν αὐτῇ τό τε τ'
 Ἐνελῶν ἔθνη, κ' Λίγυες τινες, καὶ τ' ἄλ-
 λων Γαλαῶν δ' Φαύλη μοῖρα. τὰ μὲν
 ἀρχαῖα σφῶν ὀνόματα σώζειν δ' διεκώ-
 λυσαν. τῶ κοινῶν δ' Ἰταλῶν ξυγχω-
 ρεῖν κατηνάγκασαν. Καὶ νῦν ὅποσα μὲν
 εἰσὼ τ' Ἀλπεων κατοικεῖται, ἔσε ἐπὶ τ'
 Ἴώνιον καὶ Τυρσηνὸν καθήκουσα, ταύτη
 κοσμεῖται τῆ προσωνυμία. τὰ δ' ὑπὲρ
 τ' Ἀλπεων τ' πρὸς ἐσπέραν Γαλάται
 νέμονται, κ' Ῥῆτοι. τὰ δ' ὑπὸ τὴν ἄρκλον,
 ἵνα Ῥῆνις τέεισιν αἰ πηγαί, κ' αἱ τ' Ἰσρα-
 πλησίον, παρὰ τοῖς γείτοσι βάρβαροις.
 τὸ δ' ἐκ τ' ἑώ, ταῦτα δὲ τὰς Ἀλπεις ὀ-
 χυρεῖν ἔφαμεν, ἵνα περ ὀτύραν τὴν
 Φρερᾶν κατεσκευάσατο. Οὕτω δ' τῆς
 Ἰταλίας ἀπανταχόθεν ὄρεσι τε σιω-
 χομένης λίαν δυσβάτοις, κ' θαλάσση
 τεναγώδη, ἅτε εἰσρεόντων ποταμῶν μυ-
 ρίων, οἱ ποῖσιν ἔλθῃ προσεοικὸς τοῖς
 Αἰγυπτιοῖς ἔλεσι. τὸ ζύμπαν δ' ἐκείνης
 θαλάττης πέρας βασιλεὺς ὑπὸ σοφί-
 ας ἔλαβε, κ' ἐβιάσατο τὴν ἀνοδὸν. Καὶ ἵ-
 να μὴ διαλείβειν δοκῶ, αὐθὶς τε ὑπὲρ τ'
 δυσχωριῶν διαλεγόμεν, κ' ὡς ἔτε
 στρατόπεδον ἦν, εἰδὲ χάρακα πηλοῦ
 καλαβαλέα, ἔτε ἐπάγειν μηχανὰς, κ'

deest in al. MSS.

γε. Τυρη- νων

γε. Ῥῆτοι
 leg. Ραῖ-
 τοι
 γε. τῶν
 ἀρκτων
 vid. Not.
 ε. Ob-
 serv.
 γε. ταύ-
 τας
 γε. δὴ

Απομ. 23, 4, 10.

ἐλεπόλεις. ἀνύδρη δεινῶς ὄντι καὶ εἰδὲ μικρὰς λιβάδας ἔχοντι τὰ περὶ τὴν χωρίαν.

A pro B sapius, propter spiritum, ut arbitror, quendam, ac linguæ proprietatem utuntur. Porro universa gens ea appellatione cense- tur. Urbi vero ipsi, cum conderetur, aqui- la, dextra ex parte coelitus advolans, de suo nomen imposuit. Sita est autem ad Alpi- um radices. Montes hi porro sunt varii, ac sparsi: in quibus abruptæ quædam ru- pes egre plaustro uni, ac mularum bigis ad ascensum enitentibus, viam præbent. Ii- dem ab eo mari, quod Ionium appellamus, B incipiunt: inde Italiam ab Illyrico & Gal- lia dividentes, in Tyrrhenum mare defi- nunt. Etenim Romani cum regionem u- niversam sibi subjecissent; in qua & Veneti, & Ligures, & Gallorum non exigua portio continetur; ita omnibus retinendarum ve- terum appellationum potestatem fecerunt, ut eosdem Italiae contribui, ac sub ea com- prehendi vellent. Et nunc quicquid citra Alpes est, ad Ionium & Tyrrhenum usque pelagus, eo nomine continetur. Quæ ve- ro ultra Alpes ad Septentrionem sunt, Galli obtinent ac Rheti. Quæ ad Septentrionem vergunt, ubi Rheni fontes iisque propin- qui Danubii sunt, a vicinis Barbaris incoluntur. Ad ortum vero imminere rursum Al- pes, nec non muniri ab ea parte diximus, ubi & tyrannus præsidium imposuerat. Sic igitur Italia omni ex parte præruptis monti- bus, ac paludoso mari cincta, quod infinita flumina in illud erumpentia ultimam maris illius oram in paludes Ægyptiarum non dif- similes commutent, Imperator nihilominus noster universam ad se transtulit, aditum- que perripit. Ac ne commorari diutius iterum velle videar in loci difficultate nar- randa; ubi neque vallum, neque castra col- locari poterant; multoque minus machi- næ aut ballistæ per arenaria loca, ac vel tenuissimi humoris expertia, muris admove- ri; ad

ad ipsam illa
 breviter or
 Macedonis illam
 qui in ea ru
 voluerit
 inq
 ca capta sit
 desideris: ad
 in huius
 quamplu
 Imp
 aut centu
 ullo
 victori
 Sarpedo
 tamen
 in prælio ce
 alter ad nave
 quidem corpo
 fugam conju
 corporis robo
 intupionem ag
 ubique vi
 utitur
 victoniam rep
 solertia opu
 tanta gerit
 non
 Sed quandoqu
 oratio, quæ p
 prædicatione
 a nobis
 ante
 quæ nup
 esse vade
 conferend
 commo
 & vitan
 enim Græcia
 pars aliqu
 Prami
 calce
 coeret,
 Helleffon

ri; ad ipsam illius expugnationem venio. Ac si breviter orationis meae summam accipere velitis, cogitate cum animo vestro Macedonis illam adversus Indos expeditionem, qui in ea rupe degebant, ad quam vel levissimae volucres evolare difficile possent: recordetur, inquam, aliquis, quemadmodum ea capta sit; nec erit quod ultra audire desideretis: nisi id fortasse unum, Alexandrum in hujus rupis oppugnatione Macedonas quamplurimos amisisse; Principem vero & Imperatorem nostrum nullo tribuno aut centurione, ac ne legionario quidem ullo milite desiderato, liquidam & incruentam victoriam esse consecutum. At Hector, & Sarpedon, etsi multos ex aggere occidissent; tamen cum in Patroclum egregie illo in praelio certantem incidissent, horum alter ad naves interficitur; alter, ne amici quidem corpore sublato, turpissimam se in fugam conjicit. Ita sine consilio, & solo corporis robore confisi, illam in muros irruptionem aggressi sunt. At Imperator, ubicunque viribus atque animis opus est, ibi armis utitur, sed & una quoque consilio victoriam reportat; ubi vero solo consilio ac solertia opus est, hujus adminiculo negotia tanta gerit atque administrat, quanta ferro perfici non possunt.

Sed quandoquidem eo sponte delapsa est oratio, quae prudentiam ac consilium efferre praedicatione jamdudum cupiebat, de iis ipsis a nobis pauca dicenda sunt ex iis, quae paulo ante percurrimus. Ac primum illa, quae nuper Heroum illorum gestis affinia esse videbantur, si cum parvis magna conferenda sunt; vel ob similitudinem ipsam commemoranda sunt. Atque hoc perspicuum erit, si quis magnitudinem apparatus, & virium copiam intueri velit. Tunc enim Graecia omnis, & Thracum ac Paenonum pars aliqua commota fuerat; tum quicquid Priami imperio subiectum erat,

*Quidquid calicolum Lesbos regio alma
coercet,*

*Et Phrygia, atque ingens quod continet
Hellepontus.*

A ἐπ' αὐτὴν εἰμιτὴν αἴρεσιν. Καὶ εἰ βάλεθε τὸ κεφάλαιον ἀθρόως ἐλεῖν ἔλογον, ὑπομνησθε δὲ τὸ Μακεδόνος ἐπιπέδον Ἰνδοῦ πορείας· οἱ τὴν πέτραν ἐκείνην καλώκου, ἐφ' ἣν εἰς τὸ ὄριθον ἦν τοῖς κροτάτοις ἀναπλῆσαι, ὅπως ἐάλω. καὶ εἰς πλεονεξίαν ἐπιθυμήσετε· πλὴν τοσούτον μόνον, ὅτι Ἀλέξανδρος μὲν ἀπέβαλε πολλὰς Μακεδόνων ἐξελών τὴν πέτραν· ὁ δὲ ἡμέτερος ἄρχων, καὶ στρατηγὸς εἰς χιλίαρχον ἀποβαλὼν, ἢ λοχαγὸν τῶν ἄλλων εἰς ὅπλα τὴν ἐκκατάλογον καθαράν καὶ ἀδακρυω περιποίησαί τὴν νίκην. Ἐκείνων δὲ οἶμαι καὶ Σαρπηδῶν πολλὰς ἐκ τειχίσματος ἔβαλον· ἐντυχόντες δὲ ἀριστεύοντι Πατρόκλῳ, ὁ μὲν ἐπὶ τῶν νεῶν κλείεται ὁ δὲ ἐφευγεν αἰσχυρῶς, εἰς ἀνελόμενος τὸ σῶμα τὸ Φίλιππος εἶπεν εἰς τὸν φίλον· μηδὲ μάλλον σωμάτων θρασυόμενοι τὴν ἐς τὸ τεῖχος παράδοτον ἐτόλμων. Βασιλεὺς δὲ εἰ μὲν ἀληθῆς ἔργον ἐστὶ καὶ θυμῶ, χρῆται τοῖς ὅπλοις, καὶ κρατεῖ ξυμβουλία. εἰ δὲ μόνον ἐδέησε γνώμης, εὐβουλία ταύτη κυβερνᾷ, καὶ κατεργάζεται πρᾶγμα ταῦτα, ὅποσα εἰς σίδηρον ἐξελεῖν ἰσχύσει.

Ἄλλ' ἐπειδὴ καθ' αὐτὸν ὁ λόγος φερόμενος ἦν, πάσαι ποταμῶν τὴν ζύνησιν, καὶ τὴν εὐβουλίαν ἐπαυεῖν, ἀποδοτέον. Καὶ ὑπὲρ τούτων ὀλίγα ἅπαντα διεληλύθαμεν. ὅποσα δὲ ἡμῶν ἐφαίνετο πρὸς τὰ τῶν Ἡρώων ἐπεικίων ἔχειν ζυγένησιν, μεγάλα μικροῖς εἰκάζοντες, δι' ὁμοιότητα δηλοῦμεν. Δῆλον δὲ ἀποβλέψαντι πρὸς τὸ τῆς παρασκευῆς μέγεθος, καὶ τὴν δυνάμειν τὴν περιουσίαν. τότε γὰρ ἢ τε Ἑλλάς ἐνεκίνητο ζύμπασα, καὶ Θρακῶν μοῖρα, καὶ Παιονῶν, τότε δὲ Πριάμης ὑπήκοον ζύμπαν, Ὀδσον Λέσβου ἔσω μακάρων ἔδος ἐνὸς ἔργου, καὶ Φρυγίᾳ καὶ ὑπερθε, καὶ Ἑλλάσπονδ' ἀπέειπον.

K Τα

28. Ἰνδο-
285
οὐδενὶ ξὺν νῆι
καταστῆναι
καὶ τὴν εὐβουλίαν
καὶ τὴν εὐβουλίαν
hunc locum ad eu
trepidum rettulit.
232.3.
Εὐβουλία
Εὐβουλία
ισχύσει
γρ. ζύμπ.
ὑπηκ.
Iliad. II.
V. 544.
ἀνω μα-
καρῶ

Τὰ δὲ νῦν ἔθνη σωιόντα βασιλεῖ, καὶ συμπολεμῶντα τὸ πόλεμον, καὶ τὰς ἀντίταξάμενους καταειθεῖν μὴ λήθῃ ἢ καὶ Φλυαρία περιτλή, καὶ λίαν ἀρχαῖος. Ὅσω δὲ μείζους αἱ συνιῶσαι δυνάμεις, τοσάτω τὰ ἔργα πρὸ φέρειν εἰκός· ὥστε ἀνάγκη καὶ ταῦτα ἐκείνων ὑπεραίρειν. πλήθ' γέ μιν πρὸ πόλε ἀξίον συμβαλεῖν; οἱ μὲν γὰρ περὶ μιᾶς ἐμάχοντο πόλεως ξυνεχῶς· καὶ εἰδὲ ἀπελάσαι τὰς Ἀχαιῶν ἐπικρατῶντας ἠδύναντο· εἰδὲ ἐκείνοι νικῶντες ἐξελεῖν, καὶ ἀναρῆσαι τὴν Περσικῶν τὴν ἀρχὴν, καὶ τὴν βασιλείαν ἰσχυρὴν. δεκαέτης δὲ αὐτοῖς ἀνηλώθη χρόνος. Βασιλεῖ δὲ πολλοὶ

*Horat. p. 12. lacunam
verbis καὶ μὴ ἀρῶνται*

μέν εἰσω ἀγῶνας· *** ἀνεγράφη Γερμανοῖς τοῖς ὑπὲρ τῆς Ῥήνης πολεμῶν, τά τε ἐπὶ τῇ Τίγρι καὶ ζεύγμαλα, καὶ τῆς Παρθυσιαίων δυνάμεως, καὶ τῆς Φρονήματι ἐλεγχῶν τὸ Φαῦλον, ὅτε ἐχ' ὑπέμενον ἀμῶνα τῇ χώρᾳ πορθημένη, ἀλλὰ περιεῖδον ἀπασαν τμηθεῖσαν τὴν εἰσω

*γε. τί-
γεῖδ*

Τίγρι καὶ Λύκω. τὴν γέ μιν πρὸς τὸν τύραννον προχθέντων, ὅ, τε ἐπὶ Σικελίαν ἐκπλεῖ, καὶ ἐς Καρχηδόνα, Ἡερδανῶν τε αἱ προκαλαλήψεις τῆς ἐκδοῶν, ἀπᾶσας ἀλλήλας ἐν Ἰταλίᾳ δυνάμεις ἀφελόμενοι· καὶ τό γε τελευταῖον, καὶ τρίτον πάλαισμα, περὶ ταῖς ὀκτωκταταῖς Ἀλπεσι, ὃ δὴ βασιλεῖ μὲν παρέσχεν ἀσφαλῆ, καὶ τῆς μέλλουσι ἀδεῖα τὴν ὑπὲρ τῆς νίκης ἠδονὴν· τὴν δὲ ἠτληθέντι, δίκην ἐπιθεῖναι δικαίαν αὐτῶν, καὶ τῆς ἐξεργασμένων πάνυ ἀξίαν καλῆν ἀγασσε.

140C

ε. κοῖταις

γε. τῶ

Τοσαῦτα ὑπὲρ τῆς βασιλείας ἔργων ἐν βραχεῖ διεληλύθαμεν· ἕτε κολακεία προσθέτες, καὶ αὐξάνειν ἐπιχειροῦντες τυχὸν εἰδενὸς διαφέροντα τῶν ἄλλων· ἕτε πόρρωθεν ἔλκοντες, καὶ βιαζόμενοι τῶν ἔργων τὰς ὁμοιότηας· κατὰ περ οἱ τὰς μύθους ἐξηγούμενοι τῶν ποιητῶν, καὶ ἀναλύοντες ἐς λόγους· πιθανῶς καὶ ἐνδεχομένους τὰ πλάσματα, ἐκ μικρᾶς πάνυ τῆς ὑπονοίας ὀρμώμενοι, καὶ ἀμυδρὰς

*πιθα-
νὸς deest
nal.
MSS.*

A Jam vero nationes illas omnes, quæ aut in Imperatoris auxiliis fuerunt, ac cum eo bellum gesserunt, aut pro hostibus steterunt, recensere absurdum inprimis & inane ac supervacuum erit. Ac quanto majorum inter se copiarum congressus ille fuit; eo quæ facta sunt, majora esse consentaneum est: ut hæc illis plurimum antecellere necesse sit. Porro quod ad multitudinem atinet, qui tandem comparari inter se possunt? Illi enim de una duntaxat urbe continuo inter se pugnabant: neque aut hi victores Græcos propulsare, aut illi, tametsi vincerent, Priamidarum regnum atque imperium funditus evertere poterant, sed decennium totum in eo bello consumtum est. Imperator vero multas partim contra Germanos, qui supra Rhenum habitant, expeditiones suscepit; partim Tigride fluvio ponte juncto, Parthorum vires atque animos imbelles esse monstravit; qui vastato agro suo, opem ferre ac propugnare non ausi sunt, sed quicquid Tigrin inter ac Lycum est populari succendique passi sunt.

C Quod vero spectat ad ea, quæ contra tyrannum gesta sunt, memoranda inprimis est illa in Siciliam & Carthaginem trajectio; Eridani ostiorum occupatio; tum omnium, quas in Italia habebat, copiarum subtractio; ac tertium illud, & postremum, quod ad Cottias Alpes callide ab Imperatore gestum est: ex quo Princeps quidem tutum ac securum victoriae fructum ac voluptatem adeptus est; tyrannum autem victum ac profligatum justas sibi ipsi pœnas infligere, atque antea actis sceleribus dignas, coegit.

D Hæc de rebus ab Imperatore gestis paucis disseruimus; ita ut neque per adulationem adjicere, aut amplificare studuerimus ea, quæ nihilo forsitan aliis antecellerent; neque rerum gestarum similitudines procul petitas violenter ad propositum ac sententiam traxerimus: quemadmodum qui Pœtarum fabulas explicant, & ad plausibiles & probabiles sententias figmenta detorquent; ac levissimi alicujus occasione sensus, atque ex obscuro tenuique principio, nobis probare

hæc conantur, ipsi dicunt, in
quis ex Hom
mina solum ex
peratoris non
det; non in ill
dis verius scrip
forte cum illis
casque laudes
que majorem h
mendationem,
spicemur; cuj
sulationes, ac
mente ac pruden
eadem illa in U
is ista commen
aliquid inesse in
veris, illud ip
tare; sin etiam ha
toplus nos illum
illorum alius, cu
sibi invicem ac
g ac Theidis fil
tm octum ac co
re; ille ne tam di
ram Dei procura
dipans, atque ad
ciens, præcones ad
re: tanquam illud
mutata sententia d
ca verius oratio
concordiam flect
tendens, multaque
promittens, sic
quod hæcenus m
re inde ac solve
probenz illorum
ent, cohortation
elloris confilio
a, senile adre
Genobrem nec
tratio ista prof
Trojanis sunt bell

bare conantur, nihil aliud illos, quam quod ipsi dicunt, indicare voluisse. Hic autem si quis ex Homeri versibus Heroum nomina solum expungat, & eorum loco Imperatoris nomen collocet, atque accomodet; non in illos potius, quam in hunc, Iliadis versus scripti esse videbuntur. Verum ne forte cum illius prædicari fortia facta bellicasque laudes duntaxat auditis, in iis, quæ majorem habent dignitatem ac commendationem, inferiorem eundem esse suspicemur: cujusmodi sunt conciones, & consultationes, ac denique quicquid animus mente ac prudentia fretus administrat: vos eadem illa in Ulyffe ac Nestore, quos Poësis ista commendat, inspicite: ac si minus aliquid inesse in Imperatore nostro perspexeritis, istud ipsum illius laudatoribus imputate; sin etiam hac in parte superior sit, merito pluris nos illum facere debebimus. Igitur illorum alius, cum de captiva puella irasci sibi invicem ac jurgari cœpissent, adeo Regi ac Thetidis filio non persuadet, ut hic statim cœtum ac concionem indecore dissolveret; ille ne tamdiu quidem expectans, dum iram Dei procurasset, sed in iis etiamnum occupatus, atque ad sacram illam navem respiciens, præcones ad Achillis tentorium mitteret: tanquam illud metueret, ne culpam istam mutata sententia devitaret. Alter vero ex Ithaca versutus orator & callidus Achillem ad concordiam flectere atque adducere contendens, multa que offerens eidem, & infinita promittens, sic adolescentem commovit, ut, quod hæcenus minime deliberaverat, abire inde ac solvere cogitaret. Cæterum prudentiæ illorum admirabilia hæc indicia sunt, cohortationes ad bellum, ac privatim Nestoris consilio suscepta murorum extructio, senile admodum opus & absurdum. Quamobrem neque Græcis admodum fabricatio ista profuit; sed absoluto muro a Trojanis sunt bello superati: quod quidem

A λῖαν παραλαβόντες τὰς ἀρχὰς, περιβῶνται συμπεῖθην, ὡς δὴ ταῦτά γε αὐτὰ ἐκείνων ἐθελόντων λέγειν. Ἐνταῦθα δὲ εἴ τις ἐξέλοι τ' Ὀμήρου μόνον τὰ τ' Ἡρώων ὀνόματα, ἐνδείη δὲ τὸ βασιλέως, ^{ἢ τὰ βασιλ.} καὶ ἐναρμόσοι: ἔ μᾶλλον εἰς ἐκείνους, ἢ τῶτον, πεποιῆσθαι δόξῃ τὰ ὑπὲρ τ' Ἰλιάδ^{ος} ἔπη. Ἀλλ' ὅπως μὴ τὰ ὑπὲρ τ' ἔργων μόνον ἀκούσῃς, καὶ τῶν κατορθωμάτων ἐς τὸ πόλεμον, ἐλαττον ἔχειν ὑπολαμβάνῃ βασιλέα περὶ τὰ σημανότερα, ἢ ὧν ἄξιον μείζονα ποιῆσθαι λόγον, δημηγοριῶν, Φημι, καὶ Συμβεβλήτων, καὶ ὅποσα γνώμη μὲν καὶ Φρονήσεως καλευθύνῃ. ἀφρεῖτε ἐν Ὀδυσσεῖ καὶ Νέστορι τοῖς ἐπαινεμένοις καὶ τὴν ποιήσιν. καὶ ἦν τι μείον ἐν βασιλεὶ καταμανθάνῃ, τοῖς ἐπαινέταις τῶτον λογίζεσθε. πλέον δὲ ἔχοντα δικαίως αὐτὸν μᾶλλον ἀποδεχοίμεθα. Οὐκ ἔν ὁ μὲν, ὀπηνίκα χαλεπαίνειν καὶ σασιάζειν ἤρχοντο περὶ τ' αἰχμαλώτων κόρης, λέγειν ἐπιχειρῶν, ἔτω δὴ τι πείθῃ τὸ βασιλέα καὶ τ' Ἐτίδος. ὥστε ὁ μὲν ἀκόσμως διέλυσεν τὸ ξύλλογον. ὁ δὲ ἐδὲ περιμένει ἀφοσιώσασθαι τὰ πρὸς τὸ θεόν, ἔτι δὲ αὐτὰ δρῶν, καὶ ἀφορῶν ἐς τὴν θεωρίδα, σέλη τὰς κήρυκας ἐπὶ τὴν Ἀχιλλέως σκηνὴν. ὥσπερ οἰμαδεδιδως, μὴ τ' ὀργῆς ἐπιλαθόμεν^{ος}, καὶ ἀπαλλαγῆς τ' ὡάθης, μεταγνοίῃ, καὶ ἀποφύγοι τὴν ἀμαρτάντα. Ὁ δὲ ἐν τ' Ἰθάκης ῥήτωρ πολύτροπος πείθει ἐπιχειρῶν πρὸς διαλλαγὰς Ἀχιλλέα, καὶ δῶρα πολλὰ δίδως, μυρία δὲ παγγελλόμεν^{ος}, ἔτω τ' νεανίσκον παρώξωεν, ὥστε ἔ πρότερον βουλευσάμεν^{ος} τὸν ἀπόπλουον παρασκευάζεσθαι. Ἔσι δὲ αὐτῷ τὰ θαυμασὰ τ' σωέσεως δείγματα, αἵ τε ἐπὶ τὸν πόλεμον παρακλήσεις, καὶ ἡ τειχοποιία τ' Νέστορος, πρὸς ἑὺλιπὸν λῖαν καὶ ἀτοπον ἐπινόημα. ἔκιν ἔδὲ ὄφελ^{ος} ἦν πολυτοῖς Ἀχαιοῖς τὰ μηχανήματα. ἀλλὰ ἡτῶντο τ' Τρώων, τὸ τεῖχος ἐπίτε-
λεσαν-

λέσαντες, καὶ μάλα εὐνότως. τότε μὲν γὰρ αὐτοὶ τῶν νεῶν ὄντο προβεβλήσθαι, καθάπερ ἔρυμα γενναῖον. ἐπεὶ δὲ ἠ-δοῖτο τὸ σφῶν προκείμενον, καὶ ἀποκοδομέμενον τεῖχος τὰ φῶν βαθεία, καὶ πασάλοις ὀξέσι δηλόμενον· κατερραθύμου, καὶ ὑφείλο τῆς ἀλκῆς, πῶ τειχίσματι πεποιθότες. Ἄλλ' ἔγ' εἰ τις ἐκείνοισι μέμφοιτο, καὶ ἐπιδεικνύοι διαμαρτάνοντας, ἔτος ἐστὶ βασιλέως ἀξίως χρεῶς ἐπανέτης· ὅσις δὲ, οἱ μαιτῶν ἔργων ἀξίως μνηστέη, καὶ μάτην, καὶ ἀτομάτως, καὶ ἀλόγῳ φροῦ γενομένων προβλεθέντων ἢ ὀρθῶς, καὶ διοικηθέντων, ἔτι ἀριστερῶς ἐπαιεῖ τὴν βασιλέως ἀγχίνουαν. τὸ δ' ἐφ' ἐκάστη συνόδῳ τὰς δημηγορίας ἐκλέγειν ἐς τὰ σφαιρόπεδα, καὶ δῆμους, καὶ βουλευτήρια, μακροτέρας δέταται ἢ ξυγγραφή. ἐνὸς δὲ ἴσως ἐπακθεῖν ἔχαιλεπόν. Καὶ μοι πάλιν ἐννοήσατε ἢ Λαέρτη, ὅποτε ὠρμημένους ἐκπλεῖν τῆς Ἑλλάδος ἐπέχεθ' ἰσχυρῶς, καὶ ἐς τὸ πόλεμον μεταλίθησι τὴν προθυμίαν· καὶ ἢ βασιλέως ἢ ἐν Ἰλλυριοῖς ξύλλογον. ἵνα δὲ πρεσβύτης ἀνὴρ ὑπὸ μαιραίνων παιδικὰ φρονεῖν ἀναπειθόμενος ὁμολογιῶν ἐπελανθάνετο, καὶ πείσεων· καὶ τῶ μὲν σωτῆρι καὶ εὐεργέτῃ δυσμενῆς ἦν, σπονδὰς δὲ ἐποιεῖτο πρὸς ὃν ἦν ἀσπονδός, καὶ ἀκήρυκτός βασιλεὶ πόλεμος. "σραῖον δὲ ἠγείρε, καὶ ἐπὶ τοῖς ὄρεσις ἀπήνηλα" τοῖς χώρας, κωλύσαι ἢ πρὸσω χωρεῖν ἐπιθυμῶν. ἐπεὶ δὲ ἐς ταῦτόν ἦλθον ἀμφοτέρω τῶν στρατεύματε, καὶ ἐχρῆν ἐπὶ τῶ ὀπλιτῶν ποιεῖσθαι τὴν ἐκκλησίαν· βῆμά τε ὑψηλὸν ἤρετο, καὶ αὐτὸ περιέσχεν ὀπλιτῶν δῆμος, καὶ ἀκονιστῶν, καὶ τοξοτῶν, ἵππεῖς τε ἐνσπενασάμενοι τῆς ἵππου, καὶ τὰ σημεῖα τῶν τάξεων· ἀνὴρ τε ἐπ' αὐτὸ βασιλεὺς μὲν ἢ τέως συνάρχων, ἔτε αἰχμῆν φέρων, ἔτε ἀσπίδα, καὶ κράν, ἀλλὰ ἐδῆτα τὴν σωήθη. καὶ

λέγειται
τὸν τε
λε. τῆς

A merito illis contigit. Haecenus enim ad naves tuendas, quasi propugnaculi alicujus egregii instar, oppositos se esse crediderant; sed postquam vallum illud excitatum ante se, ac profunda fossa circumdatum, & palis acutissimis praetextum animadverterunt, munitioni confisi, segnius gerere se, ac de virium contentione remittere coeperunt. Veruntamen non quisquis illos reprehendit, ac peccasse convincit, is statim Imperatoris laudator idoneus est; sed qui ejusdem facta pro dignitate commemorat, non temere aut fortuito perfecta, aut praecipiti quodam impetu suscepta, sed recte ac consulto gesta & administrata, hic demum Imperatoris solertiam ac prudentiam abunde collaudat. Quae porro singulis in concionibus ad exercitus, populos, & Senatus orationes habitae sunt, enumerare, prolixioris alicujus operae ac lucubrationis fuerit. Sed unum audire forsan haud molestum erit. Ac mihi quaeso rursus Laertae filium illum cogitate, cum ad profectioem & reditum concitatos Graecos ab impetu revocat, & ad bellum rursus illorum alacritatem convertit. Contra vero conventum illum ab Imperatore habitum animis vestris repetite: in quo senex ille fuit, qui ab adolescentulis puerilem in modum sapere doctus, fidei suae ac pactorum immemorem se gessit: adeo ut contra servatorem ac benefactorem suum hostili esset animo, & foederis cum eo societatem iniret, qui cum Imperatori crudele atque atrocissimum bellum intercesserat. Hic igitur coactis copiis ad provinciae limites occurrit, ut transitu prohiberet. Sed cum uterque exercitus in unum collectus esset, & coram militibus habenda esset concio; ingens illic tribunal collocatum est, quod legionariis militibus, & jaculatoribus, ac sagittariis circumdatum est, necnon equitibus: quorum equi jam fraxnati & parati erant: atque insuper manipulorum atque ordinum signis. Deinde suggestum Imperator cum eo, quem hactenus collegam habuerat, conscendit, neque hastam, neque clypeum, neque galeam ferens; sed simplici atque usitato cultu. Nullus enim

enim ex pratoria cohorte cingebat; sed solus in tribunali stabat, gravi ac majestatis plena oratione fretus. Est enim & dicendi peritus artifex; non ita tamen, ut verba sua minute velut scalpro concidat, & ad unguem exigit: non ut periodos tornare, politulorum oratorum more, consuescat: sed gravi pariter & pura oratione utitur; tum nomina ac voces opportune disponit, ut in animos mentesque penetrent, non eruditorum tantum ac prudentium, sed & rudium atque imperitorum, qui magna ex parte quæ dicuntur intelligant animoque percipiant. Quamobrem infinitas peditum copias, ac viginti equitum millia, gentes bellicosissimas, & uberrimos agros cepit, non vi atque violentia, nec tanquam captivos illos trahens; sed sponte ad obsequium paratos, & ad parendum ipsius imperio sua voluntate concitatos. Hanc ego victoriam Laconica illa multo gloriosiore existimo: hæc enim solis victoribus illacrymabilis fuit; illa ne victis quidem lacrymas ullas conscivit. Sed ille dignitatis regie simulator, ac velut histrio, tanquam causa perorata, e tribunali descendit; ac, quemadmodum paternum aliquod debitum, purpuram Imperatori restituit. At ille cætera ei longe copiosiora detulit, quam Cyrus olim avo suo contulisse dicitur: vitamque ei concessit, ac victum, cujusmodi Homerus natu jam grandioribus attribuit. Id enim consentaneum illis est,

vesci, atque lavari,

Molliter & dormire, hac cura senilibus annis.

Ac quod ad me quidem attinet, libenter ego vobis habitam tum ab Imperatore orationem exposuissem; nec tam præclarum sermonem repetere hoc loco gravarer; sed pudore quodam præpedior, qui me illius verba mutare, atque interpretari apud vos non sinit. Injuriam enim facerem, & ejus facti convictus erubescerem, si quis, qui aut Imperatoris commentarios legisset, aut tunc audisset, memoria modo retineret; ac non sententias ipsas duntaxat exigeret, sed orna-

A ἔδὲ αὐτῷ τις τῶν δορυφόρων εἶπε. μόνον ἔπι βήματι εἰσηκὼς, πεποιθῶς τῷ λόγῳ σεμνῶς ἤρμοσμένῳ. Ἐργάτης γὰρ ἐστὶ τῶν ἀγαθῶν, ἔκ' ἀποσμιλεύων, ἔδὲ ἀπονοχίζων τὰ ῥήματα, ἔδὲ ἀπολορνεύων τὰς περιόδους, καθάπερ οἱ κομφοὶ ῥήτορες. σεμνὸς δὲ ἄμα, καὶ καθαρὸς, καὶ τοῖς ὀνόμασι ξὺν καιρῷ χρώμενος. ὥστε ἐνδύεσθαι ταῖς ψυχαῖς ἔ τῶν παιδείας, καὶ ξυνέσεως

B μεταποιεμένων μόνον. ἀλλ' ἤδη καὶ ἰδιωτῶν ξυνίεναι πολλὰς, καὶ ἐπαίειν τῶν ῥημάτων. Οὐκοῦν ἤρξεν μυριάδας ὀπλιτῶν συχνὰς, καὶ χιλιάδας ἰππέων ἔκκοσι, καὶ ἔθνη τὰ μαχημώτατα, καὶ χώραν πάμφορον, ἔ βία ἔλκων, ἔδὲ ἀιχμαλώτους ἄγων, ἐκόνας δὲ αὐτῷ πειθόμενος, καὶ τὸ ἐπιτατόμενον ποιῆν ἐθέλοντας. Ταύτην ἐγὼ τὴν νίκην κρίνω τῆς Λακωνικῆς μακρῶ σεμνοτέραν.

C σιν. ἢ δὲ ἔδὲ τοῖς κρατηθεῖσι ἠνεγκε δάκρυα. ἀλλ' ἀπὸ βήματι κατήλθεν ὁ τῆς βασιλείας ὑποκριτῆς δικάσας, καὶ ὡς περ Ὀφλημα βασιλεῖ πατρῶον ἀποδὸς τὴν ἀλεργίδα τῶν ἀλλὰ δὲ αὐτῷ δίδωσι βασιλεὺς ἄφθονα μᾶλλον, ἢ Κύρῳ Φασὶ παρασχέειν τῶν πάπῳ ζῆν τε ἐποίησε, καὶ διαίτῳσθαι, καθάπερ Ὀμηρὸς ἀξιοῖ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀφελικεσέρων. τὸ γὰρ εἶοικε, τὸ ἐπεὶ λέσαιλο Φάγη τε,

D Εὐδέμεναι μαλακῶς. ἢ γὰρ δὴ ἐστὶ γερῶν.

Τὰ μὲν οὖν ἐμὸν, ἠδέως ἀντὶς ῥηθέντας λόγους διεξῆλθον. καὶ ὅταν με ὄκνησιν καλεῖσθαι ἔτω καλῶν ἀπτόμενον λόγων αἰδῶς δὲ, οἶμαι, κατείργει, καὶ ἐκ ἐπιτρέψει μεταλιδέναι, καὶ ἐξηρμηνεύειν εἰς ὑμᾶς τῶν λόγους. Ἀδικίην γὰρ ἀνδιαφθείρων, καὶ ἐλεγχόμενος αἰσχυνοίμην, εἴ τις ἄρα τὸ βασιλέως ἀναγνῶς ξύγγραμμα, ἢ τότε ἀκῆσας, ἀπομνημονεύοι, καὶ ἀπαιτοῖ ἔ τὰ νοήματα μόνον,

28. ἀποσμιλεύων
28. καὶ 7
28. πολ-
28. δικασόμενος
28. πα-
28. ἀποδι-
28. ἔτω
28. φά-
28. γοι

Vetronio

μόνον, ὅσαις ἢ ἀρεταῖς ἐκεῖνα κοσμεῖται καὶ τὴν πατριον Φωνὴν συγκαίμενα. Τὸτο δ' ἐκ ἤν' Ὀμήρωι τὸ δέσθ, πολλαῖς μὲν ὑπερον γενεαῖς τὰς λόγους διηγούμενω· λιπόντων δ' ἐκείνων ἔδεν ὑπόμνημα τῶν ἐς τὰς ξυλλόγους ῥηθέντων· καὶ σαφῶς οἶμα' πεισεύοντι, ὅτι ἄρα τὰ κείνων ἀύτος ἐξαγγελεῖ, καὶ διηγῆσεται. τὸ δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον μιμείσθαι, καταγέλασον, καὶ ἐκ ἄξιον ἐλευθέρας ψυχῆς καὶ γενναίας. Τὰ μὲν δὴ θαυμασὰ τῶν ἔργων, καὶ ὁπόσων ὁ πολὺς ὁμιλῶ θεατῆς" τε ἐγένετο, καὶ διασώξῃ τὴν μνήμην ξὺν εὐφημία, ἅτε ἐς τέλος ἀφορῶν, καὶ τ' εὐὴ κακῶς ἀποδάντων κριτῆς καθεσῶς, καὶ ἐπαιέτης ἔμαλα ἀσεῖσθ' ἀκηκόαστε πολλαῖς τ' μακαρίων σοφιστῶν, καὶ ἑ ποιητικῶ γένους πρὸς ἀλλῶν" τ' Μουσῶν" ἐπιπνεομένους. Ὡσε ὑμᾶς τῶτων ἕνεκα καὶ διωχλήκαμεν, μακροτέρως ἴδης ὑπὲρ αὐτ' ποιούμενοι λόγους. καὶ γὰρ ἔσε λίαν ἀλλῶν ἢ δὴ διακορεῖς· καὶ ὑμῶν ἐσι τὰ ὄτα πλήρη· καὶ ἔμη πόλε ἐπιλείπωσι οἱ τῶτων ποιηταί, πολέμους ὑμνουῦτες, καὶ νίκας ἀνακηρύττοντες λαμπρᾶ τῇ Φωνῇ, καὶ τὰς Ὀλυμπιάσι κήρυκας. παρέσχεσθε γ' ὑμεῖς τ' ἀνδρῶν τῶτων ἀφθονίαν, ἀσμένως ἐπακρόντες, καὶ ἔδεν θαυμασόν. εἰσι γ' αἱ τῶτων ὑπολήψεις ἀγαθῶν" περὶ κεφαλῶν ταῖς ὑμετέρας συγγενεῖς· καὶ ἀπαγγέλλουσι πρὸς ὑμᾶς τὰ ὑμῶν ἀλλῶν διανοήματα, ὡσπερ ἐοδῆτι ποικίλη, τοῖς ὀνόμασι σκιαγραφῆσαντες, καὶ διαπλάσαντες ἠδῆ τοῖς ῥυθμοῖς, καὶ σχήμασιν, ὡς δὴ τι καινὸν εὐρόντες εἰς ὑμᾶς φέρουσιν. ὑμεῖς δ' ἄσμενοι παραδέχεσθε, καὶ ἐκείνους οἶεσθε ὀρθῶς ἐπαινέειν, τῶτοις τε ἀποδίδουσαι τὸ προσήκον Φαίε. Τὸ δὲ ἐσι μὲν ἴσως ἀληθές· τυχὸν δ' καὶ ἄλλως ἔχῃ, ἀγνοούμενον πρὸς ἡμῶν ὅποι πόλε ἀν' ὀρθῶς γίγνοιτο. Ἐπεὶ καὶ τ' Ἀθηναῖον ἐνενόησα Σωκράτην, (ἴσε δ' ὑμεῖς ἀκοῆ τ' ἀνδρα, καὶ τὸ ἐπ'

28. π1
5 εὐείν τ1
Deest f.
VOX ἄ-
ΜΕΝΟΥ

28. γ8

deest τ'
in al.
MSS.
28. πνεο-
μήρας

f. περὶ καὶ
Φαυλῶν

28. ἐκεί-
νους τ8

οὐκοῦν δὲ!

A menta quoque; quibus illæ nativo ac patrio in sermone commendantur. At Homero nihil ejusmodi pertimescendum fuit; qui aliquot postmodum ætatibus, quæ gesta erant conscriberet: cum nullum eorum, quæ in concionibus dicta fuerant, monumentum extaret: ac denique cum certo sciret, longe se iis, qui olim dixissent, elegantius ac melius esse traditurum. Imitari vero perperam, ridiculum, neque liberali ac generoso animo dignum est. Cæterum eximia illa ac præclara facinora, quorum & spectatrix multitudo fuit, & memoriam adhuc cum prædicatione ac laude retinet: utpote quæ finem illorum intueatur, & eorum, quæ recte aut secus successerint, judex sit, neque admodum scita laudatrix: hæc, inquam, ab egregiis Sophistis, vel Poetis, audistis sæpius, Musarum instinctu afflatique correptis. Unde non sine vestra molestia ac tædio longior ea de re instituta est a nobis oratio: nam & satietatem ista vobis adferunt; & iis vestræ aures oppletæ sunt; nec desunt unquam Poetæ, qui bella id genus ac victorias clara voce, tanquam præcones Olympici, personent. Nam vos talium hominum magnam vobis copiam & annonam protulistis; quod iis aures vestras libentissime præbeatis. Neque id a vobis fieri mirum est: quoniam eadem vobiscum de bonis malisque sentiunt; ac vestras vobis sententias exponunt; quas, velut variegata quadam veste, ita nominibus adumbrantes, ac numerorum & figurarum suavitate conformantes, tanquam novum aliquod inventum suum apud vos proferrunt. Vos autem cum libenter ista suscipitis; tum recte prædicari ab iis illa censentes, quod æquum est præstare ipsos dicitis. Atque hoc fortasse quidem verum est: sed fortassis etiam aliter habet, estque nobis, quemadmodum recte sese habeat, ignotum. Etenim Atheniensem illum Socratem (vos autem hominem istum, ac quan-
ta sa-

ta sapientia
dix voce deo
do didicistis
beatum us ipi
felices eos
possiderent
imperarent,
quidem pluri
neque qui Ath
qui cum maria
ter se continen
tiones debellan
bus comprehen
mille in facin
igitur ille tunc
Lydomum ullu
sed neque Græc
exceptis, quos v
nem cum temp
nam cum iustiti
porro solertes,
citis peritos, au
gratos animadv
partes obtineren
commendabat
enim virorum
se virtutis studo
hominum admi
gii momenti ac
proficantur.
judicatis, non p
dixi hæcenus, m
ros illos fuisse,
impentum Soph
mum tam artem
me omnino esse
dorem id inge
et, qui veras la
dignas judicetis
tu; tamen si sub
tam quæ a ple
tantur. Sin, u
poetas appro
sum sum anim
fatis a vobis e
que fortasse det
que comparat,

ta sapientiae fama fuerit, quae quidem Pythiae voce decantata est, auditione aliquando didicistis) illum igitur intelligo neque beatum iis ipsis fuisse rebus, nec beatos ac felices eos pronunciaſſe, qui agri multum poſſiderent; quique plurimis nationibus imperarent, partim Graecis, partim, & iis quidem pluribus majoribusque, Barbaris; neque qui Atho montem perfodere poſſent; qui cum maria trajicere vellent, ratibus inter ſe continentes committerent; qui nationes debellarent; inſulas caperent ac reſibus comprehenderent; qui thuris talenta mille in ſacrificiis adolerent. Neque Xerxem igitur ille tunc laudabat; neque Perſarum, aut Lydorum ullum, aut Macedonum regem; ſed neque Graecorum duces; paucis duntaxat exceptis, quos virtute delectari, & fortitudinem cum temperantia colere, ac prudentiam cum juſtitia, cognoſceret. Quoscumque porro ſolertes, & callidos, ac ducendi exercitus peritos, aut elegantes, ac multitudini gratos animadverteret, qui virtutis exiguas partes obtinerent; ne illos quidem penitus commendabat. Quod illius iudicium ſapientum virorum multitudo comprobatur; qui ſic virtutis ſtudioſi ſunt, ut haec terrena, & in hominum admiratione poſita, partim exigui momenti ac pretii, partim nullius eſſe profiteantur. Quod ſi vos eadem & ipſi iudicatis, non parum mihi propter ea, quae dixi haecenus, metuendum eſt, ne vos pueros illos fuiſſe, me vero ridiculum atque imperitum Sophiſtam eſſe, cenſeatis; qui mihi eam artem vendicem, cuius ignarum me omnino eſſe praeter me feram. Quamobrem id ingenuè apud vos mihi fatendum eſt, qui veras laudes perſequar, quasque dignas iudicetis quae a vobis ipſis audiantur; tamen ſi ſubrutiſſimae, ac minores multo, quam quae a plerisque dictae ſunt, eſſe videantur. Sin, ut antea dixi, illarum auctores Poetas approbatis; ego vero ſoluto ac ſecuro ſum animo. Neque enim plane abſurdus a vobis exiſtimabor: ſed etſi plerisque fortalſe deterior; tamen, ſi mecum ipſe compareret, non omnino rejiciendus

Α αὐτῷ κλέει τὴν σοφίαν παρὰ τὴν Πυθίαν ἐκδοθῆναι) " ἔταῦτα εὐδαιμονοῦντα, ἔδὲ εὐδαιμονας, καὶ μακαρίους ὁμολογῶντας τὰς πολλὰν κεκλιμένους χώραν, πλείους ἢ ἔθνη, καὶ ἐν ἀλλοῖς πολλὰς μὲν Ἑλλήνων, πλείους ἢ ἔτι καὶ μείζους βαρβάρων καὶ τὴν Ἄθω διορύττειν δυναμένους. καὶ σχεδία τὰς ἠπείρους, ἐπειδὴν ἐθέλωσι διαβαίνειν, συνάπτοντας καὶ ἔθνη κατασρεφόμενους. καὶ αἰρῶντας νήσους, καὶ σαγηνεύοντας. καὶ λιβανωτῶν χίλια τάλαντα καὶ λαθύνοντας. ἔτε δὲ ἄλλων τινὰ Περσῶν, ἢ Λυδῶν, ἢ Μακεδόνων βασιλέα. ἀλλ' ἔδὲ Ἑλλήνων στρατηγόν, πλὴν σφόδρα ὀλίγων, ὅποσος ἠπίσαστο χαιρέσθαι ἀρετῆς, καὶ ἀσπάζομενους ἀνδρείαν μὲν σωφροσύνης, καὶ φρόνησιν μὲν δικαιοσύνης σέργοντας. ὅσος δὲ ἀγχινοῦς, ἢ δεινός, ἢ στρατηγικός, ἢ κομψός, καὶ τῶν πλήθους πιθανός ἐώρα, " σμικρὰ ἄλλα μόρια κατανευμαμένους ἀρετῆς. ἔδὲ τῆς " εἰς ἅπαν ἐπήνην. " Ἐπέλαϊ ἢ αὐτῶν τῆ κρισι σοφῶν ἀνδρῶν δῆμιον, ἀρετὴν θεραπεύοντες τὰ κλεινὰ ἢ οἶμαι, ταῦτα, καὶ θαυμασά, οἱ μὲν ὀλίγοι τινός, οἱ ἢ ἔδενός ἄξια λέγοντες. Εἰ μὲν οὖν καὶ ὑμῶν ταύτη πηξιδουκῆ, δέει ἢ Φαῦλόν με ἔχει περὶ τὴν ἐμπροσθεν λόγων, καὶ ἐμαυτῶν μὴ πόλε ἀρα τὰς μὲν παῖδας " ἀποφῆνῆς σοφιστῆν ἢ ἐμὲ γελοῖον, καὶ ἀμαθῆ, μεταποιούμενον τέχνης, ἢ σφόδρα ἀπείρους ἔχειν ὁμολογῶ. " Ὡς μοι πρὸς ὑμᾶς ὁμολογητέον ἐστὶ τὰς ἀληθεῖς ἐπαίνας διεξιόντι, καὶ ὧν ἀκρίβειαν ὑμῶν ἄξιον οἶεσθε, εἰ καὶ ἀγροικότεροι, καὶ ἐλάττω μακρῶν τῶν ῥηθέντων τοῖς πολλοῖς φαίνωτο. εἰ δέ, ὅπερ ἐμπροσθεν ἔφην, ἀποδέχεσθε τὰς ἐκείνων ποιητῶν. ἐμοὶ μὲν ἀνεῖται τὸ δέει ἔμῃ μάλα. Οὐ γὰρ πάντα ὑμῶν ἀτοπῶν φανῶμαι. ἀλλὰ πολλῶν μὲν οἶμαι, Φαυλότερον. κατ' ἐμαυτὸν δὲ ἐξεταζόμενον, ἔπαντάπασιν ἀπόβλητον,

Ἑλληνῶν, ἔδδ' ἀτόποις ἐπιχειρῶν. Ὑμῶν
 δὲ ἴσως ἐράδιον σοφοῖς, καὶ θεοῖς ἀπι-
 σεῖν ἀνδράσι· οἱ δὲ λέγουσιν, πολλὰ
 μὲν ἕκαστος ἴδια, τὸ κεφάλαιον δὲ ἐσι-
 τῶν λόγων, ἀρετῆς ἔπαινον. ταύτην δὲ
 τῆ ψυχῆ φασιν ἐμφύεσθαι, καὶ αὐτὴν
 ἀποφαίνειν εὐδαίμονα, καὶ βασιλικήν,
 καὶ ναὶ μὰ Δία πολιτικὴν, καὶ στρατηγι-
 κήν, καὶ μεγαλόφρονα, καὶ πλοσίαν γε
 ἀληθῶς. ἔ τὸ Κολοφώνιον ἔχουσαν
 χρυσίον,

deest et
 in al.
 MSS.

Iliad. I.
 v. 404.
 γε. ἐργῆ

ἔολετα πολυτελεῆ
 ἡοικε (μ. 42)

Οὐδ' ὅσα λαῖν' ἔδδ' ἀφῆτορ' ἔργε.
 ἐντὸς ἔργε.

τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, ὅτε ἦν ὀρθὰ τὰ τῶν
 Ἑλλήνων πρόγμματα· ἔδδ' ἔθνη τὰ πο-
 λυτελεῆ, καὶ ψήφους Ἰνδικῆς, καὶ γῆς
 πλέθρων μυριάδας πᾶντο πολλὰς. ἀλλ'
 ὁ πᾶντων ἅμα τέτων καὶ κρείττον καὶ θεο-
 φιλέεσθον, ὃ καὶ ἐν ναυαγίοις ἐνεσι δια-
 σώσασθαι, καὶ ἐν ἀγορᾷ, καὶ ἐν δήμῳ,
 καὶ ἐν οἰκίᾳ, καὶ ἐπ' ἐρημίαις, ἐν λη-
 σταῖς μέσοις, καὶ ἀπὸ τυράννων βιαί-
 των. ὅλοις γὰρ ἔδδ' ἐσιν ἐκείνους κρείττον,
 ὁ βιασάμενον καθεξῆς, καὶ κατὰ φαιρή-
 σεσιν ἔχοντα ἅπαντα. Ἔστι δ' ἀτεχνῶς
 ψυχῆ τὸ κτήμα τῶτο τοῖστον, ὁποῖον οἰ-
 ματὸ φῶς ἡλίῳ. καὶ ἔδδ' ἔδδ' νεῶς μὲν
 καὶ ἀναθήματα πολλοὶ πολλὰ κίς ὑφελό-
 μενοι, καὶ διαφθειρόμενοι ὡχοντο· δόντες
 "μὲν καὶ ἄλλοι τὴν δίκην· ἄλλοι δὲ ὀλιγω-
 ρηθέντες, ὡς ἔδδ' ἄξιοι κολάσεως εἰς ἐ-
 πανόρθωσιν φερῶσης· τὸ φῶς δ' ἔδδ' εἰς
 αὐτὸν ἀφαιρεῖται· ἔδδ' ἐν ταῖς συνόδοις
 ἢ σελήνῃ ἢ κύκλῳ ὑποτρέχουσα· ἔδδ'
 εἰς αὐτὴν δεχομένη τὴν ἀκτῖνα· καὶ ἡμῶν
 πολλὰ κίς, τῶτο δὲ τὸ λεγόμενον, ἐκ με-
 σημερίας νύκτα δεικνύουσα. ἀλλ' ἔδδ' αὐ-
 τὸς αὐτὸν ἀφαιρεῖται" φῶς, τὴν σε-
 λήνῃ ἐξ ἐναντίας ἰσαμένην περιλάμ-
 πων, καὶ μελαδιδῶς αὐτῆ ἔδδ' αὐτῆ φύσε-
 ως· ἔδδ' ἔδδ' μέγαν καὶ θαυμαστὸν τῶτον
 κόσμον ἐμπλήσας" αὐτὴν καὶ ἡμέρας.
 ἔδδ' ἔδδ' ἀνὴρ ἀγαθὸς ἀρετῆς μελαδιδῶς
 ἄλλω, τὸ μελαδοθέντι μείνον ἔχων ἐφάνη

γε. μὲν
 ἄλλοι

γε. ἔδδ'

γε. φωτὶ

γε. αὐτῆ
 ἢ αὐγῆς

esse, aut absurda quædam suscepisse, vide-
 bor. Verum difficile, opinor, vobis erit,
 sapientibus ac divinis hominibus fidem ab-
 rogare: qui cum multa privatim singuli
 dicunt, tum ad virtutis commendatio-
 nem, tanquam ad summam, quæ dicunt
 omnia referuntur. Eandem porro inha-
 rere animo sentiunt, eumque felicem, ac
 regalem, & utique reipublicæ administran-
 dæ atque imperandi peritum efficere præ-
 dicant, magnificum item ac vere divitem;
 non quod Colophonium aurum possideat,

nec quæ marmorea clauduntur Apolli-
 nis, ade,

illo scilicet tempore, quo Græcorum res
 florebant. Neque magnificentissimas na-
 tiones, aut lapillos Indicos, aut agri infinita
 jugera; sed, quod omnibus his præstanti-
 us ac divinius est, quod & e naufragio ser-
 vatur, & in foro, atque in populo, domi,
 in solitudine, inter medios latrones, ab im-
 manissimis tyrannis tutum atque securum
 est. Nulla res enim omnino fortior est,
 quæ violenter illam detineat, aut ei, qui
 possidet, eripiat. Quippe bona hæc in ani-
 mo prorsus ejusmodi sunt, qualis in sole
 lux atque splendor est. Nam cum tem-
 plum illius, ac consecrata donaria, multi sæ-
 penumero prædati sint, ac profligarint;
 cujus sacrilegii pœnas alii dederunt; alii
 propterea neglecti sunt, quod indigni es-
 sent, quos ad sanitatem pœna ulla revoca-
 ret; illius tamen lucem auferre nulla vis pot-
 est: non hæc, quæ in coitu sub orbem il-
 lius subit, atque ejus radios excipit, Luna:
 unde nobis repente nox, quod ajunt, ex me-
 ridie nascitur. Sed nec ipsemet sua se luce
 spoliatur, cum Lunam objectam ex adverso
 collustrat, ac naturam quodammodo suam
 cum ea communicat: neque porro cum in-
 genti illi & admirabili mundo lucem ac di-
 em impertit. Ita & vir bonus, cum alte-
 rum virtutis suæ participem facit, nihilo
 quam antea minus possidet. Adeo divi-
 num

quodam
 neque falli
 sententia
 vir fuit
 quod fuit
 virtute
 ea p
 cunctatione
 si o
 omni
 ignobilit
 affecto
 cum
 Nec e
 consuetud
 me
 quod ve
 o
 o
 Quam est vero al
 quem, aut
 si
 magnam pecunia
 neque nobilem,
 fuit videri; im
 que successor hæc
 min, hos vero n
 cre, ac de nobilit
 Heraclicis contem
 qui, cum optimis
 tantum nihilominu
 mentum deflexit,
 e pure gloriam pol
 palam in familia
 non in humeris ex
 est. Quinetiam
 an eorum, quos
 parente altriceq
 quoddam humeru
 quam in illa gent
 e redisse. In a
 pressum atque
 quætabimus, q
 pte demonit
 et vincat? N
 esse memon
 gens arbitrium
 etiam periuade

num quoddam & eximium bonum illud est; neque falsa hæc est hospitis illius Atheniensis sententia: quicumque tandem præclarus ille vir fuit. Neque enim aurum omne, quod sub terris, aut in terris est, cum una est virtute comparandum. Quam-

obrem qui ea præditus est, hunc nos sine ulla cunctatione divitem appellemus. Addam etiam; si cui idem videtur; & nobilem, & præ omnibus regem. Est enim & nobilitas ignobilitate præstantior; & virtus ea animi affectione melior, quæ non omni ex parte cum virtute ac probitate conjuncta est. Nec est quod quisquam, usum vocum consuetudinemque respiciens, orationem hanc meam contentiosam esse, aut violenter quod velit exprimere putet. Etenim vulgus illos esse nobiles censet, quorum jam tum olim majores divites fuerunt. Quam est vero absurdum illud; cognum nescio quem, aut sutorem, aut sane figulum aliquem, si ab arte sua, aut aliunde, magnum pecuniarum quæstum fecerit, neque nobilem, neque apud vulgus illustrem videri; si ejus forte filius hæres atque successor hæreditate ad posteros transmiserit, hos vero mirum in modum insolescere, ac de nobilitate cum Pelopidis atque Heraclidis contendere! At ne ille quidem, qui, cum optimis majoribus editus sit, contrarium nihilominus ad vitæ statum ac momentum deflexit, de illorum propinquitate jure gloriari possit. Neque enim Pelopidarum in familiam adscribi licebat iis, qui non in humeris expressa generis indicia ferrent. Quinetiam in Bœotia, ferunt, lanceam eorum, quos Spartos vocabant, generi a parente altriceque gleba tanquam signum quoddam humeris inscriptum fuisse: idque ipsum in illa gente diu perpetua successione resedisse. In animis vero nihil ejusmodi impressum atque inscriptum esse oportere putabimus, quod parentes nobis ipsos perspicue demonstret, ac fœtum legitimum esse convincat? Nam apud Germanos fluvium esse memorant, incorruptum prolis ac generis arbitrum: cui neque matres gemebundæ persuadent, ut flagitium occultet;

Α ποτέ. Οὐτῶ θεῖόν ἐστι κτῆμα, καὶ πάγκαλον· καὶ ἔψευδής ὁ λόγος ἔστι Ἀθηναίῳ ξένῳ· ὅστις ποτέ ἦν ἄρα ὁ θεῖος ἐκεῖνός τ' ἀνὴρ· πᾶς γὰρ ὅ, τε ὑπὸ γῆς, καὶ ἐπὶ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς ἐκ ἀνάξιστος. θάρροῦντες οὖν ἤδη πλεῖστον καλῶμεν τὴν ταύτην ἔχοντα. οἶμαι δ' ἐγὼ καὶ εὐγενῆ, καὶ βασιλέα μόνον τῶν ἀπάντων, εἴτω ξυδοκεῖ. Κρείττων μὲν εὐγένεια Φαυλότῃ γένεσσι. κρείττων δ' ἀρετῇ διαφέσεως ἔσται πάντῃ σπυδαίας. καὶ μή τις οἰέσθω τὸν λόγον δύσερον, καὶ βίαιον, εἰς τὴν συνήθειαν ἀφορῶν τῶν ὀνομάτων. Φασὶ γὰρ οἱ πολλοὶ τὰς ἐκ πάλαι πλεῖστον εὐγενεῖς. καί τοι πᾶσι ἐκ ἀτοπον μάγειρον μὲν, ἢ σκυλίαν καὶ καὶ μάδία κεραιμέα τινα, χρήματα ἐκ τῆς τέχνης, ἢ καὶ ἄλλοθεν ποθεν ἀθροίσαντα, μὴ δοκεῖν εὐγενῆ, μηδὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἐπονομάζεσθαι τὸ τοιοῦτον ὄνομα· εἰ δ' ὁ τῆς παιδὸς διαδεξάμενος τὸ κληῖρον εἰς τὰς ἐκγόνας διαπορθμεύσειε, τῆς δ' ἤδη μέγα φρονεῖν, καὶ τοῖς Πελοπίδαισι, ἢ τοῖς Ηρακλείδαισι ὑπὲρ τῆς εὐγενείας ἀμιλλᾶσθαι; Ἄλλ' ἔδὲ ὅς τις προγόνοισιν ἀγαθῶν ἔφυ, αὐτὸς δ' ἐπὶ τὴν ἐναντίαν ἔβη ῥοπήν κατηνέχθη, δικαίως ἂν μεταποιήτο τὸ πρὸς ἐκείνης ξυγενείας. μηδὲ εἰς τὰς Πελοπίδας ἐξῆν ἐγγράφεισθαι τὰς μὴ φέροντας ἐπὶ τῶν ὤμων ἔγενεσσι τὰ γνωρίσματα. λόγῳ δ' ἔλεγεσθαι περὶ τὴν Βοιωτίαν τοῖς Σπαρτίοις ἐλυπωθῆναι παρὰ τῆς τεκνύσεως, καὶ θρεψαμένης αὐτῆς βάλει· καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἐπὶ πολλοὺς διασωθῆναι τὸ τοιοῦτον γένος σύμβολον. ἐπὶ δ' ἔψυχῶν ἔδὲν οἰόμεθα δὲν ἐγκεχαράχθαι τοιοῦτον, ὅ τὰς πατέρας ἡμῶν ἀπειθῶς καλερεῖ, καὶ ἀπελέγξαι τὴν γῆσιν τὸν τόπον; Ὑπάρχει δὲ Φασὶ καὶ Κελτοῖς ποταμὸν ἀδέκασον κειτὴν τῶν ἐκγόνων, καὶ ἔπειθασιν αὐτὸν, ἔτε, αἰμητέρες ὀδυρόμεναι συγκαλύπτειν αὐτὰ, καὶ ἀποκρύπτειν τὴν ἀμαρτάν· ἔτε οἱ

πατέρες ὑπὲρ τῶν γαμελιῶν, καὶ τῶν ἐγγόνων ἐπὶ τῇ κρίσει δειμαίνοντες. ἀτρεκέως δὲ ἔσι, καὶ ἀψευδῆς κριτής. Ἡμᾶς ὅ

28. δικά. "δεκάξη μὲν πλῆτ' ὅ." *28. δικά-34* "δεκάξη δὲ ἰσχύς, καὶ ὥρα σώματι, καὶ δυναστεία προγόνων ἔξωθεν ἐπισκιάζουσα. καὶ ἔκ' Ἐπιπέφθ' διοραῖν, ἔδὲ ἀποβλέπειν ἐς τὴν ψυχὴν ἢ περὶ δὴ τῶν ἄλλων ζώων διαφέροντες, εἰκότως ἂν κατ' αὐτὸ τὴν ὑπὲρ τῆς εὐγενείας ποιοίμεθα κρίσιν. καὶ

28. θαυ-μαστῆ "θαυμαστῶς χρώμενοι, καὶ ἔκ' ἐπίλητον, ὡς περὶ ἡμεῖς, ἔχοντες τὸ φρονεῖν, ἔτε πλάσῶς, ἀλλ' αὐτοφύως φιλοσοφῶντες, τὸ καλῶ νοῆσαι, καὶ τὸ Ἡρακλέα τῷ Διὸς ἀνεῖπεῖν ἐγγονον, καὶ τὸν Λήδαυς ἕε, Μίνω τε, οἶμαι, τὸν νομοθέτην, καὶ Ραδάμανθω τὸν Κνωσίον τῆς αὐτῆς ἀξιώσαι" *28. μνή-μης* "Φήμης. καὶ ἄλλως" ὅτ' ἄλλων ἐγγόνους ἀνεκέρυτον πολλὰς, διαφύοντας τῆς φύσεως πατέρων. ἔβλεπον γὰρ ἐς τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ τὰς πράξεις. ἀλλ' ἔκ' ἐκ πλῆτον βαθύν, καὶ χρόνῳ πολίον. ἔδὲ δυναστείαν ἐκ πάππων τιναῖν, καὶ ἐκ πάππων ἐς αὐτὰς ἤκασαν. καίτοι γε ὑπῆρχέ τισιν ἔπαντάπασιν ἀδόξων γενέσθαι πατέρων. ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερβολὴν ἧς ἐτίμων τε, καὶ ἐθεράπευον ἀρετῆς αὐτῶν ἐνομιζόντο τῶν θεῶν παῖδες. δῆλον ὅτ' ἐνθενδε. Ἄλλων γὰρ ἔδὲ εἰδότες τὰς φύσεως γονέας, ἐς τὸ δαιμόνιον ἀνῆλθον τὴν Φήμην, τῇ περὶ αὐτὰς ἀρετῇ χαριζόμενοι. καὶ ἐπεισέοντο ἰσχυροῖς, ὡς ἄρα ἐκείνοι ὑπὸ ἀμαθίας ἐξάπατάμενοι, ταῦτα τῶν θεῶν κατεψεύδοντο. Εἰ γὰρ δὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἰκὸς ἦν ἐξάπατηθῆναι θεῶν ἢ δαιμόνων, σχήματα περιτιθέντας ἀνθρώπινα, καὶ μορφὰς τοιαύτας. ἀφανῆ μὲν αἰσθήσει, καὶ ἀνέφικτον κεντημένων αὐτῶν φύσιν. ὡς δὲ ἀκριβεῖ διαξυγγένειαν μόλις ὡρασίπισσαν. ἔτι γε καὶ ἐπὶ τῶν ἐμφανῶν θεῶν τὸ παθεῖν εὐλογον ἐκείνης. ἡλὶς μὲν ἐπιφθιμίονας Αἴητην ἕε, ἕως Φόρου δὲ ἕτερον, καὶ ἄλλως ἄλλ-

A neque patres, dum pro conjugibus ac liberis iudicii exitum perhorrescunt; sed ille verus ac sincerus est. Nos autem & opes corrumpunt, & robur, ac corporis species, & majorum potestas, quæ extrinsecus obumbrat, nec pervidere aut animum intueri finit. Quo cum præstemus cæteris animantibus, merito secundum illum de nobilitate iudicabimus. Quod mihi naturæ atque ingenii solertia quadam ufi veteres illi, non arcesitam ac studio quaesitam prudentiam adepti, neque compositæ ac simulate, sed naturæ sponte philosophantes, intellexisse videntur; cum Herculem Iovis filium esse prodiderunt, nec non Ledaë liberos, atque etiam Minoem illum legislatorem, & Rhadamanthum Gnossum, eadem fama & gloria celebrarunt, atque alios item ex aliis procreatos dixerunt, qui naturalibus patribus antecellerent. Etenim animum ipsum, & facta contuebantur; non opes immensas, ac vetustate canescentes; neque potentiam ad ipsos ab avis proavisque transmissam. Quanquam erant illorum nonnulli non obscuris parentibus editi; verum propter singularem virtutis præstantiam, honore illos cultuque prosequabantur, ac Deorum esse filios existimabant. Quod quidem ex eo manifestum est. Nam aliorum veros parentes cum ignorarent, eorum virtuti gratificantes, ad Deum originem referebant. Nec fides iis habenda, qui dicunt illos per inscitiam deceptos, hæc de Diis mendacia finxisse. Nam si aliis in Diis, vel Dæmonibus, falli consentaneum erat, hominum formis & ejusmodi imaginibus iis affingendis, quorum natura sensu percipi & attingi non potest; sed præter cognationem ac propinquitatem ægre in perspicacem mentis aciem incurrit; non tamen idem in manifestis Numinibus fieri ab illis oportuit: cum & Ætæam Solis filium dixerint; & Luciferi nescio quem alium, & alios

& alios aliis ortos esse voluerint. Sed, quemadmodum dixi, hos ita de iis persuasos esse, itaque in illorum nobilitatem inquirere oportet, ut quicumque præclaros parentes sortitus fuerit, & horum ipse similis fuerit, hunc audacter nobilem esse pronunciemus. Quisquis vero parentes habuit virtute minime præditos, cujus ipse sibi possessionem vindicaverit; ejus parentem & autorem generis esse Iovem existimandum est; nec ei minus, quam iis deferendum, qui cum parentibus bonis nati essent, illorum virtutem imitati sunt. Sed qui malus ac depravatus a bonis ortum accepit, hic inter illegitimos ac spurios habendus est. Nec qui ex pravis orti illorum similes sunt, eos unquam nobiles appellare debemus: tametsi decem millia talenti in bonis habeant: aut majorum suorum quamplurimos principes percenseant, aut certe tyrannos viginti: aut Olympiicas victorias, vel Pythicas, sive etiam bellicas (quæ multo illis splendidiores sunt) a majoribus suis reportatas numero plures ostendere possint, quam primus ille Cæsar retulerit: vel etiam Assyrias illas fossas, & muros Babylonios, nec non Ægyptiacas pyramidas, & si quæ alia opum ac pecuniarum & luxus indicia fuerint, & animi ambitione æstuantis, ac quærentis quosnam in sumtus opes expendat, quarum copiam in eos usus conjiciat. Non enim ignoratis, neque divitias antiquas, aut nuperrime affluentes, Imperatorem facere posse; non purpureas vestes, non tiaram, non sceptrum aut diadema, nec antiquum throni decus: sed neque legionarios milites, aut equites innumeros; nec si universi simul homines in unum convenientes regem illum esse suum pronuncient: quoniam neque virtutem largiri illi possunt, sed potentiam duntaxat, eamque non multum ipsi qui accepit, sed illis potius qui eam contulerint, felicitatis afferentes. Hanc enim qui ejusmodi est cum admiserit, jactatam ac fluctuantem ut plurimum admittet, nihil a Phæthontis ipse fabula casuque admodum abhorrens. Neque vero aliis ad orationis fidem

λων. ὅπερ ἔφη, χρη̄ περῑ αὐτῶν πε-
 θομένους ἡμᾶς ταύτην ποιῆσαι τὴν ὑ-
 πέρ τ' εὐγενείας ἐξέτασιν· καὶ ὅτω μὲν
 ἀνὴσιν ἀγαθοὶ πατέρες, καὶ αὐτὸς ἐκεί-
 νοις ἐμφερῆς, τῶτον ὀνομάζειν θαρρῶν-
 τως εὐγενῆ. ὅτω δὲ τὰ μὲν τ' πατέρων
 ὑπῆρξεν ἀρετῆς ἐνδεᾶ, αὐτὸς δὲ μετε-
 ποιήθη τὸ κλήμαλ'· τῶτε ἢ νομισέον
 πατέρα τ' Δία, Φυλαργόν· καὶ ἐδὲ μείον
 αὐτῷ δόλεον ἐκείνων, οἱ γεγονότες πα-
 τέρων ἀγαθῶν, τὰς σφῶν τοκέας ἐξή-
 λωσαν· ὅσις δὲ ἐξ ἀγαθῶν γέγονε μο-
 χθηρὸς, τῶτον τοῖς νόθοις ἐχθράφειν ἀ-
 ξιον. τὰς ἢ ἐκ μοχθηρῶν φύντας, καὶ
 προσομοίους τοῖς τοκεῦσιν, ἔπολε εὐ-
 γενεῖς φάλεον· ἐδὲ εἰ πλετοῖεν τάλαν-
 τοις μυρίοις· ἐδὲ εἰ ἀπαριθμοῖτο προ-
 γόνους διωσάσας, ἢ ναὶ μὰ Δία τυράν-
 νους εἰκοσιν· ἐδὲ εἰ νίκας Ὀλυμπικὰς,
 ἢ Πυθικὰς· ἢ τ' πολεμικῶν ἀγῶνων·
 αἰ δὴ τῷ παντὶ ἐκείνων εἰσὶ λαμπρότε-
 ραι· ἀνελομένους ἔχοιεν δέικνυσθαι
 πλείους, ἢ Καῖσαρὸ πρῶτος· ὀρύγμαλα
 τὰ Ἀσῦρία, καὶ τὰ Βαβυλωνία τεῖχη,
 πυραμίδας τε ἐπ' αὐτοῖς τὰς Αἰγυπλί-
 ων· ἢ ὅσα ἄλλα πλέττε, καὶ χρημάτων,
 καὶ τρυφῆς γέγονε σημεῖα, καὶ διανοίας ὑ-
 πό Φιλοτιμίας ἀναφλεγμαιομένης
 ἐς ὅτι τῷ πλέττω χρησέται, εἶτα ἐς τῶ-
 το τ' τ' χρημάτων εὐπορίας καλαβαλ-
 λομένης. Εὐ γὰρ δὴ ἴσεως ἔτε πλετ
 ἀρχαῖ· ἢ νεωσὶ ποθεν ἐπιρρέων, βασι-
 λέα ποιῆ· ἔτε ἀλαργῆς ἰμάτιον, ἔτε
 τιάρου, καὶ σιῆπῆρον, καὶ διάδημα, καὶ θρό-
 νου ἀρχαῖος· ἀλλ' ἐδὲ ὀπλίται πολλοὶ,
 καὶ ἰππεῖς μυρίοι· ἐδὲ εἰ πάντες ἀνθρω-
 ποι βασιλέα σφῶν τῶτον ὁμολογοῖεν
 στυελθόντες· ὅτι μηδὲ ἀρετὴν ἔτοι-
 χαερίζονται· ἀλλὰ διωσείαν μὲν οὐ
 μάλα εὐτυχῆ τῷ λαβόντι· πολὺ δὲ
 πλέον τοῖς παρρασχομένοις. Δεξά-
 μεν γὰρ ὁ τοῖστ' δέχεται μετέωρον
 ἐπίπαν· ἐδὲν διαφέρω τ' περὶ τὸν
 Φαέθοντα μύθου, καὶ πάθους, καὶ ἐδὲν
 ἑτέρων

τῶν τοῖς αὐτῶν τοκ.

τῶν ἀπαριθμοῖτο

τῶν ἀνελομένους

τῶν ἀναφλεγμαιομένης

Attm. 22, 9, 11.

ἑτέρων δὲ παραδειγμάτων πρὸς πίσιν
 τῶ λόγῳ· Ἐβίς πάντος ἀναπεπλησμέ-
 νων τοῖστων παθημάτων, καὶ ἐπ' αὐτοῖς
 λόγων. Ἦ μὲν δὲ εἰ θαυμαστὸν δοκεῖ, τὸ
 μὴ δικαίως μελαποιεῖσθαι τὴ καλῆς ταύ-
 τῆς καὶ Θεοφιλῆς ἐπωνυμίας, τὰς πολ-
 λῆς μὲν γῆς, καὶ ἔθνῶν ἀπείρων ἄρχον-
 τας· γνώμη δ' αὐτεξέστω, δίχα νῆ, καὶ
 Φρονήσεως, καὶ τὴ ταύτη στυεπομένων
 ἀρετῶν τὰ προσυχόντα κείνοιας· ἴτε
 εἰ δὲ ἐλευθέρως ὄντας· ἔ μόνον εἰ τὰ
 παρόντα ἔδενός σφισιν ἐμποδῶν ὄντος
 ἔχοιεν, καὶ ἐμφοροῦντο τὴ ἐξέστας· ἀλ-
 λά καὶ εἰ τὴ ἐπιστρατευόντων κρατοῖεν, καὶ
 ἐπιόντες ἀνυπόστολοι τινες σφόδρα, καὶ
 ἀμαχοὶ φαίνοντο. Εἰ δ' ἀπιστεῖ τις ὑμῶν
 τῶ λόγῳ τῶδε, μάλα ἐμφανῶν μαρ-
 τυρῶν σὺν ἀπορήσομεν, Ἑλλήνων ὁμῶ
 καὶ βαρβάρων· οἱ μάχας πολλὰς, καὶ ἰ-
 σχυρὰς λίαν μαχεσάμενοι, καὶ νενικη-
 κότες, ἔθνη μὲν ἐκτῶντο, καὶ αὐτὰς φό-
 ρος ἀπαλεῖν κατηνάγκαζον· ἐδὲ λευον
 δ' αἰσχίον ἐκείνων ἠδονῆ, καὶ τρυφῆ, καὶ
 ἀκολασίας, καὶ ὑβρῆ, καὶ ἀδικίας. Τῆστας
 δ' εἰ δὲ ἰσχυρὰς ἀν φαίνε νοῦν ἔχων ἀ-
 νήρ· εἰ καὶ ἐπιφαίνοντο, καὶ ἐπιλάμποι
 τὸ μέγεθ' ὅ τοῖς ἔργοις, μόν' γὰρ ἐ-
 σι τοῖστων, ὁ μὲν ἀρετῆς ἀνδρεῖ, καὶ
 μεγαλόφρων. ὅσις δ' ἠτλῶν ἠδονῆς, ἀ-
 κράτωρ δὲ ὀργῆς, καὶ ἐπιθυμιῶν παν-
 τοίων, καὶ ὑπὸ σμικρῶν ἀπαγορεύειν
 ἀναγκαζομέν'· ἔτ' εἰ δὲ ἰσχυ-
 ρός, εἰ δὲ ἀνδρεῖ ἀνθρωπίνην ἰσχύν· ἐ-
 πιτρεπλέον δ' ἴσως αὐτῶ καὶ τὰς ταύρας,
 ἠτὰς λέοντας, ἠτὰς παρδάλεις, τῆ ρώ-
 μη γάννουσαι· εἰ μὴ καὶ ταῦτα ἀποβα-
 λῶν, καθάπερ οἱ κηφῆνες, ἀλλοτρίοις ἐ-
 φέσηκε πόνους, αὐτὸς ἂν μαλθακὸς αἰ-
 χμητῆς, καὶ δειλός, καὶ ἀνόλας. Τοῖσ-
 τ' ἂν, ἔ μόνον ἀληθῆς ἐνδεὴς πλῆστας
 καθέσθηκεν· ἀλλὰ καὶ ἔ πολυκμήτου,
 καὶ σεμνῆ, καὶ ἀγαπῆς· ἐξ ἔ παντοδαπαῖ
 κρεμάμεναι ψυχῆ, πρᾶγμαλα ἔχσων
 μυρία, καὶ πόνους· ἔ κατ' ἡμέραν κέρδους

χε. αὐτοῖς
f. ἀπο-
τίνειν

χε. ἠτλῶν
μὴ ἠδο-
νῶν,

χε. μα-
λακός

χε. πολυ-
τιμήτῃ

A exemplis opus est: cum universa hominum
 vita istiusmodi sit calamitatibus & narratio-
 nibus referta. Quod si mirum illud vobis
 videtur, egregiam hanc & divinam appel-
 lationem non eos sibi vindicare merito, qui
 amplissimæ regioni & infinitis nationibus
 præfunt, atque ad arbitrium suum, sine
 mente, ac prudentia, & hujus comitibus
 virtutibus, pro eo ac venit in animum, ju-
 dicant; scitote ne liberos quidem illos es-
 se: non solum si præfenti rerum statu sine
 ullo impedimento potiantur, ac potestate
 sua fatientur; sed etsi vel incurrentes in se
B hostes superent, vel in aggrediendo sustine-
 ri ipsi, propulsarique nequeant. Quod si quis
 vestrum nostræ huic orationi fidem non
 adhibeat, manifestissimis testibus tam Græ-
 cis quam Barbaris nequaquam carebimus:
 qui cum prælia & multa & fortissima ges-
 sissent, ac victoriam consecuti essent; tam-
 etsi nationes quamplurimas obtinerent, e-
 asque sub tributi formam redigerent; mul-
 to tamen illis turpius voluptati, ac deliciis,
 & libidini, ac lasciviæ, atque injustitiæ ser-
 viebant. Ejusmodi vero homines ne for-
 tes quidem prudens ullus appellaverit,
 quamlibet in eorum factis magnitudo quæ-
 dam inesse videatur. Talis enim ille solus
 est, qui cum virtute fortis est & magnifi-
 cus; at qui voluptate vincitur, quique ira-
 cundiam & omnium cupiditatum genera
 cohibere non potest, adeo ut etiam a mini-
 mis oppugnatus prosteratur ac deficiat;
 hic neque robustus, neque fortis, humano
 quidem robore, dicendus est. Quanquam
D ei fortassis permittendum est, ut, quemad-
 modum tauri, aut leones, aut pardi, de ro-
 bore gloriatur: nisi adhuc etiam iis amis-
 sis, fucorum instar, alienis laboribus immi-
 neat, cum ipse mollis pugnator, ac timidus
 sit, & libidinibus addictus. Quisquis por-
 ró est ejusmodi, non solum veris opibus in-
 diget; sed vel laboriosis, & honoratis, ac ju-
 cundis istis: ex quibus infinitorum homi-
 num animi suspensi variis laboribus ac mo-
 lestiis conflictantur: dum quotidiani lucri
 gratia

gna navigatione
 excurret, & latroci-
 niam attentam semper
 minus indigent ser-
 cellaris, cibo, potu
 enim ille opum
 neque is aves quæ
 re, vel belluas potu
 mines ac tempera-
 pecuniarum cupiditate
 re pacantur; hos to-
 re necesse est, mul-
 se, qui quotidiani a-
 am ubi, cum ventu-
 ac quietem obtinen-
 tantur; illis contra
 de est, quæ sine lucra
 que membra laxari
 mo solet, continu-
 cillationem indulge-
 ntimos in pecuniis
 cruciat. Eumvero
 cupiditate, &, quæ
 ma, convitiisque
 Tali opes, aut M
 ferriamque Democri-
 tim de Dario Periar-
 homine illo quidem
 qui pecuniarum inge-
 flagret, & mortuo
 nam cupiditatem p
 tributa populis imp
 dicum illud nomen
 al omnium homin
 Hac enim Perse
 nome, quo Sarame
 cibus.
 Ac enim oratio no
 nam viam nata, n
 temporari videntur,
 et hominum mor
 non ultra progressi
 ma: sed ab ea, qu
 i boni, & regalis,

gratia navigationes suscipiunt, & institutam exercent, & latrocinantur, & dominatus ac tyrannides invadunt. Etenim vivunt ad rem attenti semper & quæstum, & nihilominus indigent semper; non illis dico necessariis, cibo, potuque, ac vestibus: opes enim istæ optime sunt a natura definitæ, neque iis aves quisquam, aut pisces fraudare, vel belluas potest: sed neque frugi homines ac temperantes. Sed quicunque pecuniarum cupiditate, atque infelici amore jactantur; hos toto vitæ tempore esurire necesse est, multoque iis miseresiores esse, qui quotidianis alimentis careant. Etenim isti, cum ventrem impleverint, pacem ac quietem obtinent, & ab eo dolore liberantur; illis contra neque dies ulla jucunda est, quæ sine lucro præterit; neque nox, quæ membra laxare & curas dissolvere somno solet, continui doloris quietem iis accessationem indulget, sed eorum potius animos in pecuniis numerandis torquet ac cruciat. Enimvero homines istos ab illa cupiditate, & quæ inde contrahitur, infamia, convitiisque liberare non possunt Tantali opes, aut Midæ, neque maxima asperissimaque Dæmonum tyrannis. Num enim de Dario Persarum rege non audistis, homine illo quidem non mercenario, sed qui pecuniarum ingenti quodam desiderio flagraret, & mortuorum loculos per summam cupiditatem perfoderet, & maxima tributa populis imponeret? Unde præclarum illud nomen sibi peperit, quod ad omnium hominum notitiam pervenit. Hunc enim Persarum principes eodem nomine, quo Sarambum Athenienses, vocabant.

At enim oratio nostra quasi declivem aliquam viam nacta, nimium in criminando commorari videtur, ac præter quam necesse sit hominum mores arguere. Quocirca non ultra progredi eam permittere debemus: sed ab ea, quoad assequi licet, viri boni, & regalis, ac magnifici exigenda

A ἔνεκα πλεῖν τε ὑπομένεσθαι, καὶ καπηλεύειν, καὶ ληστεύειν, καὶ ἀρπάζειν ^{ἢ ἀναρπάξεν} τὰς τυραννίδας. Ζῶσι μὲν γὰρ αἰεὶ κλιώμενοι, αἰεὶ δὲ ἐνδεεῖς, ἅτι τ' ἀναγκαίων, γὰρ Φημί, σιτίων, καὶ ποτῶν, καὶ ἐσθημάτων. ὡρεῖται γὰρ ὁ τοιοῦτος πλεῖν ἔμμάλα παρὰ τῆς φύσεως· καὶ ἐκείτω αὐτῷ εὐρεσθαι ἅτε τὰς ὄρνιθας, ἅτε τὰς ἰχθύας, ἅδὲ τὰ θηρία· ἀλλ' ἅδὲ ἀνθρώπων τὰς σὺφρονας. "Ὅσος δ' ἐνοχλεῖ χρημάτων ἐπιθυμία, καὶ ἔρωσ δυσυχῆς, τὰ τὰς δ' ἀνάγκη πεινῆν διὰ βίβιν, καὶ ἀθλιώτερον ἀπαλλάττειν μακρῶ τῶν τ' ἐφημέρων τροφῆς δεομένων. Τάτοις μὲν γὰρ ἀποπλήσασιν τὴν γαστέρα πολλὴ γέγονεν εἰρήνη, καὶ ἀνακωχὴ τ' ἀλγηδόν. "ἐκείνοις δὲ ἅτε ἡμέρα πέφηνεν ἀκέρδης ἡδεῖα· ἅτε εὐφρόνη τ' λυσιμελή, καὶ λυσιμέριμον ὑπνον ἐπάγασσα, παῦλαν ἐνεποίησε τ' ἐμμανῆς λύπης· σροβῆ δ' αὐτῶν καὶ σρέφει τὴν ψυχὴν, ἐκλογίζομένων, καὶ ἀπαριθμημένων τὰ χρήματα. καὶ ἐκ ἐξαιρείται τὰς ἀνδρας τ' ἐπιθυμίας, καὶ τ' ἐπ' αὐτῇ λοιδωρίας ἅδὲ ὁ Ταντάλης, καὶ Μίδας πλεῖν περιγενομένων· ἅτε ἡ μεγίστη καὶ χαλεπωτάτη δαμόνων τυραννὶς προσγενομένη. "Ἡ γὰρ ἐκ' ἀκῆκόατε Δαρεῖον τ' Περσῶν μονάρχην, μισθῶν δ' παντάπασι ^{ἢ ἀρχὴν} ἀνθρώπων, δυσέρωτα δ' αἰαχρῶς εἰς ^{μισθῶν} χρήματα, καὶ νεκρῶν θήκας ὑπὸ τ' ἐπιθυμίας διορύττειν ἀναπειθόμενον, καὶ πολυτελεῖς ἐπιτάττειν φόρους; ὅθεν αὐτῷ ^{παντ.} τὸ κλεινὸν ὄνομα γέγονε, καὶ πάντα ^{μοχθη-} ἀνθρώπων ἐμφανές· ἐκάλει γὰρ αὐτὸν Περσῶν οἱ γνώριμοι, ὅτι περ' Ἀθηναῖοι τ' Σάραμβον.

Ἄλλ' εἴοικε γὰρ ὁ λόγος, ὡς περ ὁ δέ τινα κατάνησ ἐπιλαβόμενος, ἀφειδῶς ἐμφορεῖται τ' καταρρήσεως, καὶ πέρα δ' δεῖν κολάζειν τ' ἀνδρῶν τὰς τρόπας· ὡς ἐκ ἐπιπρεπτεῖον αὐτῷ περαιτέρω φοιτᾶν. ἀπαιτητέον δὲ εἰς δύναμιν τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα, καὶ βασιλικόν,

κόν, καὶ μεγαλόφρονα. Ἐστὶ δὲ πρῶτον
 μὲν ἐδσεβής, καὶ ἐκ ὀλίγων Θερα-
 πείας θεῶν. εἶτα ἐς τὰς τοκέας ζῶντας
 τε, οἶμαι, καὶ τελευτήσαντας ὅσι καὶ
 ἐπιμελής· ἀδελφοῖς τε εὖναι, καὶ ὁ-
 μογνίαις θεῶν αἰδόμενος. ἰκέταις καὶ
 ξένοις πρᾶ καὶ μελίχιος. τοῖς μὲν
 ἀγαθοῖς τὸ πολίων ἀρέσκειν ἐθέλων.
 τῶν πολλῶν δὲ ἐπιμελόμενος ἐν δίκῃ,
 καὶ ἐπὶ ὠφελείᾳ. ἀγαπᾷ δὲ πλεονεξί-
 τι τὸ χρυσῶν, καὶ ἀργύρου βριθέμενον.
 Φίλων δὲ ἀληθῶς εὐνοίας, καὶ ἀκολα-
 κεύτης Θεραπείας μεσόν. ἀνδρείῳ μὲν
 φύσιν καὶ μεγαλοπρεπῆς· πολέμῳ δὲ
 ἥμισυ χαίρων, καὶ εἰς ἐμφύλιον ἀ-
 πεχθαίρων. τὰς γε μὴν ἐκ τινὸς τύ-
 χης ἐπιφουμένους, ἢ διὰ τὴν σφῶν αὐ-
 τῶν μοχθηρίαν, ἀνδρείως ὑφιστάμενος,
 καὶ ἀμυνόμενος ἐγκρατῶς. τέλος
 τε ἐπάγων τοῖς ἔργοις, καὶ ἐπρότερον ἀ-
 φιστάμενος, πρὶν πᾶσαν ἐξέλη τὸ πο-
 λεμίων τὴν δύναμιν, καὶ ὑποχείριον ἀν-
 τὴν ποιήσῃαι. κρατήσας δὲ τῶν ὀπλων
 ἐπαυσε τὸ ξίφος φόνων· μίσημα κρί-
 νων τὸ ἐκ ἀμυνόμενον ἐτι κτείνειν, καὶ
 ἀναιρέιν. φιλόπονός δὲ ὢν φύσιν καὶ με-
 γαλόψυχός, κοινωνεῖ μὲν ἅπασιν τῶν
 πόνων, καὶ ἔχει ἐν αὐτοῖς τὸ πλεονεξί-
 οῦ· μετὰ δὲ ἐκείνοις τὸ κινδύνων
 τὰ ἐπαθλα, χαίρων, καὶ γεγηθῶς, ἐτι τῶ
 πλεονεξίον τὸ ἄλλων χρυσίου καὶ ἀρ-
 γύριον, καὶ ἐπαύλει νόσμον πολυτε-
 λεί καὶ σεβασμένας· ἀλλὰ τὸ πολ-
 λὰς μὲν εὖ ποιεῖν δύνασθαι· χαρίζεσθαι
 δὲ ἅπασιν, ὅτις ἂν τύχῃ ἐνδεεῖς ὄν-
 τες. τῶν αὐτῶν ὅ γε ἀληθινὸς ἀξιοῦ
 βασιλεύς. φιλόπολις δὲ ὢν, καὶ φιλο-
 στρατιώτης, τὸ μὲν, καθάπερ νομῆς ποι-
 μνίων, ἐπιμελεῖται, προνοῶν ὅπως ἂν
 αὐτῶν θάλλῃ, καὶ εὐθηνῆται τὰ θρέμ-
 ματα, δαψιλῶς, καὶ ἀταράχῃ τὸ νομῆς
 ἐμπιπλάμενα. τὰς δὲ ἐφορᾷ καὶ συνέ-
 χῃ, πρὸς ἀνδρείαν, καὶ ῥώμην, καὶ πρᾶ-
 τήα γυμνάζων, καθάπερ σκύλακας

γρ. οὐκ ἐ-
ταις

γρ. ἂν
ἐξέλη

γρ. ποιή-
σεται

γρ. συν-
έχη

A descriptio est. Est autem is primum omni-
 um pius, neque Deorum cultus atque ob-
 sequii contemptor: deinde is, qui parentum
 suorum, tam vivorum quam mortuorum,
 observatorem se ac studiosum præbeat: qui-
 que in fratres benevolus sit, & consanguini-
 tatis præfides Deos revereatur: atque in
 supplices & peregrinos humanus sit ac be-
 nignus: qui quidem ita bonis civibus pla-
 cere studeat, ut vulgi curam cum justitia,
 atque eorum utilitate suscipiat. Idem por-
 ro divitias amat, non quæ auro argento-
 que graves sunt; sed sincera amicorum be-
 nevolentia, atque adulationis omnis exper-
 te officio refertas. Qui natura fortis ac
 magnanimus, bello minime delectetur, &
 civiles dissensiones oderit; sed si quæ vel ca-
 su aliquo contigerint, vel propter hominum
 improbitatem emerferint, viriliter sustineat,
 ac forti animo propulset: qui ad exitum
 cæpta sua perducatur, neque prius abscedat,
 quam hostium vires omnes everterit, atque
 in suam potestatem redegerit: posteaquam
 vero victoriam sibi armis pepererit, gladi-
 um suum a cæde cohibeat; quod scelus es-
 se credat eum e medio tollere atque inter-
 ficere, qui non amplius resistat. Idem
 porro laboris patiens & magnanimus, o-
 mnibus quidem socium se laboris adjungit,
 ac sibi eorum maximam partem imponit,
 & cum iis periculorum præmia communi-
 cat, gaudens & exultans; non quod plus
 cæteris auri argentique possideat, quod vil-
 las habeat magnifice ornatas & instructas,
 sed quod plerosque complecti beneficentia
 possit, & ea, quæ cuique opus sunt, o-
 mnibus indulgeat. Hæc verus in se prin-
 ceptis exprimere atque usurpare studet. Cæ-
 terum cum & urbis, ac civium, & militum
 amans sit; illorum, veluti gregis sui pastor,
 curam suscipit; diligenter hoc providens,
 ut pecora ipsa copiosa tutaque pastione sa-
 tura gliscant ac vegeta sint. Hos vero in-
 spicit, & ad fortitudinem ac robur & cle-
 mentiam exercens, fovet ac continet; quos
 tan-

quam bonos a
 colles egregios,
 dum socios, ac
 at; non raptores
 ac perniciosos fact
 pesimi, natura
 pro defensoribus
 nos se illis ac pel
 vero somniculosos
 tes, atque inertes
 ipsi custodibus ala
 erga duces suos co
 intelligit, illud uni
 nunquam etiam fo
 mum institutum ad
 sufficere. Quin e
 terandos labores fi
 minime molles effi
 verit nullo usui esse
 borem detrectet, n
 possit. Hæc autem
 milibus, aut colla
 mis penis severo
 ds, suadet ac cogit
 lesum ejusmodi
 omni abstineat,
 rum neque admi
 subditis auferat, for
 indulgeat, ac desid
 revera nullam ad re
 mo dormiens, aut
 muls. Habebit ille
 magistrantibus suis
 poms legibus uti ip
 tis accommodare
 tum ei omnino an
 ad regendum atque
 no ei, quæ vacu
 tum vero ad eorum
 lerantiam, qui i
 a perfertendi sim
 tationum, q
 comparantur; qui
 et eo duce, qui i
 constantem, atque
 libet? Est illud lan

tanquam bonos aliquos catulos, & gregis A
custodes egregios, nec non rerum geren-
darum socios, ac populi adjuutores esse pu-
tat; non raptores, aut ad exitium gregis
ac perniciem factos: ut lupi, canumque
pesfimi, naturæ suæ & educationis obli-
ti, pro defensoribus ac propugnatoribus, exi-
tiosos se illis ac pestiferos præbent. Neque
vero somniculosos illos esse, aut oscitan-
tes, atque inertes patitur: ne præfidiarii
ipsi custodibus aliis indigeant: sed neque
erga duces suos contumaces. Hoc enim
intelligit, illud unum præ cæteris, ac non-
nunquam etiam solum, longe saluberrim-
um institutum ad bellum administrandum
sufficere. Quin etiam milites suos ad to-
lerandos labores firmabit, & duratos, ac
minime molles efficiet: quod præclare no-
verit nullo usui esse custodem illum, qui la-
borem detrectet, nec ei sustinendo par esse
possit. Hæc autem non hortandis tantum
militibus, aut collaudandis bonis, aut præ-
miis pœnisve severe ac constanter irrogan-
dis, suadet ac cogit; sed multo magis dum
seipsum ejusmodi præbet, ut & voluptate
omni abstineat, & pecunias neque pa-
rum neque admodum expetat, aut sibi
subditis auferat, somno vero haud multum
indulgeat, ac desidiam aversetur. Etenim
revera nullam ad rem utilis esse potest ho-
mo dormiens, aut vigilans dormienti si-
milis. Habebit ille vero suos vel sibi, vel
magistratibus suis obsequentes, si quam o-
ptimis legibus uti ipsum, ac rectis se decre-
tis accommodare perceperint; & principa-
tum ei omnino animi parti tribuere, quæ
ad regendum atque imperandum apta est;
non ei, quæ iracundia ac libidine fervet.
Jam vero ad eorum laborum patientiam ac
tolerantiam, qui in expeditione atque ar-
mis perferendi sunt; aut earum omnium
exercitationum, quibus ad externa bella
comparantur; quis efficacius incitare pot-
est eo duce, qui seipsum in iis subeundis
constantem, atque adamantis similem ex-
hibet? Est illud sane laboranti militi jucun-

εύφυνεις, κ̄ γενναίως τ̄ ποιμένης Φύλα-
κας, έργων τε αὐτῶ κοινῶν, καὶ ἐπικέρ-
ους τῶ πλῆθι νομίζων· ἀλλ' ἐχὶ ἀρπα-
κῆρας τῶας, εἰ δὲ λυμεῶνας τῶ ποιμνίῳ
καθάπερ οἱ λύκοι, κ̄ κυνῶν οἱ Φαυλό-
ταλοι, τ̄ αὐτῶν φύσεως, καὶ τροφῆς ἐ-
πιλαθόμενοι, ἀντὶ σωτήρων, καὶ πρῶ-
γωνισῶν, ἀνεφάνησαν αὐτοὶ δηλήμονες.
ἔτε μὴν ὑψηλὰς ἀνέξελαίμηναι, καὶ ἀρ-
γῆς, καὶ ἀπολέμης· ὅπως ἂν μὴ Φυ-
λάκων ἑτέρων οἱ Φρεροὶ δέωνται. ἀλλ'
B εἰ δὲ ἀπειθεὶς ἄρχῃσι· εἰδὼς ὅτι τῆτο
μάλις πάντων, ἐστὶ ἡ ὅπῃ καὶ μόνον, ἀ-
πόχρη σωτήριον ἐπιλήθευμα πρὸς πό-
λεμον. Πόνων ἢ ἀπάντων ἐνδεεὶς, καὶ ἀ-
τεράμονας, ἔτι ῥαθύμης ἐργάσειαι. ἐ-
πισάμεν ὅτι μὴ μέγα ἔφελ· Φύ-
λακῶ τ̄ πόνον Φεύγοντῶ, κ̄ εἰ διωα-
μένως καρτερεῖν, εἰ δὲ ἀντέχειν πρὸς κά-
μαλον. Ταῦτα ἢ εἰ παραινῶν μόνον, εἰ δὲ
ἐπαινῶν τῶς ἀγαθῆς προθύμης, καὶ
C χαριζόμενῶ, ἢ κολάζων ἐγκρατῶς,
καὶ ἀπαραιτήτως, ξυμπείθει, καὶ βιάζε-
ται. ἀλλὰ πολὺ πρότερον" αὐτ̄ τοιῆτον γε. αὐτῶν
ἐπιδεικνύων· ἀπεχόμενῶ μὲν ἡδονῆς
ἀπάσης· χρημάτων ἢ εἰδὲν ἔτε σμι-
κρῶν, ἔτε μείζον ἐπιθυμῶν, κ̄ ἀφαιρέ-
μενῶ τ̄ ὑψηλῶν· ὑπνω τε εἰκῶν ὀλί-
γα, κ̄ τὴν ἀργίαν ἀποστροφόμενῶ. ἀ-
ληθῶς γὰρ εἰδὲς εἰδενὸς εἰς εἰδὲν ἄξιῶ
καθεύδων" ἀνήρ, ἢ κ̄ ἐγγρηγορῶς τοῖς κα-
γε. αἰὲρ
εἰ γρηγ-
γε εἰμ-
φρεῶς
D χῃσι, εἰ τοῖς ἀρίστοις πειθόμενος νόμοις,
κ̄ τοῖς ὀρθοῖς ξυνεπόμενος διατάγμασι
δηλὸς εἴη, κ̄ ὅλως τὴν ἡγεμονίαν ἀποδῆς
τῶ φύσῃ βασιλικῶ, κ̄ ἡγεμονικῶ τ̄ ψυ-
χῆς μορίῳ, ἀλλ' εἰ τῶ θυμοειδῆ, κ̄ ἀκο-
λάσω. κ̄ καρτερεῖν ἢ, κ̄ ὑπομένειν τὸν
τε ἐπίσραλιᾶς, καὶ ἐν τοῖς ὅπλοις κάμα-
τον, ὅποσα τε κ̄ τὴν εἰρήνην ἐξευρέθη
γυμνάσια, μελέτης ἕνεκα τ̄ πρὸς τῶς
ὀθνείας ἀγῶνας, πῶς ἂν τις μάλις πα-
θεῖη; ἢ δὴλον ὡς αὐτὸς ὀρώμενῶ καρ-
τερός, κ̄ ἀδαμάντῶ; "Εστὶ γὰρ ἀληθῶς
ἡδιστον

ἡδίστον θεάμα στρατιώτη πονεμένων σώ-
 φρων ἀυλοκράτωρ, σὺνεφαπτόμενον
 ἔργων, καὶ προθυμέμενον, καὶ παρα-
 καλῶν, καὶ ἐν τοῖς δοκῶσι φοβεροῖς παι-
 δρῶς, καὶ ἀδελῆς, καὶ ὅπως λίαν θαρρῶσι,
 σεμνός, καὶ ἐμβελής. πέφυκε γὰρ ἐξο-
 μοῖσθαι πρὸς τὸν ἀρχοντα τὰ τῶν ὑ-
 πηκόων, εὐλαβείας πέρι, καὶ θράσους.
 Προνοητέον δὲ αὐτῷ τῶν εἰρημένων ἑ-
 μείων, ὅπως ἀφθονον τὴν τροφὴν ἔχω-
 σι, καὶ ἔδενός τ' ἀναγκαίων ἐνδείωντο.
 Πολλὰ γὰρ οἱ πιστότατοι τῶν ποιμνίων
 φρεροί, καὶ φύλακες ὑπὸ τῆς ἐνδείας
 ἀναγκαζόμενοι, ἀγριοὶ τὲ εἰσι τοῖς νο-
 μεῦσι, καὶ ἀλλὰς πόρρωθεν ἰδόντες πε-
 ρυλακίῃσι, καὶ ἔδὲ τῶν προβάτων ἀ-
 πέσχοντο. Τοῖστ' ἔστι μὲν ἐπὶ στρατοπέ-
 δων γενναῖον, πόλιν ἢ σωτήρ, καὶ κηδε-
 μῶν, ἔστι τῶν ἐξωθεν μόνον ἀπεύργων
 κινδύνους, ἔδὲ ἀντιταττόμενον, ἢ καὶ ἐ-
 πιστραλεύων βαρβάρους γείτοσι. εἰσὶν
 ἢ ἐξαιρῶν, καὶ μοχθηρὰ ἔθη, καὶ τρυ-
 φῆν, καὶ ἀκολασίαν, τῶν μεγίστων κακῶν
 παρῆξ ῥαζώνην. ὕβριν δὲ ἐξείργων, καὶ
 παρανομίαν, καὶ ἀδικίαν, καὶ ἐπιθυμίαν
 ἀμέτρος κλήσεως, καὶ τὰς ἐκ τῶν ἀνα-
 φυομένας εἴσεις, καὶ ἐρίδας εἰς ἔδεν
 χρεῖσόν τελευτώσας, ἔδὲ τὴν ἀρχὴν
 ἀνέξεται φύνη. γενόμενα δὲ ὡς ἐνι
 τάχιστα ἀφανίσθαι, καὶ ἐξελάσθαι τὴν αὐτῆς
 πόλεως. Λήσεται δὲ αὐτὸν ἔδειξ ὑ-
 περβὰς τὸν νόμον, καὶ βιασάμενον μάλ-
 λον, ἢ τῶν πολεμίων τις τὸν χάρακα.
 Φύλαξ δὲ ὢν ἀγαθὸς τῶν νόμων, ἀμεί-
 νων ἔσαι δημοκράτης, εἰ ποτε καιρὸς καὶ
 τύχη καλοῖη, καὶ ἔδεμῖα μηχανὴ πεί-
 θῆ τ' τοῖστον ψευδῆ, καὶ κίβδηλον, καὶ
 νόθον τοῖς κειμένοις ἐπεισάγειν νόμον,
 ἢ μᾶλλον ἢ τοῖς αὐτῆς παισὶ δέξειον,
 καὶ ἀγεννὲς ἐπαγαγεῖν σπέρμα. δικῆς
 δὲ αὐτῷ μέλῃ καὶ θεμίδῳ. καὶ ἔτε γο-
 νεῖς, ἔτε ξυγγενεῖς, καὶ φίλοι πείθουσι
 καλαχάρισαοθαί σφι, καὶ προδῆναι τὸ
 ἔνδικον. Προλαμβάνει γὰρ ἀπάντων
 λαμβ.

γε. ὁ γεν.

γε. τὸς

γε. ἔθι
μοχθ.

γε. φά-
σαγία

γε. αὐτῆ

γε. οἱ
ξυγγενεῖς

γε. ἔπο-
λαμβ.

A diffimum spectaculum, frugalis imperator
 ac temperans, qui laboris particeps est &
 operi una instat & intendit, quique in pe-
 riculis hilaris est & intrepidus, tum ubi se-
 cura penitus omnia videntur, gravis est ac
 constans. Nam metum, atque audaciam,
 perinde ut Imperator præ se fert, qui ei sub-
 diti sunt, suscipere solent. Neque vero mi-
 nori, quam quæ hæcenus dicta sunt, pro-
 visione curandum illud est, ut commeatus
 illis abunde suppetant, nec ulla re, quæ ad
 victum necessaria sit, indigeant. Sæpe e-
 nim etiam fidelissimi gregis custodes ino-
 pia coacti in pastores ipsos sæviunt; & eos
 cum eminus vident, allatrant, ac ne pecori-
 bus quidem ipsis abstinent. Qui igitur e-
 jusmodi est, ut & in castris fortem se ac
 generosum, & reipublicæ servatorem ac cu-
 ratorem præbeat; is non modo externis
 periculis propulsandis, nec finitimis tan-
 tum repellendis, bellove laceßendis Barba-
 ris, verum etiam seditionibus, ac deprava-
 tis moribus, & luxu ac libidinibus extin-
 guendis, ingentibus malis remedium adse-
 ret. Contumelias porro atque injurias &
 scelera, nec non habendi immodicam cu-
 piditatem arcendo, quæ ex iis turbæ ac con-
 tentiones pullulant, malosque habent &
 infelices exitus; eas vel ipso initio nasci
 prohibebit, vel, si jam exorta fuerint, e me-
 dio tollet, atque e republica sua, quam celer-
 rime potest, exterminabit. Nec magis eum la-
 tebit, si quis civium leges, quam si hosti-
 um aliquis vallum transgressus sit ac per-
 ruperit. Ac cum legum ille bonus custos,
 tum earum melior artifex erit ac conditor,
 si quando tempus ac fortuna postulaverit:
 nec ulla ratione adduci ejusmodi poterit,
 ut falsam & adulterinam ac spuriam legem
 positis jam ac receptis inferat; nihilo ma-
 gis, quam ut inter liberos suos servile genus
 atque ignobile referat. Quare nihil ei ju-
 ris & æquitatis cura est antiquius; nec ei
 parentes, aut propinqui, aut amici persua-
 dere possunt, ut ipsis gratificari velit, ac ju-
 ra prodere. Etenim hoc informatione
 quadam animi præsumit; communem quan-

quandam omnium
 parentem quæ &
 antiquior atque la-
 que hospitibus,
 legem eripere ac v-
 nem existimat,
 erilegem videri
 dam justitæ, sum-
 quoddam ac vere de-
 nemo sui compos-
 meret: sed omnia se-
 derans, bonos quod-
 fiet, improbos ver-
 quis medicus, pro v-
 Sed cum duo sint de-
 peccant alii melior-
 ut, neque a reme-
 alii vero sine ulla
 campant; contra h-
 ut malorum exitum
 quam ad aliorum
 Verum duplex om-
 istius necesse est.
 tari possunt, cog-
 ac medicinam arbit-
 poterit, constanter
 quam sponte judic-
 lecti convictis re-
 bus constituta. Q-
 bus leges sanciat,
 atrocitatem acerbita-
 fioni vero moderat-
 tum per omne vitæ
 ter probata virtus a-
 nos quosque præ-
 de, nihil præcipi-
 eriga aliqua unius
 ut ne deliberante-
 vultorem sententi-
 ni ipsum neque
 mal cuiusquam
 cæsi extrema qua-
 que aculeum ullum
 quidem in genere a-

quandam omnium domum esse patriam ac parentem quæ & amicis ; ac genitoribus antiquior atque sanctior sit, & fratribus, atque hospitiibus, & amicis charior : cui legem eripere ac violare, atrocius esse crimen existimat, quam in sacris pecuniis sacrilegum videri. Est enim lex fœtus quidam justitiæ, summique illius Dei sacrum quoddam ac vere divinum donarium : quam nemo sui compos parvi faciet ac contemnet; sed omnia secundum æquitatem moderans, bonos quidem præmiis libenter afficiet, improbos vero, tanquam peritus aliquis medicus, pro viribus sanare contendet. Sed cum duo sint delictorum genera, & qui peccant alii meliorem de se spem præbeant, neque a remedio penitus abhorreant; alii vero sine ulla sanandi spe in scelus erumpant; contra hos leges mortem, velut malorum exitum, non ad illorum magis quam ad aliorum utilitatem excogitarunt. Verum duplex omnino judiciorum genus institui necesse est. Eorum itaque, quæ sanari possunt, cognitionem ad se pertinere ac medicinam arbitrabitur; reliqua, quoad poterit, constanter defugiet: nec illud unquam sponte iudicium attinget, in quo maleficii convictis reis pœna est mortis legibus constituta. Quod si ejusmodi de rebus leges sanciat, contumeliam pœnis & atrocitatem acerbiteraque detrahet; quaestioni vero moderatorum hominum, quorum per omne vitæ tempus non mediocriter probata virtus ac spectata fuerit, justissimos quosque præficiet: qui nihil præfracte, nihil præcipiti animi impetu, neque exigua aliqua unius diei parte statuentes, ac forte ne deliberantes quidem, de civis capite tristiores sententiam ferant. Principem vero ipsum neque in manibus gladium gerere ad cujusquam civium necem oportet, etiamsi extrema quæque perpetraverit, neque aculeum ullum in animis harere. Si quidem in genere apum regi videmus acu-

A εἶναι τὴν πατρίδα κοινὴν ἐσταν, καὶ μη-
 τέρα, πρεσβυτέρων μὲν καὶ σεμνότερων
 τῶν φίλων ἢ πατέρων, φιλότεραν, δὲ τῶν
 ἀδελφῶν καὶ ξένων καὶ φίλων ἢ ἀ-
 ποσυλῆσαι τὸν νόμον, καὶ βιάσασθαι,
 μείζον ἀσέβημα κρῖναι τῶν περὶ τὰ χρεῖ-
 ματα τῶν θεῶν παρανομίας. Ἐστὶ γὰρ ὁ
 νόμος ἔκγονος τῆς δίκης, ἱερὸν ἀνάθη-
 μα καὶ θεῖον ἀληθῶς ἔσται μεγίστη θεῶ-
 ὦν ἐδαμῶς ὅ γε ἔμφρων ἀνὴρ περὶ σμι-
 κρῶ ποιήσειαι, ἐδὲ ἀτιμάσθαι. ἀλλὰ ἐν
 B δίκῃ πάντα δρῶν, τὰς μὲν ἀγαθὰς τιμή-
 σθαι προθύμως· τὰς μοχθηρὰς δὲ ἐς δύ-
 ναμιν ἰᾶσθαι, καθάπερ ἰατρὸς ἀγαθός,
 "προθυμήσειαι. Διτῶν δὲ ὄντων τῶν ἀ-
 μαρτημάτων, καὶ τῶν μὲν ὑποφαινόντων
 ἐλπίδας ἀμείνων, καὶ ἐπὶ πάντῃ τὴν θε-
 ραπείαν ἀπεσραμμένων· τῶν δὲ ἀνίατα
 πλημμελῶν· τῶν δὲ οἱ νόμοι θά-
 νατον λύσιν τῶν κακῶν ἐπενόησαν· ὅσῃ ἐς
 τὴν ἐκείνων μάλλον, εἰς τὴν τῶν ἄλλων ὠ-
 φέλεια. διττὰς δὲ ἀνάγκη τὰς κεί-
 σεις γίνεσθαι. Οὐκ ἔστι μὲν ἰασίμων ἀύ-
 πτω προσήκειν ὑπολήψεσθαι τὴν ἐπίγνω-
 σιν, καὶ τὴν θεραπείαν. ἀφέξεσθαι δὲ τῶν
 ἄλλων μάλα ἐρρωμένως. καὶ ἐκ ἂν πο-
 τε ἐκῶν ἀψέλαι κείσεως, ἐφ' ἣ θάνα-
 τος ἢ ζημία παρὰ τῶν νόμων τοῖς ὠφλη-
 κῶσι τὴν δίκην προαγορεύεται. Νομο-
 θετῶν δὲ περὶ τῶν τοιούτων, ὕβριν μὲν
 καὶ χαλεπότητα, καὶ πικρίαν τῶν τιμω-
 ριῶν ἀφαιρήσθαι· ἀποκληρώσθαι δὲ αὐτοῖς
 ἀνδρῶν σωφρόνων, καὶ διὰ παντὸς ἔσται βίβ-
 βάσανον ἐφ' αὐτῶν ἀρετῆς
 D παρασχομένων τὸ δικαστήριον οἱ μη-
 δὲν αὐθαδῶς, μηδὲ ὀρμῇ τινι παντε-
 λῶς ἀλόγῳ χρώμενοι, ἐν ἡμέρας μο-
 ρίῳ ὡς μικρῶν βεβλησάμενοι· τυχὸν δὲ
 ἐβλήθῃ δόνητες ὑπὲρ ἀνδρῶν πολίτου
 τὴν μέλαιναν οἴσσει ψῆφον. Αὐτῶν δὲ
 ἐδὲ ἐν τῇ χειρὶ εἰς πολίτην, καὶ
 ἀδικῆ τὰ ἔσχαλα, φόνον, ἐδὲ ἐν τῇ ψυ-
 χῇ κέντρον ὑπέσθαι χρεῖ. ὅπως καὶ τῶν
 μελιτῶν ὁρῶμεν τὴν βασιλεύσαν
 M καθα-

χε. παρ-
 θυμῆσθαι
 σεται

χε. τὴν τε
 ἐπι-

χε. ἀ-
 ψαίτο

χε. σμι-
 κρῶ

χε. τῶν
 δεεστ
 in al.

MSS.

καθαράν ὑπὸ τῆ φύσεως πλήττει γε-
 νομένην. ἀλλ' ἐκείναις μελίττας βλέπλον·
 ἐπ' αὐτὸν ὃ οἶμαι τῆ θεῶν τῆ βασιλεία, ἔ-
 περ εἶναι χρεὶ τῆ ἀληθῶς ἀρχοῦλα προ-
 φήτην, καὶ ὑπηρέτην. Οὐκ ἔν ὅσα μὲν ἀ-
 γαθὰ γέγονε παντελῶς τῆ ἐναντίας ἀ-
 μιμῆτα φύσεως, καὶ ἐπ' ὠφελεία κοινῆ τῆ
 ἀνθρώπων, καὶ τῆ παντὸς κόσμου. τῶν
 ὃ αὐτὸς ἦν τε, καὶ ἐστὶ δημιουργός. τὰ
 κακὰ δὲ ἔτε ἐγέννησεν, ἔτε ἐπέτα-
 ξεν εἶναι, ἀλλ' αὐτὸς μὲν ἐφυγάδευσεν
 ἐξ ἑρῶν· περὶ δὲ τὴν γῆν σφερόμενα,
 καὶ τὴν ἐκείθεν ἀποιμίαν σαλεύσαν τῆ
 ψυχῶν διαλαβόμενα, κρίνειν ἐπέτα-
 ξε, καὶ διακαθαίρειν τοῖς αὐτῶν παισὶ καὶ
 ἐγγύοις. Τῶν δὲ οἱ μὲν εἰσι σωτήρες,
 καὶ ἐπίκροιοι τῆ ἀνθρωπίνης φύσεως·
 ἄλλοι δὲ ἀπαραιτήτοιοι κρίται, τῆ ἀδικη-
 μάτων ὀξείαν καὶ δεινὴν ἐπάγοντες δι-
 κην ζωῆ τε ἀνθρώποιοι καὶ ἀπολυθεῖσι
 τῆ σωμάτων. οἱ ὃ ὡσπερ δήμοιοι τιμωροῖ
 τινες, καὶ ἀποπληρωταῖ τῶν διασθέν-
 των· ἕτερον τῶν Φαύλων, καὶ ἀνοήτων
 δαιμόνων τὸ Φῦλον. Ἄδῃ μιμητέον τῆ
 γενναίω, καὶ θεοφιλεῖ καὶ μελαδοτέον
 πολλοῖς μὲν ἀρετῆς διὰ Φιλίας, ἐς ταύ-
 τὴν τὴν κοινωμίαν. ἀρχὰς δὲ ἐπίτρεπτόν
 οἰκείας ἐκάστω τῆ φύσῃ, καὶ προαιρέσῃ.
 τῶ μὲν ἀνδράδῃ καὶ τολμηρῶ, καὶ μεγα-
 λοθύμῳ καὶ ξυώσεως, σερβιωτικῆς· ἴν
 εἰς δέον ἔχη τῆ θυμῶ χρεῖσθαι, καὶ τῆ
 ῥώμῃ. τῶ δίκαιῳ δὲ, καὶ πράω, καὶ φι-
 λανθρώπῳ, καὶ πρὸς οἶκλον εὐχερῶς
 ἐπικλωμένῳ, τῶν πολιτικῶν τὰς ἀμφὶ
 τὰ συναλλάγματα· βοήθειας τοῖς ἀ-
 δεινεσέροιοι, καὶ ἀπλυσέροιοι μηχανώ-
 μενον, καὶ πένησι πρὸς τὰς ἰσχυρὰς, καὶ
 ἀπατεῶνας, καὶ πανέργους, καὶ ἐπαιρο-
 μένας τοῖς χρήμασιν ἐς τὸ βιάζεσθαι,
 καὶ ὑπερορᾶν τῆ δίκης. τῶ δὲ ἐξ ἀμφοῖν
 κερραμένῳ, μείζονά τε ἐν τῆ πόλῃ τι-
 μῆν, καὶ δύναμιν περιθέλον· καὶ αὐτῶ
 τὰς ὑπὲρ τῶν ἀμαρτημάτων κείσεις,
 οἷς ἐπέλα τιμωρία, καὶ κόλασις ἐνδίκος

28. 87
28. 87

28. 87
28. 87

Aleum à natura esse denegatum. Quamquam nihil est quod apes ipsas intueamur; sed ipsummet potius Deorum moderatorem ac regem, cujus interpretem ac ministrum verum esse principem convenit. Atqui quæcunque bona sunt, sine ulla contrariæ sortis admixtione procreata, & ad communem humani generis atque universi totius utilitatem pertinent, horum ille & est & fuit hæcenus conditor; mala vero neque produxit ipse, neque ut essent constituit, sed procul e cælo fugavit, eaque circa terram oberrantia, & animorum missam illinc coloniam occupantia, discernere ac repurgare filiis suis ac posteris juslit. Quorum quidem alii servatores humani generis & adjuutores sunt; alii scelerum inexorabiles vindices, a quibus velox & acerbum supplicium vivis æque hominibus ac corpore solutis decernitur; alii præterea sunt tanquam ultores carnifices, qui ea, quæ judicata fuerint, exequuntur: idque aliud est malorum & vecordium Dæmonum genus. Quamobrem hæc egregio & divini numinis amanti principi imitanda sunt; ut plerisque virtutem suam amicitia intervenitu communicet, & magistratus unicuique naturæ ejus atque ingenio consentaneos committat. Veluti si quis virili animo & audaci ac magnanimo fuerit prudentiaque temperato, militaribus eum præficiet, ut opportune vigore illo animi ac robore possit uti. Qui vero justus, & clementia atque humanitate præditus est, quique facile ad misericordiam flectitur, ei civiles magistratus permittet, qui contractibus commerciisque præsunt: quo imbecillioribus, ac simplicioribus, & pauperibus contra potentes, & deceptores, ac veteratores præsidium comparet, eosque qui ad violanda corruppendaque jura opibus suis ac divitiis nituntur. At qui utraque virtute temperatus est, major huic in republica dignitatis gradus ac potestatis tribuendus est: nec non capitalium causarum mandanda sunt judicia, quas pœna legitimamque supplicium

...sequitur, qu
 ...passi sunt,
 ...si fecerit, rec
 ...confitetur. Nam
 ...quam cum confis
 ...repe judicaverit
 ...niti exequenda
 ...ob animi commo
 ...liem, ab eo, quo
 ...stam est, recedet.
 ...videtur is, qui on
 ...stantissimus est: q
 ...illorum bona in
 ...vero in singulis co
 ...re dicimus, vicia a
 ...sunt, declinet ac li
 ...per semet inspiciat
 ...magistratus igno
 ...rerum administrat
 ...sunt, quique una li
 ...berant, hos & bon
 ...time similes, optab
 ...pliciter ac temere
 ...gemmaris atque
 ...tibus deteriorer
 ...quibus non una
 ...ca, sed cum call
 ...tum hominum va
 ...probitatem & art
 ...tibus, quoad fier
 ...is, de promptis ex a
 ...bus, occurrunt.
 ...tate si sibi persuad
 ...minum & callidam
 ...que ab illa perpet
 ...esse, quod sub ing
 ...ponat ac decipiat
 ...cus videre neq
 ...dumitate in inq
 ...dare sibi cavebit,
 ...tum incidat. C
 ...pit, & circa se op
 ...is inferiorum
 ...mittet. Itaque
 ...hunc in mo
 ...to ad vulgus ip
 ...tibus degunt, ip
 ...que potto necessar

cium sequitur, quod ad eorum, qui injuriam passi sunt, emolumentum refertur. Hoc si fecerit, recte omnino prudenterque constituet. Nam qui ejusmodi est, postquam cum consilio suo sincere atque incorrupte judicaverit, quæ decreta fuerint carnicifici exequenda permittet: neque vel ob animi commotionem, vel propter mollietatem, ab eo, quod natura rectum ac justum est, recedet. Ac mihi sane talis esse videtur is, qui omnium in republica præstantissimus est: qui nimirum utrorumque illorum bona in se habeat expressa: quæ vero in singulis eorundem, quos paulo ante diximus, vitia ac pestes ex redundantia sunt, declinet ac fugiat: atque ipse porro per semet inspiciat ac moderetur omnia. Ex magistratibus igitur illos, qui maximarum rerum administrationi ac provinciæ præsunt, quique una secum de summa re deliberant, hos & bonos esse, & sibi quam maxime similes, optabit: neque eorum simpliciter ac temere delectum habebit: aut gemmariis atque auri purpuræque probatoribus deteriores se esse judicem volet; quibus non una ad examinandum via sufficit, sed cum callidorum ac fraudulentorum hominum variam ac multiplicem improbitatem & artificia esse non ignorent, omnibus, quoad fieri potest, resistunt, atque iis, depromptis ex arte sua probandi rationibus, occurrunt. Idem igitur de improbitate si sibi persuadeat, variam illam esse nimirum & callidam: idque ipsum eorum, quæ ab illa perpetrantur, molestissimum esse, quod sub ingentis virtutis specie imponat ac decipiat eos, qui aut perspicacius videre nequeant, aut præ temporis diuturnitate in inquirendo deficiant; præclare sibi cavebit, ne in idem incommodum incidat. Cæterum ubi semel elegerit, & circa se optimos quosque adhibuerit, iis inferiorum magistratuum delectum committet. Itaque de legibus ac magistratibus hunc in modum constituet. Quod vero ad vulgus ipsum pertinet, eos, qui in urbibus degunt, ignavos ac contumaces, neque porro necessariorum rerum inopes esse

A ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀδικημένων, ὀρθῶς
 ἀν καὶ ἐμφρόνως λογίζοιτο. κρινας γ' ὅ
 "ἀδεκάσως ὁ τοιοῦτος ἅμα τοῖς σωέ-^{ῃ. ὁ τοῖ-}
 δροις, παραδώσῃ τῷ δημίῳ τὰ γνω-^{εῖτο. ἀ-}
 θέντα ἐπιτελεῖν. ἕτε δὲ διὰ θυμῶ μέγε-^{δεκάσως}
 θῶ, ἕτε δὲ διὰ μαλακίαν ψυχῆς ἀμαρ-
 τάνων ἔφύσῃ δικαίᾳ. Κινδυνεύῃ δὲ ὁ
 κράτις ἔν πόλῃ τοιοῦτος τις εἶναι.
 τὰ μὲν ἐν ἀμφοτέροις ἔχων ἀγαθὰ.
 τὰς δὲ οἷον" κῆρας ἐκ τῆς πλεονάζοντι^{ῃ. κῆρας}
 B ἐν ἐκάστω τῶν ἐμπροσθεν εἰρημένων ἐκ-
 Φεύγων. ἐφορῶν δὲ αὐτὸς ἀπαντα καὶ
 καλευθύνων. καὶ ἀρχόντων, τὰς μὲν ἐ-^{ῃ. ἀρ-}
 πί τῶ μεγίστων ἔργων, καὶ διοικήσεων τε-^{χων}
 ταγμένους, καὶ αὐτῶ τῶ ὑπὲρ πάντων
 βελῆς κοινωνῆτας, ἀγαθὸς τε εἶναι,
 καὶ ὅτι μάλιστα αὐτῶ παραπλησίους
 εὔξεται γενέσθαι. αἰρησέται δὲ ἐκ ἀ-
 πλῶς, εἰδὲ ὡς ἔτυχεν. εἰδὲ ἐφελίγησθαι
 Φαυλότερον εἶναι κριτῆς τῶ λιθογνο-
 μόνων, καὶ τῶ βασανιζόντων τὸ χρυσίον,
 C καὶ τὴν πορφύραν. τῆτοις γ' ἔμια ὁδὸς
 ἐπὶ τὴν ἐξέτασιν ἀπόχρη. ἀλλὰ συν-
 ἰέντες, οἷμαι, τῶν πανουργῶν ἐφελόντων
 ποικίλην, καὶ πολύτροπον τὴν μοχθη-
 ρίαν, καὶ τὰ ἐπιλεχνημάτα εἰς δύναμιν
 ἀπασιν ἀντελάξαντο, καὶ ἀντέστησαν ἐ-
 λέγχους τὰς ἐκ τῶ τέχνης. Ὅ δὲ καὶ αὐτὸς
 περὶ τῶ κακίας ὑπολαμβάνων, ὡς ἔστι
 ποικίλη, καὶ ἀπαληλή, καὶ τῆτό ἐστι χαλε-
 πώτατον τῶν ἐκείνης ἔργων. ὅτι δὴ ψεύ-
 δεται πολλάκις ἀρετὴν ὑποδυομένη, καὶ
 D ἐξαπαλᾷ τὰς ἐδυναμένους ὀξύτερον ὀ-
 ρᾶν καὶ ἀποκαμνόντων τῶ μήκῃ τῶ χρό-^{ῃ. ἀπο-}
 νη πρὸς τὴν ἐξέτασιν. τὸ παθεῖν τι^{καίμον-}
 τοιοῦτον ὀρθῶς φυλάσσεται. ἐλόμεν^{τας}
 ὃ ἀπαξ, καὶ περὶ αὐτὸν τὰς ἀρετὰς ἔ-
 χων, τῆτοις ἐπιρέψῃ τὴν τῶ ἐλασσόνων
 ἀρχόντων αἴρεσιν. Νόμων μὲν δὴ πέρι καὶ
 ἀρχόντων τοιαύδε γνώσκῃ. Τῶ πλήθους
 ὃ τὸ μὲν ἐν τοῖς ἀσειν, εἰδὲ αὐθαδέες ἀ-
 νέξεται εἶναι, ἕτε μὴν ἐνδεῆς τῶ ἀναγ-
 καίων

καίων. τὸ δὲ ἐν τοῖς ἀγροῖς τῶν γεωργῶν Φῦλον, ἀρῆντες, ἢ Φυλεύοντες τροφήν ἀποίσσσι τοῖς Φύλαξι, καὶ ἐπικύροις σφῶν, μισθὸν καὶ ἐσθῆτα τὴν ἀναγκαίαν. οἰκοδομήματα δὲ Ἀσύρια, καὶ πολυτελεῖς, καὶ δαπανηρὰς λειτουργίας χαίρειν ἐάσαντες, ἐν εἰρήνῃ πολλῇ τῶν τε ἔξωθεν πολεμίων, καὶ τῶν οἰκοθεν καλαβιώσονται. ἀγαπῶντες μὲν τὸ αἶτιον τῶν παρόντων σφίσι, καθάπερ ἀγαθὸν δαίμονα. ὑμνεῦντες δὲ ἐπ' αὐτῷ τὸ θεόν, καὶ ἐπευχόμενοι, ἕτι πλεονάζουσιν, ἔδδ' ἀπὸ γλώττης. ἐνδοθεν δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς ψυχῆς αἰτῶσιν αὐτῷ τὰ ἀγαθὰ. φθάνουσι δὲ οἱ θεοὶ τὰς εὐχὰς, καὶ αὐτῷ πρότερον τὰ θεῖα δόντες, ἔδδ' τὸ ἀνθρώπων ἐσέρησαν. εἰ δὲ τῷ χρεῶν βιάζοιτο κακῶ τῷ περιπεσεῖν, τῶν δὴ τῶν θρυλλομένων ἀνηκέστων. "χορευτὴν τε αὐτῶν τε ἐποίησαντο, καὶ σωῆσιον, καὶ αὐτῷ κλέεσθαι καθ' ἀπάντας ἡγεῖραν ἀνθρώπους. Ταῦτα ἐγὼ τῶν σοφῶν ἀκούω πολλάνικ, καὶ με ὁ λόγος ἰσχυρῶς πείθει. ἐκούσιν καὶ ἐς ὑμᾶς αὐτὸν διεξῆλθον, μακρότερον μὲν ἴσως ἔχει καὶ φθελόμενος. ἔλαττον δὲ οἶμαι τῆς ὑποθέσεως. καὶ ὅτῳ γέγονε, τῶν τοιαύτων λόγων ὑπανέειν ἐν φρονίδι, ἔστι ὅτι μὴ ψευδομα σαφῶς ἐπίσταται. ἑτέρα δὲ ἐστὶν αἰτία τῶν μῆκων, τῆς μὲν εἰρήνης ἡπτόν ἀναγκαία, προσεχεστέρα δὲ, οἶμαι, τῷ παρόντι λόγῳ. τυχὸν δὲ ἔδδ' αὐτῆς ἀνηκέως ὑμᾶς εἶναι χρή.

Πρῶτον μὲν ἐν ὑπομνησάμεν μικρὰ τὸ ἔμπροσθεν, ὅποτε τὸ ὑπὲρ τῶν διηγήσεως ἀπεπαυόμεθα. ἔφαμέν περὶ χρημάτων τὰς σπυδαίους τῶν ἀληθινῶν ἐπαίνων ἀκροατὰς ἐκ εἰς ταῦτα ὁρᾶν, ὧν ἡ τύχη, καὶ τοῖς μοχθηροῖς πολλάνικ μελαδίδωσιν. εἰς δὲ τὰς ἔξεις, καὶ τὴν ἀρετὴν. ἡς μόνοις μέτεσι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι, καὶ φύσει σπυδαίοις. εἶτα ἐντεῦθεν ἐλόντες

f. συγ-
χορ.

γρ. τυχὸν
ἴσως

γρ. ἐπα-
κείν

f. εἰρημέ-
νης

A finet. Ac rusticorum & aratorum multitudo, terram subigens & conferens, custodibus suis ac defensoribus alimenta mercedis nomine, quæque ad vestitum necessaria sunt, suppeditabit. Omnes vero, Assyriis illis ædificiis, & magnificis ac sumtuosis impendiis rejectis, summa cum ab externis, tum a domesticis hostibus, pace ac tranquillitate degent: & eum, qui præsentium sibi bonorum autor ac conciliator est, tanquam aliquem bonum genium, amabunt; & divinum numen laudibus illius gratia prosequentur; ac pro eodem vota concipientes, non simulate aut lingua tenus, sed ex intimo corde atque ex animo, ei bona postulabunt: quæ quidem vota Dii ipsi præveniunt, & cum divinis eum bonis cumulant, tum humana non detrahunt. Quod si in fatale quoddam mali genus, quodque remedii omnis expertis vulgo fertur, incidit, eum ad sese pertractum, choreæ veluti cujusdam socium sibi ac contubernalem adsciscunt, eique immortalē gloriam in hominum genus omne conciliant. Hæc ego sæpenumero jactari a sapientibus viris audio, mihiq; hæc oratio mirum in modum persuadet. Quare eam vobis hæcenus exposui, longius quidem fortassis, quam temporis ratio postularit, sed minus tamen, quam pro argumenti dignitate ac præstantia. Ac qui istiusmodi sermones attente ac per otium intellexerit, is nihil a me falso ac mentito dici facile perspiciet. Sed alia prolixitatis ratio est: quæ ut ad ea, quæ huc usque dicta sunt, non adeo necessaria est, ita præsentī sermoni est accommodatior. Ac fortasse ne ejus quidem auditionem prætermitti a vobis convenit.

Primum itaque quæ antea dicta sunt paululum repetamus, cum scilicet institutam earum rerum narrationem prosequi desimus. Hoc enim, nisi fallor, diximus: studiosis verarum laudum auditoribus, non ea tantum, quæ fortuna sæpe etiam improbis impertiri solet, sed affectiones ipsas animi, virtutesque considerandas, quarum soli ii, qui boni viri sunt & natura probi, possunt esse participes. Unde cum dicendi initium

facere-

faceremus, deinceps orationis nostrae reliqua pertexuimus, cum hunc velut canonem & amussim constituissimus, ad quam accommodare virorum bonorum & principum laudes oporteat. Quorum quisquis huic archetypo vere quadrat, nec ulla ex parte deflectit, cum is felix ac vere beatus est, tum illi vero beati sunt, qui huiusmodi imperio fruuntur; qui vero propius accesserit, iis, qui absunt longius, melior est ac felicior; sed qui recedunt penitus, aut etiam in contrariam partem abeunt, illi & infelices, & vecordes, & improbi sunt, ac cum sibimetipsis, tum reliquis ingentes calamitates consciscunt. Quamobrem si eadem & vestra sententia sit, jam eas res gestas percurrere tempus est, quas initio sumus admirati. Verum ne orationem hanc meam aliquis putet velut equum quempiam per se sine ullo adversario decurrentem, primas in cursu ferre, ac victoriam reportare; hoc ipsum explicare conabor, quidnam a se invicem nostra ac peritissimorum dicendi magistrorum oratio discrepet. Igitur illi deductam a principibus ac regibus stirpem atque originem plurimum efferunt: & eorum, qui bene fortunati ac felices extiterint, felices aequae esse posteros arbitrantur. Hoc vero deinde neque cogitarunt unquam, neque animadvertunt; quam ratione iis ornamentis utantur. Atqui istud ipsum illis est felicitatis caput, atque externorum fere bonorum praecipuum. Nisi forte quis vel solo audito nomine refragetur, negetque bonorum istiusmodi possessionem bonam ei, qui prudenter uti velit; malam vero illi, qui contrario modo utatur, accidere. Quare non, ut existimant, magnum illud est, divitis atque opulenti principis esse filium; sed illud vere magnum est, paterna etiam virtute superata, nihil omnino pudendum maioribus suis aut indignum committere. Vultisne igitur, quemadmodum hoc Imperatori conveniat, intelligere? Ego vero certo id vobis testimonio comprobabo: neque me e-

A τὴν ἀρχὴν, τὰς ἐξῆς ἐπεραινοῦμεν λό-
 γος, ὡς περὶ κανόνα τινα καὶ τὰ θμην ἀ-
 πεύθύνοντες, ἢ τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν
 καὶ βασιλέων ἐπαίνους ἐναρμότισιν ἐ-
 χεῖν. καὶ ὅτῳ μὲν ἀληθῆς καὶ ἀπαράλ-
 λακτῆ ἀρμονία πρὸς τὸ γέγονε τὸ
 ἀρχέτυπον, ὅλβιος μὲν αὐτός, καὶ ὄντως
 εὐδαίμων· εὐτυχεῖς δὲ οἱ μετὰ λαβόντες
 τῆς τοιαύτης ἀρχῆς. ὅστις ὅ ἐγγύς ἀφίκε-
 το, τὸ πλέον ἀπολειφθέντων ἀμείνων καὶ
 εὐτυχεσσερῶν. οἱ δὲ ἀπολειφθέντες παν-
 B τελῶς, ἢ καὶ τὴν ἐναντίαν τραπεζομένοισι,
 δυστυχεῖς, καὶ ἀνόητοι, καὶ μοχθηροὶ, ἀυ-
 τοῖς τε καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν μεγίστων αἰ-
 τιοισυμφορῶν. Εἰ δὲ οὖν καὶ ὑμῖν ταύ-
 τη πη ξυδοκεῖ, ὡς ἀπεξίεναι τοῖς ἔρ-
 γοις, ἀ τεθαυμάκαμεν. Καὶ ὅπως μή
 τις ὑπολάβοι τὸν λόγον καθ' αὐτὸν ἰόντα,
 καθάπερ ἵππον ἀνταγωνιστῆς εὐρέμενον
 ἐν τοῖς δρόμοις κρατεῖν, καὶ ἀποφέρειν
 τὰ νικητήρια· πειροσόμεαι πῆ πόδε δια-
 φέρετον ἀλλήλων, ὅ, τε ἡμέτεροισι, καὶ ὅ
 C τῶν σοφῶν ῥητόρων ἐπαίνου, δείξαι.
 Οὐκ οὖν οἱ μὲν τὸ προγόνων γενέσθαι
 δυναστῶν καὶ βασιλέων θαυμάζουσι
 μάλα, ὀλβίων καὶ εὐδαιμόνων μακαρίους
 ὑπολαμβάνοντες τὰς ἐξῆς. τὸ δὲ ἐπὶ
 τῆς τοιαύτης ἐνενόησαν, ἔτε ἐπεσκέψαν-
 το, τίνα τρόπον διατελέσω ἀλλήλοισι
 χρώμενοι. καί τοιγε τὸ ἦν τῆς εὐτυ-
 χίας ἐκείνοις τὸ κεφάλαιον, καὶ σχεδὸν
 ἀπάντων τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν· εἰ μή τις
 καὶ πρὸς τούνομα δυσχεραίνῃ, τὴν κλη-
 D σιν ὑπὸ τῆς ἐμφρονῆς χρήσεως ἀγα-
 θὴν, καὶ Φαύλην ὑπὸ τῆς ἐναντίας γίνε-
 σθαι συμβαίνειν. ὡς ἐ μέγα, καθάπερ
 οἰόνται, τὸ βασιλέως πλοσίσ καὶ πο-
 λυχρύστου γενέσθαι· μέγα ὅ ἀληθῶς
 τὸ τὴν ἀρετὴν παρῶσαν ὑπερβαλλόμε-
 νον, ἀμεμπτον αὐτὸν τοῖς γενναίοις
 παρασχεῖν εἰς ἅπαν. Βλέσατε οὖν εἰ
 τὸ ὑπάρχει βασιλεῖ καταμαθεῖν;
 παρεξομα δὲ ἐγὼ ὑμῖν μαρτυρίαν
 πωσῆν. καὶ με εἰς αἰρήσετε ψευδομαρ-
 τυρίας,
 M iij

χε. κανο-
κα τινα

χε. περὶ-
τόμοισι

χε. καὶ
ἀλλοῖς τ

χε. ὑπο-
λάβῃ

χε. ἐσκέ-
ψαντο
Corru-
pta vox.

χε. γί-
νεσθαι

χε. ὑμῖν
εἰς

τυρίας, εὐοῖδα. ὑπομνήσω γὰρ ὑμᾶς αὐ-
 τὰς ὧν ἴσε. Τυχὸν δὲ καὶ ἤδη τῶ λεγο-
 μένῃ ζῶετε· εἴτε ἔπω δῆλον, αὐτί-
 κα μάλα ζῶήσετε, ἐννοήσαντες πρῶ-
 τον μὲν ὡς αὐτὸν ὁ πατὴρ ἠγάπα δια-
 φερόντως, ἔτι πρῶτον ὧν λίαν τοῖς ἐγ-
 γόνοις, ἔδδ' τῆ φύσιν πλέον, ἢ τῶ τῶ πῶ
 διδῶς. ἠγῶμεν δὲ, οἷμαι, τῆς θερά-
 πείας· καὶ ἐκ ἔχων ὅ,τι μέμφοιο, δῆ-
 λον ἦν εὐνῆς ὧν. καὶ αὐτὸ σημεῖον τῆς
 γνώμης· πρῶτον μὲν ὅτι Κωνσταντῶ
 ταύτην ἐξεῖλε τὴν μοῖραν, ἣν αὐτῶ πρό-
 τερον προσῆκον ἔχειν ὑπέλαβεν. εἴθ
 ὅτι τελευτῶν τὸν βίον, τὸν πρῶτον
 ἀγούλας, τῶτον δὲ ἀσχολοῦν ἐκάλει,
 καὶ ἐπέτρεπε τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν ἄ-
 πάντα. Γενόμεν δὲ ἐγκρατῆς ἀ-
 πάντων, ἔτω τοῖς ἀδελφοῖς δικαίως
 ἅμα καὶ σωφρονῶς προσῆνεχθη, ὡς
 τε οἱ μὲν ἔδδ' κληθέντες, ἔδδ' ἀφικό-
 μενοι, πρὸς ἀλλήλους ἐσασίαζον καὶ
 διεμάχοντο· τῶτον δὲ ἐχαλέπων ἔ-
 δδ' ἐμέμφοιο. ἐπεὶ δὲ αὐτῶν
 ἠγάπῃς τέλει εἶχεν ἐκ εὐτυχῆς, ἐξ-
 ὄν μεταποιεῖσθαι πλειόνων, ἐκὼν ἀ-
 φῆκε, τῆς αὐτῆς ἀρετῆς ὑπολαμβά-
 νων πολλά τε ἔθνη καὶ ὀλίγα δεῖσθαι·
 περικεῖσθαι ὅ,τι οἷμαι Φρυγίδας μείζονας,
 ὅ,τι πλειόνων ἀνάγκη ἐπιμελεῖν, καὶ
 κηδεσθαι. Οὐ γὰρ δὴ τρυφῆς ὑπολαμ-
 βάνει τὴν βασιλείαν εἶναι παρασκευῆν·
 ἔδδ', ὡς περ ἐπὶ τῶ χρημάτων εἰς πότας,
 καὶ ἡδονὰς οἱ καλαχρόμενοι, μείζονων
 εὐπορίαν προσόδων ἐπινοῶσιν· ἔτω
 χρῆναι τῶ βασιλέα παρασκευάζεσθαι ἔ-
 δδ' ἀναρῆσθαι πόλεμον, ὅ,τι μὴ τῶ ἀρ-
 χομένων τῆς ὀφελείας ἐνεκα. ἐκοῦ
 ἐκείνῳ μὲν ἔχειν τὸ πλέον ἔσυγχα-
 ρῶν, αὐτῶ δὲ μὴ ἀρετῆς ἔλαττον ἔχων τῶ
 κρατῆσιν πλεονεκτεῖν ὑπέλαβε. Καὶ
 ὅ,τι μὴ δέξ' ἄλλον τῶ ἐκείνῃ παρασκευ-
 ῆς τὴν ἡσυχίαν ἠγάπα, τεκμήριον ὑ-
 telligatis, minime copiarum illius metu

28. ἠτ-
τωμ. οἰ-
μαι

28. προσ-
κειν.

28. ἔυμ-
παντα

28. ἐπὶ
συνέχειν
in marg.
corr.
ἐπιμε-
λεῖν.

28. ἐκεί-
να

28. ἔσυγ-
χαρεῖς

A mentiti testimonii convincetis: quippe quæ
 jam ipsi tenetis, ea vobis in memoriam re-
 ducam. Ac fortassis jam quid ego dico a-
 nimadvertitis: aut si nondum illud vobis
 manifestum est, paulo post percipietis, si il-
 lud ipsum cogitetis; primum quidem eum
 a patre vehementer dilectum fuisse, & eo
 patre, qui non admodum in liberos indul-
 genti esset animo, neque naturæ potius,
 quam moribus concederet. Verum quod e-
 jus cultu atque obsequio caperetur, nec habe-
 ret quod ulla in re posset reprehendere, ideo
 B suam erga eum propensionem ac benevo-
 lentiam multis declarabat indiciis. Cujus
 quidem animi argumento illud esse potest,
 primum quod Constantio eam imperii par-
 tem excepit, quam prius ipsi convenire ju-
 dicaverat: deinde quod sub exitum vitæ,
 liberorum natu maximo ac minimo præ-
 termiſſis, qui tum a negotiis vacabant, hunc,
 qui occupatus esset, ad sese revocaverit, ei-
 que totius imperii negotia commiserit. Post-
 eaquam vero compos omnium est factus,
 adeo se erga fratres suos justum ac tempe-
 ratum præbuit; ut cum illi neque vocati,
 neque ad patrem profecti, a se invicem dis-
 fiderent ac pugnarent, nullo modo tamen
 C in eum commoti essent, nec ulla in re cri-
 minarentur. Sed cum illorum tandem dis-
 sensio infelicem exitum habuisset, cum plu-
 ra sibi, quam quæ obtinebat, vindicare pos-
 set, iis sponte cessit: ita sibi persuadens, ea-
 dem virtute ad multas & paucas provincias
 administrandas opus esse; nisi quod major
 illi sollicitudo proponitur, cui plurium ho-
 minum cura suscipienda est. Non enim ad
 D luxus opportunitatem comparandum esse
 imperium existimat: nec quemadmodum in
 pecuniis, qui ad computationes & volupta-
 tes iis abutuntur, ampliorum sibi quærenda-
 rum opum rationes excogitant, ita compara-
 ri Principem oportere, neque ullum bel-
 lum suscipere, nisi quod ad subditorum sibi
 utilitatem pertineat. Quare & illi superio-
 res partes deferens, & ipse cum virtute infe-
 riores obtinens, ea re se judicabat, quæ
 præstantissima est, antecellere. Atque ut in-
 pacem eum ac quietem optasse; ex eo bello,
 quod

quod postmodum
 non re facitore.
 eius pro eo deinceps
 de quibus ante
 nam ipsam prædica
 illud, quod & be
 piam tortiter ac
 & postremo, cum
 ante cessisset, in
 ut decebat Princip
 dignum se qui vinct
 tur vobis, ut in iud
 me modo testes cu
 possis intelligi
 bellum extinxisse, nec
 mos, neque a Ma
 sus susceptum; quæ
 die videntur; quod
 cellanis de causis
 min veterum injuria
 ta, aut contra libero
 de ex profectis fuer
 cum ipsum, qui imp
 rim ad sese transula
 to profectus erat
 nisi prosperans
 ganq
 & ut mulierem un
 Trojanos expedition
 Imperator nostro il
 centes adhuc erant
 paverat, non Daru
 in quibusdam, qui vel
 vel hereditario iure
 tum regnum obtine
 potens barbarus,
 paulo ante captivi fu
 it de, & quemad
 venient, exponere
 neque opportuna
 ture illud susceptu
 est. Quod
 & similitudinem aton
 paret, quæ paulo
 quam facta ipsa ver
 rem quæ post vic

quod postmodum erupit, conjecturam de tota re facitote. Etenim contra illius exercitus pro eo deinceps armis usus est. Hic illi, de quibus ante diximus, oratores victoriam ipsam prædicant; ego vero præsertim istud, quod & bellum jure suscepit, & susceptum fortiter ac prudenter administravit, & postremo, cum ex animi sententia bellum omne cessisset, in victoria se temperate &, ut decebat Principem, gessit, omninoque dignum se qui vinceret ostendit. Placet igitur vobis, ut in judiciis fieri solet, horum a me modo testes citari? Itaque vel pueros ipsos intelligere arbitror, nullum hactenus bellum extitisse, neque a Græcis contra Trojanos, neque a Macedonibus adversus Persas susceptum; quæ omnium justissima fuisse videntur; quod tam gravibus sit ac necessariis de causis conflatum. Neque enim veterum injuriarum ulciscendarum gratia, aut contra liberos ac posteros ejus, unde ea profectæ fuerant, gestum est; sed in eum ipsum, qui imperium eripuerat, ac per vim ad sese transtulerat. Agamemnon vero profectus erat

ulcisci properans Helena gemitusque fugamque;

&, ut mulierem unam vindicaret, adversus Trojanos expeditionem suscepit. At quæ Imperatori nostro illatæ injuriæ fuerant, recentes adhuc erant: imperium autem usurpaverat, non Darii aut Priami instar, nobilis quispiam, qui vel ob virtutem delatum, vel hæreditario jure commissum sibi ac traditum regnum obtineret; sed asper atque impudens barbarus, ex eorum numero, qui paulo ante captivi fuerant. Ac quæ gesserit ille, & quemadmodum ad imperium pervenerit, exponere, neque jucundum mihi neque opportunum videtur. Quam porro jure illud susceptum sit, auditum a vobis antea est. Quod autem ad experientiam & fortitudinem attinet, satis ea esse indicia possunt, quæ paulo ante protulimus. Quamquam facta ipsa verbis fide digniora sunt.

Verum quæ post victoriam contigerint; utque

A μὴν ἔσω ὁ μὲν ταῦτα συμπεσῶν πόλεμον. ἐχρήσατο γοῦν πρὸς τὰς ἐκείνους δυνάμεις ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς ὅπλοις ὑπερβῶν. πάλιν δ' ἐνταῦθα ἐκείνοι μὲν πρὸς τὸ νικᾶν τε θαυμάσια ἐγὼ δὲ τὸ ξυνοίκῃ μὲν ἀνελέσθαι τὸ πόλεμον διενεγκεῖν δ' ἀνδρείως, καὶ μάλα ἐμπείρους. ἐπιθείσης δὲ τὸ τέλος τῆς τύχης δεξιῶν, χρήσασθαι τῇ νικῇ σωφρονῶς, καὶ βασιλικῶς, καὶ ὅπως ἀξίον ἔκρατεῖν Φανῆσαι. Βάλεσθε οὖν καὶ τῶν

B ὑμῶν, ὡς περ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ὀνομασίᾳ καλοῦμεν τὰς μάρτυρας; καὶ ὅτι μὲν εἰδῆς πῶς πόλεμον σιωπῆσθαι πρῶτον, εἰδὲ ἐπὶ Τροίαν τοῖς Ἕλλησι. εἰδὲ ἐπὶ τῆς Πέρσης Μακεδόσῳ. οἵπερ δὴ δοκῶσιν ἐν δίκῃ γενέσθαι. τοσαύτην ἔχων ὑπόθεσιν, καὶ παιδί πρὸς δῆλον. τῆς μὲν γε λίαν ἀρχαίων ἀδικημάτων τιμωρίας σφόδρα νεωτέρας, ἢ εἰς παῖδας, ἔτε εἰς ἐγγόνους γενομένης. ἀλλὰ εἰς τὸ ἀφελόμενον καὶ ἀποσερήσαντα τὴν ἀρχὴν τῆς ἀδικησάντων ἀπο-

C γόνους. Ἀγαμέμνων δ' ὄρμητο

Τίσασθαι Ἑλένης ὄρμημαλά τε 50. Iliad. B. V. 356.
ναχάς τε

καὶ ἐπὶ τῆς Τρώας ἐσράτευε, γυναικὰ μίαν ἐκδικεῖν ἐθέλων. Τῷ δὲ ἔτι μὲν ἦν νεαρὸν τὰ ἐκδικήματα. ἤρχε δ' ἔτι Δαρῆιον, εἰδὲ Πείαμον, ἀνὴρ εὐγενής, καὶ τυχερὸν δὲ ἀρετῆν. ἢ καὶ γένος προσηκῆσθαι αὐτῷ τῆς βασιλείας ἀξιοθεῖς. ἀλλὰ ἀναίδης καὶ τραχὺς βάρβαρος, τῶν ἐαλοκότων ἔπρὸς πολλῶν. ἢ ὅσα μὲν ἐπράξε, καὶ ὅπως ἤρχεν,

D ἔτε ἡδὺ μοι λέγειν, ἔτε ἐν καιρῷ. ἐν δίκῃ δ' ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐπολέμησεν, ἀκηκόατε. τῆς δὲ ἐμπειρίας καὶ τῆς ἀνδρείας, ἵκανά μὲν τὰ πρόθεν ῥηθέντα σημεῖα. πισότερα δὲ, οἶμαι, τὰ ἔργα τῶν λόγων. τὰ δὲ ἐπὶ τῇ νικῇ γενόμενα, καὶ ὅπως ξίφους μὲν εἰδὲν ἐδέησεν ἔτι. εἰδὲ εἰ τις ἀδικημάτων μεζόνων εἶ-

χεν

Verum quæ post victoriam contigerint; utque gladio deinceps usus non fuerit, tamen

χεν ὑποψίαν ἔδδ' εἰ τῷ πρὸς τὸν τύραννον
οἰκειότερα γέγονε Φιλία· ἔδδ' μὴν εἰ
τις ἐκείνῳ χαρίζομεν, φέρειν τε ἡξίαν
κηρύκιον, καὶ ἐλοιδόρει τῷ βασιλεῖ, τῆς
προπέλειας ἀπέτισε δίκην, ὅτι μὴ τὰ λ-
λα μοχθηρὸς ἦν, ἐννοήσατε δὲ πρὸς
Φιλίαν Διὸς. Ποταπὸν δὲ χρῆμα λοι-
δορία; ὡς θυμοδακῆς ἀληθῶς, καὶ ἀ-
μύτιον ψυχὴν μᾶλλον ἢ σίδηρον χρω-
τα. ἐκοῦν καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα παρῶ-
ξωεν εἰς δύναμιν ἀμύνασθαι λόγῳ τε
καὶ ἔργῳ. διηνήχθη γοῦν ὑπὲρ τῆς
πρὸς τὸν ξεινοδόκον, αὐτὸς ἂν ἀλήτης
καὶ ξένος· καὶ ταῦτα εἰδὼς, ὅτι

Odyss.
Θ. v. 209.
χρ. παρ-
Φέρηται
ἀέθλων

"Αφρων --- καὶ ἐτιδανὸς πέλει ἀνὴρ,
"Ὅσις ξεινοδόκῳ ἔειδα" παρ' Ἐρησι
βαρείαν.

καὶ Ἀλέξανδρον τὸν Φιλίππου, καὶ Ἀχιλ-
λέα τὸν τῆς Θετίδος, καὶ ἄλλους δὲ τι-
νας ἔφαυλους, ἔδδ' ἀγενεῖς ἀνθρώπους.
μόνῳ δὲ ὑπῆρχεν, οἶμαι, Σωκράτῃ; καὶ
σπανίοις τισὶν ἐκείνῃς ζηλωταῖς, εὐδαί-
μοσιν ἀληθῶς καὶ μακαρίοις γενομέ-
νοις, τὸ ἔσχατον ἀποδύσασθαι χιτῶνα
τῆς φιλοτιμίας. Φιλότιμον γὰρ δεῖν ὡς τὸ
πάθος, καὶ εἰκοιεν ἐμφύεσθαι διὰ τῆς
μᾶλλον ταῖς γενναίαις ψυχαῖς. ἄχθον-
ται γὰρ, ὡς ἐναντιώλατῳ σφίσι, λοιδορία,
καὶ τῆς ἀπορρίπτουλας ἐς αὐτὰς τοιαῦ-
τα ῥήματα μισῶσι μᾶλλον, ἢ τῆς ἐπά-
γουλας τὸ σίδηρον, καὶ ἐπιβλεπούσας

γε. Φό-
νοισ
γε. εἴγε

"Φόνον· διαφόρους τε αὐτῆς ὑπολαμ-
βάνουσι φύσιν, καὶ νόμῳ." ὅτι οἱ μὲν ἐ-
παίνουσι καὶ τιμῆς ἐρέωσιν· οἱ δὲ ἔστρων
μόνον ἀφαιρῶνται· ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτοῖς
μηχανῶνται βλασφημίας ψευδεῖς. τῆ-
ς καὶ Ἡρακλέα φασὶν, καὶ ἄλλους δὲ τι-
νας ἀκράτους ἔπαθες γενέσθαι. Ἐγὼ
ᾗ ἔτε περὶ ἐκείνων τῷ λόγῳ πείθομαι·
καὶ βασιλέα τε θεάματι σφόδρα ἐγκρα-
τῶς τὴν λοιδορίαν τρεψάμενον· ἔτι

A in criminum suspicionem venisset aliquis,
aut paulo majorem cum tyranno familiari-
tatem habuisset; vel demum si quis ei gra-
tificans ad pacem conciliandam caduceum
ferre voluisset, atque Imperatori conviciatus
esset; ut, inquam, temeritatis suæ pœnas
nullas dederit, quod aliunde minime im-
probis esset; hoc vero, per amicitia præsi-
dem Jovem, patienter auditote. At cujus-
modi demum convicium est! quam reve-
ra mordax! quamque eo magis animus,
quam corpus ferro, penetratur! Quamob-
rem etiam Ulysssem ipsum adeo concitavit,
ut dictis factisque, quoad posset, injuriam
persequeretur. Propterea licet profugus
ipse atque hospes esset, cum eo, a quo ho-
spitio receptus fuerat, jurgatus est: tametsi
non ignoraret, quemadmodum

*stolidusque, et futilis ille est,
Ædibus exceptus qui cum hospite jurgia
miscet.*

sed & Alexandrum Philippi filium, & A-
chillem Theridis, & alios nonnullos nec vi-
les nec degeneres homines, commovit. So-
li vero Socrati, aut paucis admodum præ-
terea ejus imitatoribus vere fortunatis ac
beatis contigit, ut extremam (ut ita dicam)
tunicam ambitionis exuerent. Pertinax e-
nim cum primis est & ambitiosus ille affe-
ctus animi; ac generosis mentibus propter
ea acrius inesse videtur, quod convicio ma-
gis, utpote re sibi maxime contraria, mo-
veantur. Eos igitur, qui illa contra se jaci-
unt, vehementius oderunt, quam qui fer-
rum intentant, ac vitæ suæ insidias moluntur.
Ac demum ipsos sibi natura, non le-
ge, inimicos atque hostes putant: quoniam
cum laudes atque honores diligant, non
modo hæc illi detrahunt, sed etiam falsas
sibi calumnias imponunt. Hac una in ani-
mi affectione & Herculem ipsum, & alios
quosdam, impotentes fuisse memorant. E-
go vero neque iis, quæ de illis dicuntur, fi-
dem adhibeo; & Imperatorem nostrum
vidi, cum is convicio fortiter resisteret. Quod
facinus

facinus mea sententia nihilo deterius est, quam Trojam expugnare, vel ingentem exercitum in fugam compellere. Quod si quis mihi non credit, neque magnum illud aut tantopere laudandum existimat; is cum se ipsum eo in casu ac tempore inspexerit, tum demum de tota re iudicet: nec erit, opinor, quod nos hac in parte delirare sibi persuadeat. Quamobrem cum ejusmodi sit & fuerit post bellum Imperator, merito non solum amicis carus atque optabilis est, quibus honores, ac potentiam, atque audaciam concedit, iisdemque & ingentes pecunias largitur, & opibus suis utendi pro arbitrio cuiusque potestatem facit; verum etiam talem eum hostes esse iudicant. Cuius rei evidens illud argumentum esse potest, quod primarii ordinis Senatores, qui dignitate, opibus, ac prudentia ceteris antecellerent, tanquam ad portum quendam, ad illius dexteram confugerunt, cum domum suam, ac familiam, & liberos reliquissent. Qui quidem Pannoniam Romæ, ejus vero consuetudinem convictui cum suis ac societati prætulerant. Sed & delectorum equitum turma, cum vexillis ac duce ipso deficiens, cum eo periculorum, quam cum illo secundarum rerum, participes esse maluit. Quæ omnia ante prælium ipsum gesta sunt, quod ad Dravi ripas confectum esse supra demonstravimus. Ex illo enim tempore confirmatis animis audaciores esse cœperant: cum hactenus tyrannicæ res superiores esse viderentur, quod secundo aliquantum eventu cum Imperatoris exploratoribus bellatum fuisset. Quæ res & illum præ gaudio vecordem ac stolidum reddidit; & iis, qui prudens Imperatoris consilium assequi non poterant, non nihil perturbationis attulit. Ipse vero constans atque interritus remansit: velut peritus aliquis navis gubernator, cum post minaces nubium fremitus, erumpente procella, profunda pelagi litoraue Deo impellente quatuntur. Tum enim imperitos homines ingens ac vehemens terror invadit; at ille, concepta ex eo spe serenitatis

A Φαυλότερον ἔργον, ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῦ Τροίαν ἐλεῖν, καὶ Φάλαγγα γενναίαν τρέψασθαι. Εἰ δ' ἀπισεῖ τις, καὶ ἔμμεγα οἶέται, ἔδδ' ἄξιον ἐπαίνων τοσούτων, ἐς αὐτὸν ἀφορῶν, ὅταν ἐν τινι τοιαύτῃ συμφορᾷ γένηται· κρινέτω, ἢ ἀλλῶ ἔσφοδρα ληρῆν δόξομεν, ὡς ἐγὼ πείθομαι. ^{γε. λοι.} ^{δ. εἰν} Τοῖστ' ἂν καὶ γενόμεν' βασιλεὺς μῆτ' ὅν πόλεμον, εἰκότως ἔμόνον ἐς πόσεινός τοῖς φίλοις ἢ ἀγαπήϊός· πολ- ^{γε. πολ.} ^{λοῖς} λῆς μὲν τιμῆς καὶ δυνάμεως, καὶ παρρησίας μελαδιδῆς· χρήματα δ' ἀφθονα χαριζόμεν' καὶ χρεῖσθαι ὅπως τις βέβηται τῷ πλάτῳ συγχωρῶν· ἀλλὰ καὶ τοῖς πολεμίοις τοῖστ' ἔδοκῆ. Τεκμήριον δὲ ὑμῖν ἐμφανές καὶ τῶδε γιγνέσθω· ἄνδρες τῆς γενεῆς ὅ, τι περὶ ὀφελ' ἄξιώμασι, καὶ πλάτῳ, ^{γε. ἀξιά.} ^{σδ} καὶ ξυνέσθ' διαφέρουτες τῶν ἄλλων, ὡς περ ἐς λιμένα καλαφεύγοντες τὴν τῆς δεξιᾶν ἐσίας τε λιπόντες, καὶ οἴκας, καὶ παῖδας· καὶ Παιονίαν μὲν ἀντί ^{deest καὶ} ^{in al.} ^{MSS.} ^{γε. τῆς} ^{Silvaniar.} ^{Ρώμ.} ^{matr. ae. 1ma.} ^{γε. ζών 15, 33.} ^{1/364/48B.} τῶν ἐπιλέκτων ἰππέων· ἴλη τε τῶν ἐπιλέκτων ἰππέων· σὺν τοῖς σημείοις, καὶ τ' ἐραληγὸν ἀγχοσατῆτῳ τῆς κινδύνης συμμέλεχεν μάλλον, ἢ ἐκείνῳ τῆς ἐδύχιας ἡξίς. Καὶ ταῦτα ἅπαντα ἐδράτο πρὸ τῆς μάχης, ἢ ἐπὶ τῆς Δράσταις ἡϊόσῳ ὁ πρόθευ λόγ' παρέσησεν. ἐντεῦθεν γὰρ ἤδη βεβαίως ἐδάρρωσ'· τῆς δ' ἔδοκῆ τὰ τ' τυράννων ἐπικρατεῖν, πλεονεκήματός τιν' περὶ τῆς καλασκοπέας βασιλέως γενομένης. ὁ δὲ ἐκείνον τε ἐποίησε ὑπὸ τῆς ἡδονῆς ἀφρονα· καὶ ἐξελάραξε τῆς ἔδυναμένης ἐφικνεῖσθαι, ἔδδ' διορᾶν τὴν ἐραληγίαν. ὁ δ' ἦν ἀκατάπληκτος, καὶ γενναίας· καθάπερ ἀγαθὸς νεὼς κυβερνήτης, ἐξ ἀπειλῆς νεφῶν ῥαγείσης λαίλαπτος, εἶτα ἐπ' αὐτῆς θεῶσείοντος τ' βυθὸν καὶ τὰς ἡϊόνας. ἐνταῦθα γὰρ τῆς μὲν ἀπείρους δεινόν, καὶ ἄτοπον κατέλαβε δέ· ὁ δ' ἤδη χαίρει καὶ γάννυται,

N
ται,

ται, γαλήνην ἀκριβῆ καὶ νημερίαν ἐλπίζων. λέγεται γὰρ δὴ καὶ ὁ Ποσειδῶν σιωταράτων τὴν γῆν, παύειν τὰ κύματα. Καὶ ἡ τύχη δὲ τῶν ἀνοήτων ἐξαπατᾷ, καὶ σφάλλει περὶ τοῖς μείζοσι, μικρὰ πλεονεκτεῖν ἐπιτρέπουσα. τοῖς ἔμφροσι ὅ βεβαίως τὸ φαρσῆν ὑπὲρ τῶν μειζόνων, ὅταν ἐν τοῖς ἐλάττωσιν αὐτῶν διαταράττειν παρέχη. Τῆτο Λακεδαιμόνιοι παθόντες ἐν Πύλαις, οὐκ ἀπηγόρευον, ἐδὲ ἔδεισαν τὸν Μηδὸν ἐπιφερόμενον, τριακοσίους Σπαρτιατῶν, καὶ τὸν βασιλέα περὶ τὰς εἰσοβολὰς τῆς Ἑλλάδος προέμενοι. τῆτο Ῥωμαῖοι πολλάκις παθόντες, μείζονα κατώρθωσαν ὑστερον. ὁ δὲ καὶ βασιλεὺς ἐννοῶν, καὶ λογιζόμενος, ἔδαμῶς ἐσφάλη τῆς γνώμης. Ἀλλ' ἐπεὶ περ' ἀπαξ ἐκὼν ὁ λόγος ἐς τῆτο ἀφίεται, καὶ τὴν εὐνοίαν ἔπληθες, καὶ τῶν ἐν τέλει, καὶ τῶν Φυλάκων· οἵπερ δὴ συμφυλάττεσιν αὐτῷ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπέργουσι τῶν πολέμων· διηγέσθαι βέλεσθε ὑμῖν ἐναργῆς εἶπω τεκμήριον, χθὲς περὶ ἢ καὶ πρώην γενόμενον; Ἀνὴρ τῶν ἐπιταχθέντων τοῖς ἐν Γαλατῖα στρατοπέδοις· ἴσε ἴσως καὶ τοῦνομα, καὶ τὸν τρόπον· ὄμηρον Φιλίας καὶ πίσεως ἀπέλιπεν ἐδὲν δεομένῳ βασιλεῖ τὸν παῖδα. εἶτα ἦν ἀπιστότερος τῶν λεόντων, οἷς ἐκ ἔστι, Φησὶ πρὸς ἄνδρας Ὀμηρος ὄρκια πιστὰ· ἀρπάξων τε ἐκ τῶν πύλων τὰ χρήματα, καὶ διανέμων τοῖς ἐπιῶσι βαρβάροις· καὶ ὥσπερ λύτρα κατὰ βαλλόμενος, ἐξὸν τῷ σιδήρῳ παρασκευάζειν, καὶ ἐ τοῖς χρήμασι ποιῆσαι τὴν ἀσφάλειαν. ὁ ὅ ἐκεῖνος ὑπήγετο διὰ τῶν χρημάτων εἰς εὐνοίαν, καὶ τέλει ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος ἀνελόμενος ἀλαργῆς ἱμάτιον, γελοῖος ἀληθῶς τύραννος καὶ τραγικός ὄντως ἀνεφάνη. ἐνλαῦθα οἱ στρατιῶται, καὶ χαλεπῶς μὲν εἶχον πρὸς τὴν ἀπιστίαν· θῆλυον δὲ ἐχ ὑπομένοντες ὄραν ἐνδεδυ-

διαταράττειν

χε. μίσις διηγεῖται. βέλεσθε

χε. τὰ ὄρκια

Nyctolbach, p. 24 affert Eurip. Bacch. 828. 836. 852. Silvanum imperium affectat & narrat Amm 15, 5/16.

ac tranquillitatis, gaudere atque esse hilarior incipit. Neptunum quippe ferunt, cum terram concutit, commotos fluctus compescere. Enimvero homines imprudentes plerumque fortuna decipit; ac, cum exiguis in rebus fluere ex voto negotia permiserit, in majoribus subita calamitate dejicit. Prudentibus porro, cum in minoribus consternati nonnihil fuerint, majoribus in rebus animum ac fiduciam suppeditat. Hoc cum Lacedæmonii ad Pylas essent experti, minime animo ceciderunt; neque Medorum irruptione perterriti sunt, tametsi trecentos e Spartiatis, cum ipso rege, ad Græciæ aditus atque angustias perdidissent. Hoc rursum Romani cum pertulissent, multo deinceps ampliora feliciter perfecerunt. Quod cum Imperator noster animo suo cogitaret, ac perspiceret, sua eum opinio non sefellit. Verum quandoquidem semel in eum sermonem inducta est oratio, ac de populi, & magistratuum, & custodum imperii benevolentia dicere cœpit, qui cum eo rempublicam conservant, atque hostium impetus propulsant: num tandem hujusce rei manifestissimum signum a me vultis audire, quod paucos ante dies contigit? Præfectus quidam Gallicarum legionum (cujus nomen ac rei gestæ seriem scire vos arbitror) amicitiae ac fidei obsidem Imperatori nec petenti reliquerat filium suum. Deinde vero minus se leonibus ipsis fidelem præbuit; queis non sunt (ait Homerus) cum hominibus fœdera certa. Nam & in civitatibus pecunias diripiebat, & eas Barbaris irruentibus largiebatur: tanquam his redemptionis quoddam pretium persolveret, cum armis securitatem sibi conciliare, non pecuniis eos ad amorem suum pertrahere studebat: ac demum purpuream vestem ex gynæceo detractam induens, ridiculus tyrannus ac vere scenicus repente visus est. Tum vero milites eam perfidiam detestati sunt. Cumque miseri hominis aspectum ne ferre quidem potuissent, quem muliebri stola indutum

dam cernerent
 onse illius impe
 in cum impetu di
 e ab custodibus
 revolentia fructu
 is omni carenti
 lari admiratione
 quemadmodum
 capitis, hoc voi
 rans; cum neque
 quidquam staver
 necellarios suspec
 tractare voluisse.
 potuit, benignum
 et: estis quamplur
 et adventus innoc
 fringerent. Itaque
 te is, de quibus
 perpetratis essent o
 in omnes fuit, qui
 sent, nec scelerator
 liborum societate
 Hoc vero, quod ex
 fante sese gesserat,
 tandum violaverat
 esse ac divinum
 Agamemnonem la
 & adversus Trojano
 non in eos solum,
 tum, & Menelai de
 liciant; sed us inli
 gerebantur, quon
 tum fortassis adhuc
 cum ille de rapienda
 et: Quod si tam cru
 atque inhumanum n
 opem videntur; sed ei
 ptas humanitas qu
 libandis injuriis ga
 tum sibi calamitatu
 ugerint: sive ex c
 u imperitia constat
 tua ipsa comparat
 tinet, superiorem
 humanitate confu
 obflecto, ut erga o
 tione ipso melior fi
 cum erga eundem

datum cernerent; cum ne integro quidem mense illius imperium sustinuisſent; facto in eum impetu discerpunt. Hunc igitur ille ab custodibus imperii amoris in se ac benevolentiae fructum, & iusti ac reprehensione omni carentis imperii mercedem singulari admiratione dignam recepit. Quod si, quemadmodum se postea gesserit, audire cupitis, hoc vos minime, ut opinor, ignoratis; eum neque in illius filium acerbius quidquam statuere, neque amicos ejus ac necessarios suspectos habere, aut asperius tractare voluisse. Quibus omnibus, quoad potuit, benignum se ac clementem praebuit: etsi quamplurimi calumniari cuperent, & adversus innocentes homines aculeos distingerent. Itaque cum multi forsitan vere iis, de quibus erant suspecti, contra se perpetratis essent obnoxii; aequae misericors in omnes fuit, qui quidem convicti non essent, nec sceleratorum ac perditorum consiliorum societate polluti esse viderentur. Hoc vero, quod ejus filio pepercit, qui nefarie sese gesserat, ac datam fidem & jusjurandum violaverat; non tandem regium esse ac divinum arbitrabitur? an potius Agamemnonem laudabimus indignantem, & adversus Trojanos acerrime concitatum, non in eos solum, qui cum Paride venerant, & Menelai domum contumelia sua laeserant; sed iis insuper, qui adhuc in utero gerebantur, quorum ne matres quidem tum fortassis adhuc in lucem editae fuerant, cum ille de rapienda Helena consilium iniret? Quod si tam crudele istud, & acerbum, atque inhumanum nequaquam decere principem videtur; sed ei potius clementia ac bonitas humanitasque convenire, minime ut ulciscendis injuriis gaudeat, sed de subditorum sibi calamitatibus doleat, utcunque ea contigerint: sive ex eorum improbitate atque imperitia conflatae, sive extrinsecus sint a fortuna ipsa comparatae: hoc si quis, inquam, existimet, superiorem esse Imperatorem nostrum manifeste confitetur. Animadvertite enim, obsecro, ut erga obsidem tyranni filium parente ipso melior fuerit ac justior: atque etiam erga ejusdem amicos illo ipso fide-

Α κότα σολήν· τὸν δείλαιον ἐπιθέμενοι
 ἀπαράτρισιν, ἔτε" ἢ σελήνης κύκλον γε· τὴν τ'
 ἄρξαι σφῶν ἀνασχόμενοι. Τῆτο μὲν
 δὴ παρὰ τῆς ἑ Φυλάκων εὐνοίας ὑ-
 περῆρξε βασιλεῖ τὸ γέρας, ἀρχῆς ἀ-
 μεμφῶς, καὶ δικαίας ἀμοιβῆς θαυμα-
 σῆ. ὅς, τις ἢ ἐπ' αὐτῇ γέγονε ποθεῖτε
 ἀκέρει; ἀλλ' ἔδὲ τῆτο ὑμᾶς λέλθην,
 ὅτι μήτε εἰς τὸν ἐκείνῃ παῖδα χαλε-
 πός· μήτε εἰς τῶν φίλους ὑποπλῆ, καὶ
 Β δεινός εἴλειο γενέσθαι. ἀλλὰ, ὡς ἐνι
 μάλισα, πρῶως εἶχε, καὶ εὐμενῆς πα-
 σιῆν. καί τοι πολλῶν συκοφαντεῖν
 ἐφελόντων, καὶ διηρμένων ἐπὶ τῶν οὐκ
 αἰτίῃς τὰ κέντρα. Πολλῶν ἢ τυχὸν ἀ-
 ληθῶς ἐνόχων ὄντων ταῖς περὶ αὐτὸν αὐτῶν ἑλοκῆρ. 39.
 ὑποψίαις, ὁμοίως ἅπασιν ἦν πρᾶσθαι
 τοῖς ἐκ ἐλεγχθεῖσιν, ἔδὲ ἀποφανθεῖ-
 σι κοινωνοῖς τῶν ἀτόπων, καὶ ἐξαγί-
 σων βεβλημάτων. τὴν ἢ εἰς τὸν ἑ πα-
 ρανομήσανθαι παῖδα, καὶ πατήσανθαι
 C πίσει καὶ ὄρκια, Φειδῶ, ἄρα βασιλικὸν
 ἀληθῶς καὶ θεῖον φήσομεν; ἢ μάλλον
 ἀποδεξόμεθα τὸν Ἀγαμέμνονα χα-
 λεπαίνοντα, καὶ πικραίνοντα τῶν Τρώων
 ἔτ' οἷς ἔβωλεθῶσι μόνον τῆ Πάριδι, καὶ
 καθυβρίκασιν ἑ Μενέλεω τὴν ἐσίαν·
 ἀλλὰ καὶ τοῖς κινεμένοις ἔτι· καὶ τυχὸν
 ὧν ἔδὲ αἱ μητέρες τότε γεγόνεσαν· ὁ-
 πότε ἐκείνθαι τὰ περὶ τὴν ἀρπαγὴν ἐνε-
 νόη; Εἰ δὴ τὸ μὲν ὠμόν τις οἶεται, καὶ
 τραχὺ, καὶ ἀπάνθρωπον ἦν ἡμισα βασιλεῖ
 D πρέπειν τὸ πρᾶον δὲ οἶμαι, καὶ χρησόν,
 καὶ φιλάνθρωπον ἀρμόττειν ἦν ἡμισα μὲν
 χαίροντι τιμωρίαις ἀχθόμενῳ δὲ ἐ-
 πὶ ταῖς τῶν ὑπηκόων συμφοραῖς; ὁ-
 πως ἂν" γίνωμαι· εἴτε κακία σφῶν, γε· γίν-
 καὶ ἀμαθία· εἴτε ἔξωθεν παρὰ τῆς
 τύχης ἐπάγωγῳ· δηλός ἐσι τῆτω δι-
 δὲς τὰ νικητήρια. Ἐννοεῖτε γδ, ὡς πε-
 ρὶ τὸν παῖδα γέγονε ἑ Φύσανθαι ἀ-
 μείνων, καὶ δικαιοτέρθαι· περὶ ἢ τῶν
 ἐκείνῃ φίλων, πισότερθαι ἑ τὴν Φιλίαν
 N ij ὁμο-

28. μὲν ἴε ὁμολογήσαντι. ὁ " μὲν ἦν ἅπαντας
 προῆτο· ὁ δ' ἀπέσωσεν ἅπαντας. καὶ
 εἰ μὲν ἐκεῖν ταῦτα περὶ τῆ βασι-
 λέως ἐγνώκως· ἄτε ἐν πολλῶ χρόνῳ
 " τὸν τρόπον κατανοήσας· σφόδρα ἐ-
 πίστευεν, ἀσφαλῶς μὲν οἱ τὰ τῆ παι-
 δος, βεβαίως δ' ὄρμη ταῦ τῶν φίλων·
 " συνίει μὲν ὀρθῶς· πολλάκις δ' ἦν παν-
 ἔργῳ, καὶ μοχθηρῶς, καὶ δυσυχῆς,
 πολέμιον ἐθέλων εἶναι τῷ τοιούτῳ, καὶ
 ὃν σφόδρα ἀγαθόν, καὶ διαφερόντως
 πρᾶον ἠπίσταν, μισῶν καὶ ἐπιβουλεύ-
 ων, καὶ ἀφαιρέμενον, ὧν ἐδαμῶς ἐ-
 χρῆν. εἰ δ' ἀνεπίστου μὲν οἱ τῆ παι-
 δος τῆς σωτηρίας τυγχανούσης· χα-
 λεπῆς δ', καὶ ἀδυνατοῦ τῶν φίλων, καὶ
 τῶν συγγενῶν, τὴν ἀπιστίαν ὅμως
 προείλετο· ὁ μὲν ἦν καὶ διὰ ταῦτα
 μοχθηρῶς, καὶ ἀνόητος, καὶ ἀγεω-
 τερῶ τῶν θηρίων· ὁ δ' ἡμερῶ, καὶ
 πρᾶτος, καὶ μεγαλόφρων· τῆ μὲν νη-
 πίου κατελεήσας τὴν ἡλικίαν, καὶ τὸν
 τρόπον τοῖς δὲ ἐκ' ἐλεγχθεῖσι πρᾶτως
 ἐχῶν· τῆ δ' ὑπεριδῶν, καὶ καλαφρονή-
 σας τῶν " πονηρευσάντων. ὁ δ' ἄ μὴδὲ
 τῶν ἐχθρῶν τις, διὰ μέγεθος ὧν ἀδ-
 τῶ σύνοιδεν ἀδικημάτων, ἐλπίζει, συγ-
 χωρῶν· εἰκότως ἀρετῆς ἐστὶ νικηφόρος·
 τὴν δίκην μὲν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, καὶ πρᾶ-
 τερον μεταλιθεῖς· σωφροσύνη δ' ὑ-
 περβαλλόμενον τῆς τὸ μέτριον ἐπι-
 θέντας ταῖς τιμωρίαις· ἀνδρεία δ' δια-
 φέρων, τῶ μὴδένα πολέμιον ἀξιοχρε-
 ων ὑπολαμβάνειν· φρόνησιν δ' ἐπιδει-
 κνύμενον, τῶ συγκαταλύειν τὰς ἐ-
 χθρας, καὶ εἰ παραπέμπειν εἰς τοὺς
 παῖδας, εἰδὲ εἰς ἐγγόνους, προφάσσει δ'
 ἀκριβῆς δίκης, καὶ τῆ βέλεσθαι περ ἐ-
 πικεικῶς μάλα, πῆτιος δίκην, τῶν πο-
 νηρῶν ἀφανίζειν τὰ σπέρματα· ἐκεῖ-
 νων ἦν δὴ καὶ τὸ ἔργον τότε· καὶ ἐπ' αὐ-
 τῶ τὴν εἰκόνα παλαιὸς ἀπέφηνε λό-
 γῳ· Ὁ δ' ἀγαθὸς βασιλεὺς, μιμῆ-
 μενον ἀτεχνῶς τὸν θεόν, οἶδε μὲν καὶ

deest +
 τροπῶ
 in al.
 MSS.
 f. ὀρμῆν
 28. συνίει
 28. ἐξε-
 λεγχθεῖ-
 σι
 28. πονη-
 ρευμά-
 των
 28. τε

A lior, qui cum iis fœdus atque amicitiam
 conjunxerat. Ille enim deseruit omnes;
 iste servavit. Ac si ille hæc de Imperatore
 suspicatus, utpote cujus mores atque inge-
 nium jamdudum perspexerat, ita persuasum
 haberet, cum filium suum, tum vero ami-
 cos tutos atque extra omne periculum col-
 locatos esse; recte hoc quidem senserat: sed
 hoc ipso fraudulentissimus, ac pessimus, &
 infidelissimus erat, qui ejusmodi viri hostis
 esse vellet, quique eum, quem optimum
 & longe humanissimum norat, odisset, ei-
 que invidias strueret, & ea, quæ minime o-
 porteret, conaretur eripere. Sin de salute
 filii desperaret, amicos vero ac propinquos
 ægre servari posse, aut ne posse quidem, pu-
 taret, & nihilominus perfidiam hanc ani-
 mo conciperet; fuit hic sane ob eas res im-
 probus, ac demens, & feris ipsis immanior:
 ille autem mitis, ac clemens, & egregia a-
 nimi magnitudine præditus, qui & infantis
 ætatis ac morum misertus sit, & in eos qui
 maleficii convicti non essent, fuerit beni-
 gnus, ac denique & illum aspernatus sit, &
 sceleratos homines ac perditos contemse-
 rit. Nam qui ea indulget, quæ ne hosti-
 um quidem aliquis præ facinorum, quo-
 rum sibi conscius est, atrocitate sperat; me-
 rito hic virtute omnibus antecellit: cum &
 juris rationem ad id, quod melius & huma-
 nius est, transferat, & eos moderatione a-
 nimi superet, qui in irrogandis suppliciis
 modum ac rationem adhibuerunt: & idem
 fortitudine in eo præstet, quod nullum ho-
 stem parem virtuti suæ & idoneum esse du-
 xerit: prudentiam vero suam eo maxime
 comprobet, quod similitates sustulerit, nec
 eas, per speciem juris acius persequendi,
 & improborum stirpis, pinus in morem,
 funditus extinguendæ, ad liberos posteros-
 que propagarit. Illorum enim factum i-
 stud proprium est; eaque ad id similitudo
 veteri est accommodata proverbio. At e-
 gregius princeps, qui vere ac sincere Deum
 imitatur, non ignorat apum examina etiam

e laxis

e laxis evolare, a
 longe suavissimum
 quam, suaves ze
 paniam malum:
 deunt, eorum,
 guntur, dissim
 committendum e
 natura fuerint, p
 dum esse tempus
 ut parentum stolid
 boni atque frugi li
 rum institutorum
 rit, opportuno ten
 non ad alienorum
 tum occasionem e
 Satis igitur vobi
 nis numeros expleri
 ne gravitateque mo
 quid vultis? utque
 tari nequeat, sed nec
 peditate sit victus, a
 aut vilis magnifice
 gismonium an
 cano us, quorum cr
 liberz cujusquam,
 inquam consuetud
 etiam, non illorum
 tempestates ferunt,
 ritatem. Non illu
 oei cupido sollicita
 suam pro temporu
 Verum us maxime,
 partibus adest semp
 loris immodici po
 tum si certa vobis m
 re velim, non obic
 educam, neque h
 longa ac prolax
 Neque vero N
 perique operari
 deinceps, ut me
 tum.

e saxi evolare, atque ex amarissimo ligno longe suavissimum oriri fructum: ficus, inquam, suaves ac jucundas: atque e spinis punicam malum: ac si quæ alia ex aliis prodeunt, eorum, a quibus propagantur ac gignuntur, dissimilia. Quapropter minime committendum esse putat, ut ea, antequam matura fuerint, profligentur; sed expectandum esse tempus suum, ac permittendum, ut parentum stoliditate ac vecordia excussa, boni atque frugi liberi fiant. Qui si paternorum institutorum imitatores esse maluerint, opportuno tempore pœnas persolvant, non ad alienorum criminum ac calamitatum occasionem extincti.

Satin igitur vobis videmur veræ laudationis numeros expleffe? An etiam de fortitudine gravitateque morum audire amplius aliquid vultis? utque non solum ab hoste superari nequeat, sed neque ab turpi unquam cupiditate sit victus, aut egregiæ alicujus ædis, aut villæ magnificæ, aut baccatorum smaragdum monilium amore flagrans, ea vi aut precario iis, quorum erant, abstulerit? Sed nec liberæ cujusquam, aut servæ illicitam atque iniquam consuetudinem adamarit? Adde etiam, non illorum bonorum, quæ annuæ tempestates ferunt, nimiam expetere saturitatem. Non illum æstivo tempore glaciæ cupido sollicitat, neque habitationem suam pro temporum varietate commutat. Verum iis maxime, quæ laborant, imperii

Α ἐκ τῶν πετρῶν ἐσμὸς μελιτῶν ἐξιπλαμένους· καὶ ἐκ Ἑ δριμυλάτῃ ξύλου τὸν γλυκὺν καρπὸν Φυόμενον· σὺνά Φημι τὰ χαρίεντα· καὶ ἐξ ἀκανθῶν τὴν σίδην, καὶ ἄλλα ἐξ ἄλλων Φυόμενα, ἀνόμοια τοῖς γεννώσι καὶ ἀποτίκλουσιν. ἐκοῦν οἶεταί· χρῆμα ταῦτα ^{ἡ ταῦτα χρῆμα} πρὸ τῆς ἀκμῆς διαφθεῖρειν· ἀλλὰ περὶ χρόνον, ἢ ἐπιτρέπειν ἀλλοῖς, ἀπώσαμένοις τῶν πατέρων τὴν ἀνοίαν καὶ τὴν μωρίαν, ἀγαθοῖς γενέσθαι ἢ σωφροσιν· ζηλώτας δὲ γενομένους τῶν πατέρων ἐπιτηδευμάτων, ὑφέξειν ἐν καιρῷ τὴν δίκην· οὐκ ἀλλοτρίοις ἔργοις, καὶ συμφοραῖς παραναλωθέντας.

Ἄρ' ἔν ὑμῖν ἱκανῶς δοκοῦμεν ἐκτελεσθέναι τὸ ἀληθινὸν ἔπαινον; ἢ ποθεῖτε ἀκθεῖν ὑμεῖς καὶ τὴν καρτερίαν, καὶ τὴν σεμνότητά; καὶ ὡς ἔ μόνον ἐστὶ τῶν πολεμίων ἀήτητο· ἀλλ' ἔτε αἰσχροῦς ἐπιθυμίας ἐάλω πώποτε· ἔτε οἰκίας καλῆς· ἔτ' ἐπαύλεως πολλυλεῶς· οὔτε ὄρων σμαράγδινων ἐπιθυμήσας ἀφείλετο βία, ἢ καὶ περὶ τοῖς κεκλιμένους. ἀλλ' ἔδὲ γυναικὸς ἐλευθέρως, ἔδὲ ἑραπεινός· οὔτε ὄλων τὴν ἀδικον· ἀφροδίτην ἠγάπησε. καὶ ὡς ἔδὲ ὦν ὥρα Φύουσιν ἀγαθῶν ἀμετρον ἀπαιτεῖ πλησμονήν. ἔδὲ αὐτῷ θέρους ὥρα τῆς κρυτάλλου μέλι; ἔτε μελαβάλλη πρὸς τὰς ὥρας τὴν οἴκησιν. τοῖς πονεμένοις δὲ αἰετὰ παρῆσι τῆς ἀρχῆς μέρεσιν, ἀντέχων καὶ πρὸς τὸ κρύον, καὶ πρὸς τὰ θάλαππη τὰ γενναῖα. Τῶτων δὲ εἰ με κελύοιτε φέρειν ὑμῖν ἐμφανῆ τὰ τεκμήρια, γνώριμα μὲν ἐρῶ, καὶ ἐκ ἀπορήσω· μακρὸς δὲ ὁ λόγος καὶ διωλύγιος. ἐμοὶ τε ἔ σχολή τὰς μουσας ἐπὶ τοσῶτον θεραπεύειν· ἀλλ' ὥρα λοιπὸν πρὸς ἔργον τρέπεσθαι.